

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní
a pedagogická

Jižní Súdán jako zhroutený stát

Bakalářská práce

Studijní program: B1301 – Geografie
Studijní obory: 7105R056 – Historie se zaměřením na vzdělávání
7504R181 – Geografie se zaměřením na vzdělávání (dvouoborové)

Autor práce: **Tomáš Kysela**
Vedoucí práce: RNDr. Artur Boháč, Ph.D.

Technická univerzita v Liberci
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tomáš Kysela**
Osobní číslo: **P15000196**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obory: **Historie se zaměřením na vzdělávání**
Geografie se zaměřením na vzdělávání (dvouoborové)
Název tématu: **Jižní Súdán jako zhroutilý stát**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Kompilační metoda - analýza dostupné literatury a dalších zdrojů
2. Propojení současných teorií zhroutilého státu s realitou Jižního Súdánu
3. Příprava kartografického materiálu
4. Zpracování do požadované politicko-geografické formy

Rozsah grafických prací: dle potřeby

Rozsah pracovní zprávy: 40 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

HRBEK, I. a kol., Dějiny Afriky I,II, Praha: Svoboda, 1966.

HUBEROVÁ, Lenka a Tomáš KUTIL. Křesťanství je v Jižním Súdánu znát. Katolický týdeník. 2014, 25(50), 4.

LACINA, Karel. Nejnovější dějiny Afriky. Praha: Svoboda, 1987.

MUSIL, Alois. Stará Ethiopie: Nový Súdán. Praha: Melantrich, 1941.

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Artur Boháč, Ph.D.

Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 11. března 2017

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2018

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

doc. RNDr. Kamil Zágöršek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 26. května 2017

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Anotace

Tato bakalářská práce se věnuje fenoménu rozpadu státu na případové studii Jižního Súdánu. Cílem práce je analyzovat vybraný rozpadlý stát pomocí Fragile States Indexu a srovnat, do jaké míry odpovídá specifikace zhrouceného státu aktuální situaci. V úvodní části práce si autor klade za cíl definovat suverénní stát a uznání státu a vlády. Také se bude zabývat ucelením odborného názvosloví a teoretickému zakotvení zhrouceného státu. Dále více prozkoumá historii Súdánu, která ovlivnila pozdější rozpad tohoto státu. Poté se zaměří na popsání samotného vzniku nového státu Jižní Súdán. V další části bude aplikovat teorii zhrouceného státu na vybraný africký stát a posuzovat faktické fungování od teoretického pojetí tohoto fenoménu. V závěru se autor pokusí nastínit možná řešení pro zvýšení stability Jižního Súdánu a udržení suverenity tohoto mladého afrického státu.

Klíčová slova

Jižní Súdán, zhroucený stát, Fragile States Index

Anotation

This bachelor's thesis deals with the phenomenon of state disintegration in a case study of South Sudan. The aim of the thesis is to analyze this selected disintegrated state using the Fragile States Index and to compare the extent to which the specification of this collapsed state corresponds to the current situation. In the introductory part of the thesis the author aims to define the technical nomenclature and the theoretical definition of the collapsed state. Further, the author explores the history of Sudan, which has affected the later decay of this state. Then, the thesis focuses on describing the very emergence of the new state of South Sudan. In the subsequent part, the author applies the theory of the collapsed state to the chosen African state and considers the factual functioning from the theoretical concept of this phenomenon. In conclusion, the author attempts to outline possible solutions to increase the stability of South Sudan and maintain the sovereignty of this young African state.

Keywords

South Sudan, failed state, Fragile States Index

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu RNDr. Arturovi Boháčovi, Ph.D za věcné připomínky a rady, které mi poskytl v rámci konzultací při tvorbě bakalářské práce. Dále bych také rád poděkoval mé rodině a přítelkyni za jejich neutuchající podporu a za poskytnutí klidného zázemí při tvorbě mé práce.

Obsah

1. ÚVOD.....	15
2. METODY ZPRACOVÁNÍ	16
3. VYMEZENÍ SUVERÉNNÍHO STÁTU	17
3.1 UZNÁNÍ STÁTU A VLÁDY	18
4. TEORIE ZHROUCENÉHO STÁTU	19
4.1 DRUHY KOLABUJÍCÍCH STÁTŮ	21
4.1.1 WEAK STATE.....	21
4.1.2 FRAGILE STATE.....	23
4.1.3 FAILING STATE.....	23
4.1.4 FAILED STATE.....	24
4.1.5 COLLAPSED STATE.....	25
4.1.6 KVAZISTÁTY	26
5. SÚDÁN	27
5.1 HISTORIE SÚDÁNU.....	27
5.2 SÚDÁN PO ROCE 1945.....	29
5.3 SÚDÁN PO ROCE 1956.....	29
5.4 PRVNÍ OBČANSKÁ VÁLKA (1955–1972).....	30
5.5 DRUHÁ OBČANSKÁ VÁLKA (1983–2005).....	31
5.6 REFERENDUM V ROCE 2011	32
6. REPUBLIKA JIŽNÍ SÚDÁN	34
6.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA JIŽNÍHO SÚDÁNU	34
7. INDIKÁTORY A JEJICH HODNOCENÍ.....	39
7.1 SOCIÁLNÍ INDIKÁTORY	39
7.1.1 S1: DEMOGRAFICKÉ TLAKY.....	39
7.1.2 S2: UPRCHLÍCI A VNITŘNĚ VYSÍDLENÉ OSOBY	43
7.1.3 X1: VNĚJŠÍ INTERVENCE.....	45

7.2	EKONOMICKÉ INDIKÁTORY.....	49
7.2.1	E1: EKONOMICKÝ POKLES A CHUDOBA.....	49
7.2.2	E2: NEROVNOMĚRNÝ HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ.....	51
7.2.3	E3: ODLIV MOZKŮ.....	53
7.3	POLITICKÉ INDIKÁTORY.....	54
7.3.1	P1: STÁTNÍ LEGITIMITA.....	54
7.3.2	P2: VEŘEJNÉ SLUŽBY.....	58
7.3.3	P3: LIDSKÁ PRÁVA A PRÁVNÍ STÁT.....	64
7.4	INDIKÁTORY SOUDRŽNOSTI.....	65
7.4.1	C1: BEZPEČNOSTNÍ APARÁT.....	65
7.4.2	C2: ROZTŘÍŠTĚNOST ELIT.....	68
7.4.3	C3: SKUPINOVÁ NESPOKOJENOST.....	70
8.	ZÁVĚR.....	72
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	74
	PŘÍLOHY.....	93

Seznam Příloh

- Příloha1   Anglo-egyptský Súdán
- Příloha2   Vlajka guvernéra Kondominia Anglo-egyptského Súdánu (1899 - 1956)
- Příloha3   Súdánská vlajka (1956 - 1970)
- Příloha4   Súdánská vlajka (od roku 1970)
- Příloha5   Vlajka Jižního Súdánu
- Příloha6   Prezident Salva Kiir Mayardiit
- Příloha7   Ropná potrubí směřující na sever
- Příloha8   Riek Machar, bývalý viceprezident
- Příloha9   61. mimořádná schůze IGADu
- Příloha10   Etnické složení Súdánu a Jižního Súdánu, mapa z roku 2006
- Příloha11   Mapa porovnání obyvatel v Súdánu a Jižním Súdánu využívajících upravenou vodu v roce 2009
- Příloha12   Porovnání počtů úmrtí do jednoho roku na 1000 obyvatel k roku 2006 v Súdánu a Jižním Súdánu
- Příloha13   Věková pyramida obyvatel Jižního Súdánu za rok 2016
- Příloha14   Vlastní mapa utečeneckých táborů a kanceláří UNHCR v Jižním Súdánu a okolí v roce 2018
- Příloha 15   Udává, kolik procent dětí v daném území dokončilo základní vzdělání v roce 2006 v Jižním Súdánu v porovnání se Súdánem
- Příloha 16   Mapa míry korupce ve světě za rok 2017
- Příloha 17   Fragile States Index v roce 2017

Seznam použitých zkratk

ARCSS	The Revitalization of the Agreement on the Resolution of the Conflict in the Republic of South Sudan Revitalizovaná hohoda o řešení konfliktu v Jižním Súdánu
AU	African Union Africká Unie
CAST	Conflict Assessment System Tool Nástroj pro posuzování konfliktů
CPA	Comprehensive Peace Agreement Komplexní mírová hododa
CNPC	China National Petroleum Corporation Čínská národní petrolejová korporace
CTSAMM	Ceasefire and Transitional Security Arrangements Monitoring Mechanism Mechanismus pro sledování příměří a přechodných bezpečnostních opatření
FAO	Food Agriculture Organisation Organizace pro výživu a zemědělství
FP	Fund for Peace Fond pro mír
FSI	Failed States Index Index zhroucených států
IGAD	Intergovernmental Authority on Development Mezivládní úřad pro rozvoj

JEM	Justice and Equality Movement Hnutí za rovnost a spravedlnost
IMF	International Monetary Fund Mezinárodní Měnový Fond
NUP	National Umma Party Národní Unionistická Strana
NSF	National Salvation Front Národní Fronta Spásy
OAJ	Organisation of African Unity Organizace Africké Jednoty
SPLA	Sudan People's Liberation Army/South Sudan Defence Forces Súdánská Osvobozenecká Armáda/ Jihosúdánské Obranné Síly
SPLM	Sudan People's Liberation Movement Súdánské Osvobozenecké Hnutí
SSNPS	South Sudan National Police Service Národní policejní služba Jižního Súdánu
SSU	Sudan Socialist Union Súdánská Socialistická Unie
UN	United Nations Organizace Spojených Národů
UNAMID	United Nations Hybrid Operation in Darfur Hybridní mise Spojených Národů v Dárfúru
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees Komisariát UN pro uprchlíky

UNMIS United Nations Mission in the Sudan
Mise Spojených Národů v Súdánu

UNMISS United Nations Mission in South Sudan
Mise Spojených Národů v Jižním Súdánu

WHO World Health Organisation
Světová Zdravotnická Organizace

1. ÚVOD

Při výběru tématu práce mě ovlivnila teorie zhroucených států. Zpočátku jsem volil mezi jinými typy zemí, ale v důsledku aktuality připadl v úvahu nejnověji vzniklý stát na černém kontinentu. Cílem práce je tudíž aplikovat zmíněnou teorii na Jižní Súdán.

V první části bakalářské práce se autor zaměří na definování klíčových pojmů – vymezení suverénního státu, na prvky státnosti a podmínky uznání vlády a státu. Stěžejní část práce se bude zabývat analýzou situace v Jižním Súdánu a následném zhodnocení státu do první čtvrtiny roku 2018. Z tohoto důvodu autor nejdříve rozebere slabé, neúspěšné, rozpadlé či zhroucené státy a teorie s nimi spojené. Dílčím cílem práce je zjistit, jak historické konflikty ovlivnily vývoj v pozdějším Jižním Súdánu. Autor se dostane až ke vzniku Jižního Súdánu v roce 2011 a následně podá report o vývoji situace od roku 2011 do konce března roku 2018. V poslední části práce přijde na řadu aplikace Indexu zhroucených států organizace Fund for Peace na vybraný stát. Každý ukazatel autor rozebere a popíše, čeho se daný indikátor týká. Poté do něj zařadí fakta a skutečnosti, podle kterých by se měl Jižní Súdán hodnotit. Pokusí se odhalit slabé stránky a identifikovat největší hrozby ze sociálního, ekonomického i politicko-vojenského hlediska. Cílem práce je také dokázat, jaké faktory mají za důsledek zhroucení státu, ať už z pohledu etnického, politického či ekonomického.

Na závěr se bude autor věnovat shrnutí celé práce a pokusí se nastínit další vývoj v budoucnosti. Stručně navrhne, jaká řešení by mohla napomoci zlepšit vývoj v tomto mladém státě. Na konci práce také doporučí téma pro následující výzkumy v oblasti zhroucených států či přímo na téma Jižní Súdán.

2. METODY ZPRACOVÁNÍ

Při psaní bakalářské práce byla použita kompilačně-rešeršní metoda sběru, zpracování, analyzování a interpretace dat. Všechna fakta a informace byly získány z tištěné literatury, zahraničních datových databází a elektronických zdrojů. Poznámky pod čarou jsou použity pro objasnění některých termínů či rozšíření informací v textu. Celou práci doplňuje seznam příloh včetně map, obrázků a tabulek.

Na začátku práce se nalézá seznam zkratk použitých v bakalářské práci. Zkratky jsou řazeny abecedně a jedná se o zkratky cizojazyčné, včetně překladu. Jsou uvedeny zejména pro lepší orientaci v textu, jelikož jich je velké množství.

Základním rámcem pro metodologii bakalářské práce je stupnice Fragile States Index. Tu sestavuje každý rok americká nezávislá organizace Fund for Peace. FP je nezisková organizace posuzující konflikty. Provádí odborný průzkum bezpečnosti a sestavuje žebříček států seřazených na stupnici. Organizace analyzuje problematiku ve slabých a selhávajících zemích a působí ve více než padesáti státech světa (FP, 2018a). Organizace využívá software CAST (Conflict Assessment System Tool), díky kterému vyhodnocuje měření rizik slabých států. Od roku 2012 vydává žebříček 178 zemí, pravidelně publikovaných v časopisu Foreign Policy. Kategorie, do kterých státy spadají, jsou: velmi udržitelné státy (*Very Sustainable*), udržitelné státy (*Sustainable*), velmi stabilní státy (*Very Stable*), stabilní (*Stable*), méně stabilní státy (*Less Stable*), státy s výstrahou (*Warning*), státy s vysokou výstrahou (*High Warning*), dále pak velmi vysoké varování (*Very High Warning*), státy ohrožené (*Alert*), vysoce ohrožené (*High Alert*) a poslední velmi vysoce ohrožené státy (*Very High Alert*), (FP, 2018b).

Údaje, které jsou důležité pro fungování státu, jsou rozděleny na dvanáct indikátorů¹, které jsou následně softwarem CAST bodově hodnoceny. Podle Fund for Peace jsou základní ukazatele sociální – S a X, ekonomické – E, politické – P a indikátory soudržnosti – C (FP, 2018c). Pomocí indikátorů je přiděleno skóre od 0 do 10 (čím vyšší číslo, tím větší riziko). Součty bodů pak značí situaci v jednotlivých zemích, přičemž vysoké ohodnocení znamená horší situaci. Jednotlivé ukazatele rozebere autor až v druhé části práce.

---

¹ Těchto 12 indikátorů je složeno z dalších více jak 100 dílčích ukazatelů.

3. VYMEZENÍ SUVERÉNNÍHO STÁTU

Dílčím cílem práce je definování fenoménu státu jako takového. K dosažení cíle práce, tj. popsání Jižního Súdánu jako zhrouteného státu, považuje autor za nutné rozebrat teoreticky pojmy suverenity a suverénní stát.

V této části Afriky jsou relativně mladé suverénní celky, a proto se autor práce zaměří zejména na politicko-geografické vymezení státu. V tomto ohledu je důležité zmínit Úmluvu z Montevidea o právech a povinnostech státu z 26. 12. 1933. Z Úmluvy vyplývá, že stát musí splňovat charakteristiku efektivní vlády suverénní na určitém území (Ilsa, 2018). Dále je podle Riegla, který ve své práci uvádí rozšířenou koncepci suverenity podle Krasnera, potřeba mít v suverénním státě podporu a loajalitu obyvatelstva (Riegl, 2013, s. 19). V případě Jižního Súdánu je potřeba vzít tuto poznámku v potaz. Suverenity vznikla mezi 15. a 19. stoletím a dominantní postavení získala v Evropě zejména v souvislosti s vestfálským mírem (Sorensen, 2005, s. 66).

Dále je možné dělit suverenity na vnitřní a vnější. Stát musí být nezávislý vůči jiným suverénům a mít moc nad svým územím. V zahraniční politice je země omezena právy ostatních států a převzatými mezinárodními právními závazky a obecným mezinárodním právem.

Stát a státnost jsou témata, která se již několik desetiletí řeší na vědecké i politické úrovni. Zejména od 90. let 20. století se zájem o tuto tematiku zvyšuje. Tato skutečnost souvisí zejména s několika důvody, například: s vývojem charakteru mezinárodního systému po skončení studené války, se značným pokrokem integračního procesu v Evropě směrem k supranacionalizaci a s rozpadem států v některých oblastech světa. Nejnovější impulz intenzivnějších debat přinesly zejména útoky z 11. 9. 2001 (Waisová, 2007, s. 7).

Stát můžeme popsat jako sekundární produkt vývoje společnosti. Spolu s vývojem systémů politických a s nimi spojených mezinárodních vztahů se definovala i představa o funkci, kterou má stát jako instituce mít. Tento vývoj začal v 17. století a stát byl chápán jako výjimečný způsob politické uspořádání a organizace vládnutí. V dnešní době můžeme

mluvit o moderním čili tzv. vestfálském² zřízení státu (Waisová, 2007, s. 55). Z výše uvedených informací vyplývá, že definovat stát je těžké, a to zejména kvůli vnitřní suverenitě.

Základní prvky státnosti jsou tedy tři, a to: území, obyvatelstvo a výkon veřejné moci. Tyto prvky stačí k vnitrostátní definici. Země musí mít také schopnost prosadit se v mezinárodním prostoru.

Všechny vyjmenované prvky musí být dlouhodobě udržitelné, nikoli jen na dobu určitou. Kritéria státnosti více rozebírá zmíněná Úmluva o právech a povinnostech států z roku 1933 (Ilsa, 2018).

3.1 UZNÁNÍ STÁTU A VLÁDY

Pokud stát naplní všechny prvky vyjmenované výše, stává se jím automaticky. Tudíž uznávání zemí jinými státními zřízeními můžeme chápat jen jako projev ochoty, popřípadě ochoty navázat diplomatické a jiné smluvně-právní styky. Z toho vyplývá, že uznání státu a členství v tomto exkluzivním klubu je podmíněno uznáním ostatních států. Naproti tomu někteří autoři dodávají, že uznání státu může být i bez ohledu na názory a postoje ostatních zemí. Ovšem pokud se některá entita či etnikum uchází o status suverénního státu, měla by být uznána mezinárodním společenstvím, jinými slovy, existujícími státy. Nakonec je nutno dodat, že v akademických a odborných kruzích nepanuje shoda o teorii uznání státu.

---

² Tzn. rex in regno siest Iperator regni sui, respektive se jednalo o sekulární podstatu vlády. Tímto krokem byla omezena moc církve.

4. TEORIE ZHROUCENÉHO STÁTU

K problematice selhávání státu existuje mnoho názorů, jak definovat rozpad státu. V devadesátých letech minulého století se začal akademický svět zabírat analýzou rozpadlých, neúspěšných a zhroutených států, v souvislosti s problémy postsovětských států. O popularizaci těchto termínů se zasloužila M. Albrigťová, ministryně zahraničních věcí a první žena v historii na tomto postu ve Spojených státech amerických. V akademických kruzích pak zejména politologové W. Zartman, J. G. Gros nebo ekonom D. C. Esty, přičemž nejvlivnější osobou v této problematice se stal R. I. Rotberg, který rozpracoval typologii míry selhání států.

Po vzestupu světového terorismu, nejvíce po útocích z 11. 9. 2001 se začal tento fenomén více globalizovat a tyto státy byly chápány jako bezpečnostní riziko i pro fungující státní celky (Šmíd, Vařura, 2009, s. 45–46). Cílem tohoto textu je vymezit termíny, které se na situaci v Jižním Súdánu nejvíce implikují.

V našem akademickém prostředí existuje o poznání méně výzkumů ve srovnání s jinými státy. Z českých prací zmíním zejména T. Šmídu a V. Vařuru s jejich studií Teoretické vymezení a konceptualizace fenoménu slabých a selhávajících států. Dále pak knihu Š. Waisové Slabé státy z roku 2007, ve které se autorka zabírá rozpadem státu a oslabováním státní moci.

Problémem při zakotvení rozpadu státu je významová odlišnost překladu vžitých termínů z angličtiny do českého jazyka. V této části se autor pokusí o vysvětlení terminologie v českém akademickém prostředí. Ve své práci určí význam jednotlivých pojmů. Při překladu termínu *failed*, se tíhne spíše ke statickému charakteru tohoto slova, a ne k dynamickému stavu, v němž se vybraný stát nachází. V práci proto bude autor využívat pojmu *failed* jako zhroutený. Někdy akademici využívají pojem zhroutený jako zkolabovaný (*collapsed*).

Tento a další termíny (*weak, fragile, failing, collapsed*) se začaly používat v politické sféře poměrně nedávno. Pojmy reagovaly na poptávku, která vyplynula z politických procesů po druhé světové válce. Země byla rozdělena na tři „světy“, neboli na západní kapitalistické

státy, země socialistického bloku, a právě třetí svět³. V tuto dobu bylo potřebné reagovat na fenomény jako dekolonizace, rozpad bipolárního uspořádání světa⁴ a zejména neschopnost států splňovat základní funkce.

W. Zartman tvrdí, že kolaps státních institucí znamená ztrátu kontroly nad ekonomickým a politickým životem. Dále popisuje, že selhání státu je dlouhodobý degenerativní úpadek a stát jako symbol identity ztrácí moc v zajišťování bezpečnosti a instituce ztrácí legitimitu. Nemá podporu populace a ztrácí zdroj legitimacy jak institucionální, tak charismatickou. (Šmíd, Vaňura, 2009, s. 46)

Je vůbec potřeba rozebírat různé druhy kolabujících států a jejich typologii? Pokud se podíváme do historie, můžeme spatřit cyklické posloupnosti různých říší, impérií a států. Od řeckých městských států, přes Říši římskou až například k Osmanskému impériu nebo k Rakousko-Uhersku. Všechny tyto říše, impéria a státy prošly cyklem vznik → konjunktura → recese → zánik. Jelikož všechna uskupení zanikla, musela mít nějaké znaky, proč k tomu došlo. Některé říše přišly o základní prvky státnosti.

V dnešní době můžeme mluvit zejména o potencionální analýze nebezpečí, které můžou tyto státy představovat pro země nejen sousední, ale mohou ovlivnit také ostatní státy vyspělého světa. Mají tudíž vliv na mír v mezinárodním společenství. Dalším důvodem, proč se zabývat upadajícími státy, může být řešení typu pomoci, neboli snahy o zmenšení míry lidského strádání v těchto státech. Organizace Spojených Národů, vzniklá po druhé světové válce, má přímo v cílech „*rozvíjet mezi národy přátelské vztahy, založené na úctě k zásadě rovnoprávnosti a sebeurčení národů, a činit jiná vhodná opatření k posílení světového míru.*“ (Charta OSN, 1945)

Sebeurčení si mohly vybrat i národy z bývalého koloniálního území. Po tom, co se zbavily koloniální nadvlády, neměly tyto nové státy většinou schopnost samostatné životaschopnosti. Zdědily správní strukturu země a bez pomoci zvenčí nebylo možné další fungování států zaručit. Zejména na území afrického kontinentu byl díky koloniální nadvládě zpretrhán přirozený národotvorný a státotvorný vývoj. Už jen tvorba hranic postrádala základní a zcela přirozené principy při dělení obyvatel do států, ať už ze strany kmenových

---

³ Poprvé tento termín francouzský vědec a demograf A. Sauvy v roce 1952. Stalo se tak neprodleně po vzniku železné opony. Už od konce 50. let 20. století je tento termín používán jako souhrnný název pro země Afriky, Latinské Ameriky a Asie, jenž se snaží o zdoštění své zaostalosti jak v oblasti sociální, tak v oblasti hospodářské.

⁴ Tzn. rozdělení světa mezi dva nejmočnější hráče na mezinárodním poli - Spojené státy americké a Sovětský svaz. Tyto dva státy se snažily udržet si spřátelené země v zemích třetího světa zejména díky finanční a vojenské pomoci.

rodin či etnické nebo náboženské příslušnosti. Nedlouho po vzniku Organizace Africké Jednoty bylo rozhodnuto pro zachování tehdejších hranic.

Jak ale tvrdí Sorensen, nemůžeme obviňovat koloniální minulost z toho, že některé státy zůstaly slabé nebo v nich došlo k rozpadu státní struktury (Sorensen, 2005, s. 100).

4.1 DRUHY KOLABUJÍCÍCH STÁTŮ

Tato část práce zaměří pozornost na formy kolabujících států – *weak, fragile, failing, failed* a *collapsed* states. Pravděpodobně nejlepší práce na toto téma byla sepsána od již zmíněného Rotberga, který sestavil nástroje pro měření míry selhání. Autor rozděluje státy na silné (*strong*), slabé (*weak*), selhávající (*failed*) a zhroucené (*collapsed*) (Šmíd, Vaňura, 2009, s. 46).

Autor bakalářské práce využije práce od Rotberga, W. Zartmanna, T. Šmída a V. Vaňury, R. Stohlové, Š. Waisové či J. Jihlavce. Ve své práci popíše následující typy států: *weak, fragile, failing, failed* a *collapsed*.

Slabé, křehké, upadající nebo zhroucené státy nejsou charakterem jednoho kontinentu, ovšem státy se znaky selhávání či selhání můžeme najít v určitých regionech a jsou tudíž nerovnoměrně rozloženy. Podle posledních výsledků Indexu zhroucených států je označeno 7 států za nejvíce ohrožené. Ovšem 5 takto označených zemí se nachází na africkém kontinentě (FP, 2018b).

4.1.1 WEAK STATE

Na základě prolínání názvosloví stávajících termínů můžeme ztotožnit koncept *soft state* s pozdějším pojetím *weak state* (Waisová, 2007, s. 19–21).

Weak state, neboli slabý stát má, jak už vyplývá z názvu, slabou státní strukturu. Toto značení se nejvíce týká států, které byly v historii pod koloniální správou. Největší stopy po této nadvládě můžeme spatřit ve správním uspořádání země. V Africe se i po dekolonizaci státy nedokázaly demokratizovat a zkušenosti s demokratickými volbami a celkovým transparentním fungováním státní správy

neměl ani kdo předat. Většinou jde o státy s nízkou ekonomickou úrovní, ale na rozdíl od států níže popsaných, zde ekonomika alespoň částečně funguje. Klesá úroveň zdravotnictví, infrastruktury nebo vzdělání. Ovšem tyto instituce a služby jsou stále funkční, alespoň na nějaké úrovni. Slabé státy představují riziko pro občany, naopak občané představují také riziko pro stát. Výkonná moc funguje alespoň z části, na rozdíl od následujících příkladů, kde se postupně blíží nule.

U *weak state* je možné změnit tento negativní vývoj zásahem organizací, například OSN, v Africe také OAJ. Za předpokladu, že humanitární pomoc nebude putovat do rukou vůdců území. Velkým nebezpečím pro slabé státy je napadení vnějším nepřítelem, jelikož země nemá kapacity se účinně bránit, a to zejména díky rozvrácené ekonomice.

R. I. Rotberg tuto skupinu popisuje jako slabé státy díky geografickým, fyzickým či základním ekonomickým omezením a/nebo díky vnitřním rozporům, nedostatkům v administrativním řízení či vlivem chamtivosti nebo vnějšímu útoku (Rotberg, 2004, s. 4).

Česká autorka Waisová definuje slabý stát jako takový, ve kterém politické entity trpí vnitřní slabostí a obyvatelé preferují nestátní instituce (paralelní). Státní instituce nejsou schopny plnit všechny své funkce, často jen na části území a to zejména v okolí hlavního města. V těchto státech propukají povstání a střety opozice s vládními silami nejsou výjimkou. Ve slabých státech je soudní systém v rozpadu a občané se spoléhají na obživu mimo zákon⁵. Finanční zdroje jsou rozkrádány elitou, která je u moci (Waisová, 2007, s. 13).

Jinak popisuje slabý stát G. Myrdal, *weak state* podle akademika postrádá prvky státnosti a jeho uznání bylo dosaženo jen díky mezinárodnímu společenství, i když se na území nevyvinul státotvorný proces. Jelikož společnost v těchto státech nebyla připravena na vznik nového státu, chybí zde dostatečná institucionalizace a potřebná výkonnost státního aparátu. Díky těmto faktorům ztrácí stát legitimitu (Jihlavec, 2007, s. 20–21).

Jako poslední příklad uvedu tvrzení Ch. Claphama, který se zabýval státností ve třetím světě. Největší problém slabých států spatřuje v nedostatečné struktuře sloužící obyvatelům, k těmto strukturám má přístup zejména elita a vládnoucí vrstva

---

⁵ Tj. organizovaného zločinu, korupce obchodu s drogami a zbraněmi.

(Jihlavec, 2007, s. 23). Za slabé státy můžeme považovat i heterogenní země jako jsou Egypt, Mosambik, Bělorusko, Izrael či KLR (Šmíd, Vaňura, 2009, s. 46).

4.1.2 FRAGILE STATE

O křehkosti státu pojednával už v polovině 80. let Ch. Clapham. Křehkost vyplývá ze vztahu státu a jeho obyvatel. Země a lidé mezi sebou ztrácejí provázanost v hodnotách. Podle Claphama je křehkost státu pouze nedostatečná výkonnost a legitimita. Hodnoty obyvatel a státu jsou od sebe natolik vzdáleny, že konfrontace snadno vyústí v zhroucení státu (Waisová, 2007, s. 22).

Termín *fragile state* definuje stát s ekonomickými problémy, s etnickým a náboženským problémem či katastrofou přírodního či ekologického typu. V afrických zemích se většinou jedná o vyčerpání ekonomiky při migračních vlnách. Tyto faktory mohou relativně fungující stát za krátkou chvíli změnit na *fragile state*. Země postižená slabou státní správou a institucemi je v začarovaném kruhu konfliktů a chudoby. V křehkých státech žijí lidé s kratší délkou života či s nedostatečným vzděláním a nedostupnou lékařskou péčí. Obyvatelé se musí vypořádat se selhávající infrastrukturou či nedostatečnými službami.

4.1.3 FAILING STATE

Další příklad úpadku státu je *failing state*, neboli rozpadající se, upadající stát. Tato skupina států se vyznačuje silnou nestabilitou a udržování moci na okraji území je slabé. Rice uvádí, že i upadající státy mohou představovat nebezpečí pro národní zájmy stejně jako státy silné. Chudoba a slabé instituce mohou být živnou půdou pro teroristické sítě a drogové kartery uvnitř státu (Rice, 2002).

Spojené státy americké popisují upadající státy podle čtyř kritérií. První je efektivita vládnutí neboli schopnost/neschopnost vlády poskytovat veřejně přístupné služby, druhé kritérium představuje územní kontrolu a prostupnost hranic,

třetím rysem je udržitelnost ekonomiky a poslední představuje stabilitu, která definuje celkovou situaci v zemi (Wyler, 2008).

Upadající stát je podle Chauveta a Colliera ten stát, který není schopen na svém území udržovat vnitřní bezpečnost. Má nízké příjmy a instituce, vláda a hospodářská politika jsou tak slabé, že jejich růst je nepravděpodobný. V těchto státech se často můžeme setkat s ohrožením obyvatelstva kvůli náboženským, etnickým či kulturním občanským válkám. Přestože je obyvatelstvo ohroženo, stát není schopen pečovat o jejich požadavky (Stohl, Stohl, 2001). V upadající zemi je často systematicky rozkrádána státní pokladna a státní složky se podílejí na pašování (Rotberg, 2004, s. 22).

Jinými slovy jde o vedení země do záhuby, jelikož sami vůdci často podněcují násilí, černý trh a profitují z humanitární pomoci. Nemají zájem o zlepšení podmínek a nevytvářejí pro tuto cestu žádný prostor. Naopak potírají veškeré pokusy o změnu stavu ze strany opozice, zavádějí cenzuru a potlačují nezávislá media, i za cenu vojenského zásahu ze strany vlastních armád.

4.1.4 FAILED STATE

Selhaný stát je podle Rotberga nebezpečné území s krajně napjatými vztahy mezi obyvateli, na němž ostře soupeří znesvářené ozbrojené skupiny (Rotberg, 2004, s. 5–6).

Napjaté vztahy v zhroutených státech mají začátky v náboženské, jazykové či etnické odlišnosti a přechod k ozbrojeným konfliktům je umožněn díky rozkladu státní kontroly a neschopnosti státu jako suveréna zastavit takový vývoj. Typickými rysy zhrouteného státu jsou nárůsty násilí, a to jak organizovaného, tak impulzivního. Dalším znakem je nefunkce legislativních institucí, které nejsou schopny řešit své kompetence. Významným rysem je ekonomický úpadek, díky kterému často upadá infrastruktura a s tím spjaté nefunkční sociální služby jako jsou školství, zdravotnictví atp., poskytované státem. W. Zartman definuje kolaps státních institucí jako „*ztrátu kontroly nad politickým a ekonomickým životem.*“ (Zartman, 1995, s. 1–15).

Díky nedostatečné distribuci všech služeb vzkvétá korupce, která většinou realizaci těchto služeb dále znemožňuje. Tyto faktory podporují síť organizovaného

zločinu, jelikož obyvatelstvo je odkázáno právě na ilegální ekonomickou činnost či na místní zdroje obživy. Zhroucené státy ztrácí kontrolu v bezpečnostní sféře a nekontrolují své periferní oblasti, které dostávají šanci se separovat. Dále je v tomto státu umožněno jednodušší plnění státního i místního bohatství, a to nejen nerostného. Stát nemá podporu obyvatelstva, lidé nevěří, že je schopen reflektovat jejich požadavky.

Pokud úpadek pokračuje, je pravděpodobné, že dříve či později dojde k ohrožení centrální vlády, která nepředstavuje oporu pro obyvatelstvo. Jde o ohrožení od ozbrojených státních i ozbrojených nestátních skupin, většinou separatistických. Ani spravedlnosti se v této zemi dosáhnout nedá, pokud nemáte kontakty s vládoucí stranou, která kontroluje soudnictví.

Ovšem toto tvrzení nemusí být pravidlem, jelikož některým skupinám či částem obyvatelstva může vyhovovat ilegální využívání přírodních zdrojů jen na určitém území a nemají zájem převzít kontrolu nad celým státem. Je nutno dodat, že do suverenity státu můžou zasahovat i sousední celky, které se zúčastňují buď přímo, nebo nepřímo, a to díky podpoře domácích protivládních skupin.

Zhroucení státu není rychlý proces, nýbrž se jedná o dlouhodobý degenerativní úpadek, a proto ani konečný vývoj není jednoduché předvídat (Zartman, 1995, s. 1–15).

4.1.5 COLLAPSED STATE

Collapsed state je vzácná forma pádu státu, kdy veškerá soudržná energie v podstatě přestane existovat a území státu je místem bojů povstaleckých skupin a jiných nestátních ozbrojených aktérů (Šmíd, Vaňura, 2009, s. 46).

Jinými slovy je tato forma úpadku nejextrémnější. V odborných kruzích je náhlý konec státu označován spíše za vzácnost.

Ekonomická situace v zemi je zcela neúnosná, což se dotýká i pitné vody či elektřiny. Dalším znakem je vysoká míra úmrtnosti, včetně kojenecké. Humanitární pomoc se stává terčem krádeží a profitují z ní zejména klanoví vůdci. Stát a vláda neplní svěřené funkce a nedokážou vybírat daně. Situace v zemi je velmi podobná

předcházející typologii státu, ovšem s tím, že vláda už není nejdůležitějším hráčem na „svém“ území.

Vláda má většinou monopol v hlavním městě, ovšem zbytek státu se zmítá v chaosu způsobeným občanskou válkou. Kolaps státu je příkladem politického vakua (Rotberg, 2004, s. 9).

4.1.6 KVAZISTÁTY

Kvazistáty jsou zcela specifickým jevem, jehož charakteristika je víceméně opačná vůči selhávajícím či zhrouceným státům.

Kvazistát představuje mezinárodně neuznaný útvar, jenž ovšem dokáže plnit základní funkce státnosti. Pokud mají takové útvary ambice stát se skutečnými státy podle mezinárodního práva, můžeme použít termín protostáty či zárodečné země. Příkladem může být separatistický Somaliland nebo Abcházie. Autonomní, ale mezinárodním společenstvím dosud neuznané (Šmíd, Vaďura, 2009, s. 47).

5. SÚDÁN

V této části práce se autor pokusí krátce zachytit historii Súdánu, ještě jako jediného zástupce tohoto názvu v Africe. Pro pochopení dalšího vývoje a zejména rozpadu tohoto státu, pokládá za nutné popsat dějiny oblasti, na které vznikaly budoucí státy Súdán a Jižní Súdán.

Súdán je někdy v literatuře označován za most mezi civilizacemi spojující kultury subsaharské Afriky s arabským světem (Záhořík, 2012, s. 100).

Název země se vztahuje k severním oblastem Kuš a Ta-Nehesu. Antičtí autoři používali vágní označení *Aithiopia (Ethiopia)*, jinak řečeno země osmahlých tváří. Ve středověké geografii bylo nazýváno bilád as-súdán, neboli země černochů. Evropská zeměpisná literatura převzala toto označení a začala ho používat pro celou oblast od dnešního Senegalu až po pobřeží Rudého moře (Pantůčková, 1981, s. 7).

5.1 HISTORIE SÚDÁNU

Území dnešního státu bylo trvale osídleno již od 5. až 4. tisíciletí před naším letopočtem. Prvním svébytným kulturním útvarem byla civilizace Kuše, říše Napaty a Meroe. Tyto říše vznikly díky oslabení starověkého Egypta. Ve 13. století expandovaly do křesťanské Núbie kočovné kmeny a trestné výpravy egyptských mamlúckých sultánů. Většinu těchto informací se dozvídáme z genealogických tradic, tzv. nisbů. Dalším významným státním útvarem se stal Fundžský sultanát, který existoval v době od roku 1504 do začátku dvacátých let 19. století (Pantůčková, 1981, s. 8–13).

V 16. století ovládli Turci severní pohraničí a na západě vznikl nezávislý stát Dárfúr, který byl samostatný až do roku 1874. Ve 20. letech 19. století dobyla velkou část území vojska egyptského vládce M. Alího (Woodward, 1996, s. 14). V tuto dobu se do Egypta ze Súdánu vyváželo například obilí, kůže, slonovina nebo skot. Také vzrostl obchod s otroky (Klíma, 2012, s. 132). Země se stala egyptskou državou

a Alí předpokládal, že mu okupace přinese zisky, ale výsledek byl spíše opačný. „*Sílící evropské vměšování se do egyptského hospodářského a politického života za Ismá'ílovy vlády mělo svou obdobu i v Súdánu.*“ (Pantůčková, 1981, s. 14)

Například Británie Ismá'ílovu vládu přímo podporovala. Zde mohu zmínit, že kolonialismus je formou kulturního dialogu, třeba i vynuceného (Tumis, Nykl, 2015, s. 10). Jako každý dialog může přinést oběma stranám inovaci. Faktorem sílení hnutí proti nadvládě koloniální mocnosti bylo neefektivní spravování oblasti dnešního Jižního Súdánu – Ekvatorie. Evropské zásahy proti obchodům s otroky uvrhly Súdán do ekonomické krize a urychlily tak mahdistické povstání. V čele hnutí stanul muslimský duchovní M. ibn Abdalláh, zvaný Al-Mahdí (spasitel). V roce 1881 se prohlásil „Alláhem vyvoleným“, usídlil se v Kordofánu a vyzval k džihádu, svaté válce proti Turkům a Evropanům. Nepokoje se plně rozhořely v roce 1881 a jejich výsledkem bylo založení Mahdistického státu (1881–1898). Hlavním důvodem rozpadu mahdistického státu v roce 1898 byly vnitřní mocenské spory, jež vypukly po Mahdího smrti. A tak se stal Súdán (Příloha 2), 19. 1. 1899 kondominiem⁶ (Příloha 1) pod Anglo-egyptskou správou (Klíma, 2012, s. 169).

Kondominium zavedlo angličtinu jako úřední jazyk. Na severu se pod záštitou Egypta podporoval islám, na jihu jasně převažovalo křesťanství.⁷ Toto rozdělení bude mít velký vliv v dalším vývoji Súdánu ještě po sto letech. Po první světové válce Britové rozhodli, že na jihu vytvoří distrikt a plánovali připojit jižní část Súdánu k Britské východní Africe.⁸ V Súdánu se tedy zvedaly vlny odporu (už za první světové války). A v roce 1918 se vzbouřili Dinkové, o rok později Neurové. Tři léta po skončení Velké války vypuklo povstání znovu, přímo v Dárfúru (Klíma, 2012, s. 228). Po druhé světové válce ovšem postupně probíhal proces dekolonizace.

---

⁶ Tj. území pod společnou správou dvou nebo více států.

⁷ Tj. na daném území šířili křesťanství zejména evropští misionáři.

⁸ Tj. dnešní Keňa, Uganda, Tanzanie a Zanzibar.

5.2 SÚDÁN PO ROCE 1945

Těsně po skončení druhé světové války začala Rada⁹ vznášet požadavky, jenže generální guvernér je ignoroval. Britští a egyptští politici dohodli na pokračování kondominia v roce 1946 (Klíma, 2012, s. 279). Po konferenci v Jubě v červenci 1947, která řešila otázky týkající se Súdánu, bylo rozhodnuto o vytvoření jednotné republiky s parlamentem, kam by měli šanci se dostat i obyvatelé jižní části. Tento cíl se nepodařilo naplnit, jelikož v oblasti započala jednání mezi Brity a Araby ze severu súdánského území již během 2. světové války (Baar, 2002).

Ústava, zavedená roku 1948 měnila řízení země (z Poradní rady na parlament a z generálního guvernéra na Výkonnou radu). V roce 1953 se utvořila Národní unionistická strana (NUP), která následně zvítězila ve volbách (Klíma, 2012, s. 280).

5.3 SÚDÁN PO ROCE 1956

V roce 1956 vyhlásil Súdán nezávislost a do dějin vstoupil jako parlamentní demokracie (Příloha 3). Když Súdán získal nezávislost 1. 1. 1956, bylo to se srozuměním severu, že jižní části se budou moci plně zapojit do politického systému (CIA, 2018). Co se týče politiky, charakterizoval Súdán ostrý boj politických stran a korupce (Pantůčková, 1981, s. 16). Ovšem dominance severu s sebou nesla nevoli jižních obyvatel Súdánu se asimilovat. V zahraniční politice se Súdán orientoval neutrálně. Přijal sice peněžní půjčku z USA, ale odmítl Eisenhowerovu doktrínu vojensko-politické spolupráce. Vnitropolitickou situaci notně ovlivňovala hospodářská krize, když klesla cena bavlny a přivedila deficit státního rozpočtu (Pantůčková, 1981, s. 46). I přes vyhlášení nezávislosti nevydržel demokratický režim ani dva roky (Záhořík, 2012, s. 107).

---

⁹ Vznikla roku 1944 a sestávala se z 18 Súdanců, které jmenoval generální guvernér.

5.4 PRVNÍ OBČANSKÁ VÁLKA (1955–1972)

Obavy z nadvlády severu vyústily v neorganizované povstání. V jižní části začalo vyvražďování Arabů vzbouřenými jižními vojáky. V polovině listopadu 1958 začal převrat, který vyvolala skupina důstojníků v čele s I. Abbúdem (někdy též Abboudem). Abbúd svrhl civilní vládu A. Chálila a nastolil vojenský režim. Stát vedla politická strana NUP I. Al-Azharíro (Klíma, 2012, s. 341). Byly zakázány ostatní politické strany, zrušena prozatímní ústava, vyhánění misionáři¹⁰ a následovalo vyhlášení zákazu shromažďování. Zahraniční politika Abbúda usilovala o pozitivní neutralitu a hospodářská spolupráce probíhala jak se západem, tak se Sovětským svazem. V roce 1962 vyšla další vyhláška, která měla vypovědět ze země všechny misionáře, protože podněcovali a podporovali separatistické tendence (Pantůčková, 1981, s. 46).

První iniciativní krok ke smíření a mírovému řešení otázky proběhl po revoluci v říjnu 1964, kdy byl Abboud donucen odstoupit a kontroly země se ujala civilní vláda, v jejímž čele stanul státní úředník Ch. Al-Chalífa. Po pádu Abbúдови diktatury se tak vytvořily podmínky pro návrat parlamentní demokracie a upevnění jak vnitřní, tak zahraniční politiky. Jenže konci května 1969 svrhly demokratické síly v armádě zdiskreditovaný režim a stát se přejmenoval na Súdánskou demokratickou republiku (Příloha 4). Generál D. M. Nimeri¹¹ (1969–1985) z Rady revolučního vedení uznal etnické a kulturní rozdíly mezi oběma teritorii. Tento postup byl později zaštitěn smlouvou z Addis Abeby. V období vlády Nimeriho jako presidenta vyvstal nový problém, a to v podobě nepříznivého klimatu, jež prohloubila ekonomickou krizi. Nešlo jen o nepřízeň počasí, problémy doprovázel rychlý populační růst nebo nerovnoměrné rozmístění populace. Na začátku 70. let začal generál inklinovat k levici. Zavedl pětiletý plán rozvoje a začal znárodňovat majetek. Aby byl plán realizován z co největší míry, byla předpokládána pomoc ze zemí východního bloku, tento krok se ovšem neuskutečnil (Reid, 2011, s. 267).

---

¹⁰ Byl to Livingstone, díky němuž se otevřela cesta do srdce Afriky misionářům (Rotberg, 1965, s. 6).

¹¹ Někdy též Nimajrího.

V roce 1971 přejmenoval stát na Súdánský socialistický svaz - Sudan Socialist Union (Klíma, 2012, s. 341). V této době se uklidnila situace a prezident se věnoval nové ústavě, do této doby platila tzv. přechodná. V sedmdesátých letech byl řadě firem navrácen majetek a země se postupně zapojovala do mezinárodního obchodu. Do pozitivního vývoje zasáhla ropná krize a SSU mohl investovat více do jiných sektorů a postupně se stával obilnicí pro Blízký východ. Do tohoto období jsou datovány také první počátky súdánského ropného průmyslu.¹² Tyto zprávy rozdmýchaly obavy o oddělení jihu, na kterém se nalézalo černé zlato.

Nestabilita složitého súdánského státu, spolu s nezájmem OAJ či mezinárodního společenství způsobila to, že se stal Súdán zdrojem konfliktů nejen pro okolní země, muslimský a křesťanský svět, ale i pro region v okolí Rudého moře (Klíma, 2012, s. 341).

5.5 DRUHÁ OBČANSKÁ VÁLKA (1983–2005)

V roce 1983 byl zaveden islám jako jediný zdroj práva a celostátní právo šarija¹³. Revizovaná mírová dohoda z Addis Abeby vracela decentralizační tendence pravomocí zpět do hlavního města (Klíma, 2012, s. 413). Jinými slovy šlo o pokus tvorby nové islámsko-súdánské identity. S tímto postupem samozřejmě nemohla souhlasit opozice v čele se Súdánskou lidovou osvobozenou armádou a s ozbrojeným křídlem Sudan People's Liberation Movement – SPLM. Lídr John Garang přinesl nový manifest: Jednota v Novém Súdánu je podmíněna politickou a socioekonomickou jednotou, která spojí všechny Súdánce jako rovnocenné občany (Salman, 2013, s. 343–414).

Těmito kroky začala druhá občanská válka. Boje v ní se dají charakterizovat vnitřní nestabilitou, a to na obou stranách občanské války (Drmola, 2014).

Jelikož byl jih utlačován centrální vládou, vystoupila proti vládě jižní SPLM v čele s Garangem, který měl se vzbouřenci základnu v sousední Etiopii (Záhořík, 2012, s. 106). Moci se chopil Al-Mirghání (Klíma, 2012, s. 413–414). V roce 1988 se konala

---

¹² I když ropa byla objevena na území Súdánu už v padesátých letech.

¹³ Právo šarija symbolizovalo zejména veřejné amputace končetin (například za krádeže).

v Addis Abebě schůzka s cílem usmíření jihu a severu, kdy se setkaly delegace SPLA/SPLM s vládnoucí stranou v čele s M. Al-Mirgháním. Iniciativa se zapsala do dějin pod názvem Addibabeská súdánská mírová iniciativa (Addis Abeba Sudan Peace Initiative). Hlavními body byly zejména dočasné ukončení akcí či zmrazení islámského práva šarija (Záhořík, 2012, s. 111).

Mezi roky 1986–1989 se snažil premiér S. Al-Mahdí o smír se SPLA. V roce 1989 se k moci dostal generál Al-Bašír. Využil konfliktů v SPLA, zhoršující se hospodářské situace a ujal se vlády. Tento generál se postupně stal prezidentem, premiérem i vrchním velitelem vojsk a zakázal politické strany či odbory (Klíma, 2012, s. 413).

V roce 2001 se súdánská vláda setkala s představiteli SPLA, při projednávání se hovořilo o lepších podmínkách pro humanitární pomoc i o konci občanské války (Young, 2007, s. 64).

Následoval konflikt v Dárfúru, ten se stal symbolem dalších konfliktů na africkém kontinentu. V roce 2003 zaútočila SPLA spolu s Hnutím spravedlnosti a rovnosti¹⁴ (JEM) na Darfúr. I když se Bašír pokusil potlačit vzbouřence pomocí nevládních arabských milic Janjaweed, rebelie vyvolala dlouhodobou krizi. Tuto situaci nebyly schopny vyřešit světové mocnosti, Africká Unie ani OSN (Klíma, 2012, s. 488).

Podle BBC stála válka okolo 1,5 milionu životů a 4 milionů vysídlených lidí (BBC, 2018d).

5.6 REFERENDUM V ROCE 2011

Referendum, které mělo přinést jižnímu Súdánu samostatnost, předpokládal protokol z Machakos¹⁵ vydaný v červenci 2002. Další dohoda – CPA

---

¹⁴ Justice and Equality Movement se zformovala na základě černé knihy (kitáb al-aswád), polemického díla o zanedbávání Dárfúru. Organizace se skládala jak z dárfúrských intelektuálů, tak z islamistů nespokojených s politikou severu.

¹⁵ Rámcová dohoda, která měla načrtnout zásady v rozhovorech o vyřešení konfliktu mezi severním a jižním Súdánem.

(Comprehensive Peace) byla předložena a podepsána 9. 1. 2005 v keňské Naivashe¹⁶, podepsali ji zástupci Súdánského osvobozenického hnutí a súdánská vláda. CPA¹⁷ stanovovala harmonogram referenda (Peace Accords Matrix, 2018). Konání referenda však bylo zaštitěno až zákonem o referendu z roku 2009. Tento zákon stanovoval, že referendum bude platné, pokud se k volbám dostaví nad 60 %¹⁸ oprávněných voličů.¹⁹

Referendum o vyhlášení samostatné Jihsúdánské republiky se konalo od 9. do 15. 1. 2011, jediné území, kde se referendum nekonalo, byla oblast Abyei (CFR, 2018). Podle komise pro referendum hlasovalo pro nezávislost 99,57 % voličů. Pět z deseti států na súdánském jihu hlasovalo 99,9 % občanů za oddělení. Nejméně ve prospěch západního státu v Bahr al-Ghazal, jenž hraničí se severním Súdánem (BBC, 2011b). Volební účast dosáhla 97,58 % a z celkového počtu 3 851 994 voličů se vyslovilo pro²⁰ 3 792 518 osob (Southern Sudan Referendum 2011, 2018).

Hlasování v rámci diaspory proběhlo v osmi zemích, kde byly otevřeny volební místnosti. Jednalo se například o Austrálii, Egypt, Ugandu a Keňu. V Kanadě byly zřízeny místnosti v Městech Calgary a Toronto a ve Spojených státech v městech²¹ Virginie, Illinois, Tennessee, Arizona, Washington, Nebraska či Massachusetts a Texas.

V referendu bylo více než jasně rozhodnuto, kam se jižní část Súdánu bude v dalších letech ubírat. Zároveň v datu referenda ukončila své operace UNMIS²² a na podporu nově vzniklého státu vytvořila Rada bezpečnosti misi následující – UNMISS²³, která se tak stala nástupnickou misí UNMISS (UNMIS, 2018a).

---

¹⁶ Tržní město severozápadně od Nairobi.

¹⁷ Jednalo se o komplexní mírovou dohodu, také s ní začala šestiletá mise UNMIS.

¹⁸ Což odpovídá asi 2,3 milionů voličů.

¹⁹ Oprávněný volič byla přičetná osoba, plnoletá (18 let). Musela být registrována u volební komise a zároveň musela mít alespoň jednoho rodiče jako příslušníka domorodého obyvatelstva či příslušníka etnického původu, žít zde musel už před 1. lednem 1956 (nebo jeden z jeho rodičů).

²⁰ Proti hlasovalo pouze 1,17 % (44 888 hlasů).

²¹ Sídlí zde mezi 25 000 až 50 000 obyvatel Jižního Súdánu.

²² Podepsané 9. ledna 2005 v Nairobi.

²³ Tisíce pracovníků policejních, mírových a civilních služeb z více jak 60 zemí se snaží pomoci při odvrácení od násilí vůči civilnímu obyvatelstvu.

6. REPUBLIKA JIŽNÍ SÚDÁN

Vybrání jména pro nově vzniklý stát nebylo tak jednoznačné, jak by se mohlo na první pohled zdát. Mimo označení republiky Jižní Súdán byly navrženy další alternativy. Z biblických dob se bral v úvahu název Kuš, také Nový Súdán, Ekvatorie, Nilská republika či Džuwama (BBC, 2011a). Nový stát se sestavuje z 10 jihovýchodních států²⁴ bývalého jednotného Súdánu a je jeden z nejrozmanitějších zemí v Africe. Jeho domovem je na 60 různých etnických skupin (Příloha 10), (BBC, 2018d).

6.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA JIŽNÍHO SÚDÁNU

Jižní Súdán se rozprostírá na rozhraní mezi východní a střední Afrikou. Jižně od Súdánu, severně od Ugandy a Keni, východně od Středoafričské republiky a Demokratické republiky Kongo a západně od Etiopie. Celková plocha činí 644 329 km², což tento stát řadí na 43. místo dle rozlohy (o něco menší než stát Texas), (CIA, 2018).

Tento mladý stát má celkovou délku hranic 6 018 km, přičemž nejdelší jsou se Súdánem – 2 158 km, dále s Etiopií 1 299 km, Středoafričskou republikou 1 055 km, Demokratickou republikou Kongo 714 km, Ugandou 475 km a s Keňou 317 km (CIA, 2018).

Hlavním městem a zároveň největším je Juba, která má necelých 400 000 obyvatel, druhým nejlidnatějším městem je město Malakal. V pořadí třetím největším městem co do počtu obyvatel je Gogrial, ležící v oblasti Abyei na řece Jur. Co se týče zemědělství, pěstuje se zde rýže, proso, kukuřice, bavlna nebo mango a banány. Důležitou složkou v hospodářství je i chov dobytka (Index Mundi, 2018).

---

²⁴ Centrální Ekvatorie, Východní Rovník, Jonglei, Území jezer, Severní Bahr el Ghazal, Jednota, Horní Nil, Warrap, západní Bahr el Ghazal a východní Bahr el Ghazal.

Vnitřní politika Jižního Súdánu má několik představitelů. Tím hlavním uskupením je SPLM, které vede S. Kiir Mayardit. Druhou stranou je SPLM-DC, neboli Súdánské lidové osvobozené hnutí – Demokratické hnutí s předsedou L. Akolem. V opozici stojí SPLM-IO v čele s R. Macharem. Posledním, ne tak důležitým hráčem na politickém poli, je strana Demokratická změna neboli DC²⁵, které vede O. Adigo Nyikwec (CIA, 2018).

Jižní Súdán patří do několika mezinárodních organizací: AU, FAO, G-77, Interpol²⁶, UNESCO, WHO, OSN či IMF (CIA, 2018).

Vlajka Jižního Súdánu (Příloha 5) se skládá ze tří stejných horizontálních pásů, zlaté hvězdy a modrého klínu. Horní pole je černé, následuje červené a zelené. Každý pás je rozdělen bílým pruhem. Černá reprezentuje obyvatele Jižního Súdánu, červená krev prolitou za svobodu a zelená barva symbolizuje zeleň. Modrá připomíná vodu Nilu a zlatá hvězda jednotu států tvořících Jižní Súdán. Hymna má název South Sudan Oyee! Složil jí kolektiv 49 básníků, studentů a učitelů z univerzity v Jubě. Text a hudba byla vybrána v národní soutěži v roce 2011 (CIA, 2018).

Prezidentem se stal již zmíněný bývalý důstojník osvobozené armády S. Kiir Mayardit²⁷ (Příloha 6). I přesto, že nový stát uznala OSN i Africká unie, uvnitř této republiky probíhaly regionální a kmenové spory, které měly složitou strukturu. Další konflikty vyvstávaly v území s ropnými poli. Ihned po vzniku nového státu tak začaly gradovat nevyřízené účty a stará nepřátelství kmenů a skupin na území Jižního Súdánu. Už v roce 2011 došlo ke konfliktům o půdu a dobytek mezi kmeny Nuerů a Murlů.²⁸ Tento problém se snažila řešit dvoudenní iniciativa na budování míru mezi těmito kmeny. Uskutečnila se v Boru 7. 10. 2011 a zasazovala se o zahájení dialogů o míru. Oba zástupci skupin souhlasili s ukončením bojů a odzbrojením. V návaznosti na to byla posílena stráž podél hranic mezi těmito dvěma skupinami (Sudan Tribune, 2011a).

Hospodářské podmínky se od ledna 2012 zhoršily, když se vláda rozhodla zastavit výrobu a vývoz ropy po neshodách se Súdánem (CIA, 2018). V dubnu

---

²⁵ Dříve SPLM-DC.

²⁶ Členem od 31. října 2011.

²⁷ Myardit se stal prezidentem jižní části Súdánu ještě jako jediného zástupce státu tohoto jména. Také byl od roku 2005 hlavou SPLM po tragické smrti Johna Garanga, který zemřel při pádu vrtulníku.

²⁸ Více například v práci Conflict Drivers between the Lou Nuer and Murle of South Sudan od Michaela Arensena.

2012 obsadily jihosúdánské jednotky několik oblastí patřících severu a na to odpověděl U. Bašir mobilizací a následným bombardováním strategického mostu na řece Bahr al-Arab. Tento spor je situován do oblasti Abyei. Tuto krizi známou jako *Heglig Crisis* ovlivnila, resp. ukončila mírová dohoda. Díky dohodě se mohl obnovit vývoz ropy z Jižního Súdánu. Jižní Súdán je při exportu své ropy závislý na přístavu Port Súdán na severu (Příloha 7), (Klíma, 2012, s. 489–490). V souvislosti s bezpečností byla vytvořena 10 km široká demilitarizovaná zóna podél hranice (BBC, 2018c).

V nové občanské válce proti sobě stojí čtyřmilionové etnikum Dinků a dvoumilionové etnikum Neurů.

Nepokoje zasáhly i modré přílby mise UNMISS v Boru²⁹. Ti se stali bezmocnými svědky etnických masakrů, když místo ovládli bojovníci Machara (Příloha 8) Neurové. Ti popravovali Dinky přímo za budovou UNMISS (Podaný, P., 2015). V roce 2013 došlo mezi vládními a opozičními silami ke konfliktu, který podnítl humanitární krizi s miliony vysídlených obyvatel Jižního Súdánu (CIA, 2018). Vyhroutil se situace mezi prezidentem Kiirem a Macharem, kterého prezident odvolal z funkce svého zástupce. Kiir obvinil Machara, že se pokouší o převrat. Tímto krokem si upevnil svou převahu i převahu etnika Dinků. Machar oznámil svůj záměr kandidovat v následujících prezidentských volbách. V roce 2015 podepsaly válečné strany mírovou dohodu o ukončení války, konflikt ovšem i přes to pokračuje (BBC, 2018c). V této souvislosti doporučilo Ministerstvo zahraničních věcí ČR vyhnout se cestám do Jižního Súdánu. Doporučení platí od 7. 12. 2015 dodnes (MZV, 2015).

Na leden 2016 byl naplánován příjezd Japonských mírových sil (BBC, 2018a). I přes vytvoření přechodné vlády národní jednoty v dubnu 2016 se už v červenci boje obnovily (CIA, 2018). V polovině roku 2016 trpělo nedostatkem jídla nejméně 2,8 milionu lidí a zemi dále ohrožovala vysoká dětská úmrtnost (ČTK, ČRo, 2016). Na obou stranách aktérů konfliktu byla porušována lidská práva. Následkem sesazení Machara Kiirem bylo rozšíření nepokojů i mimo hlavní město.³⁰ V prosinci uvedla Komise OSN pro lidská práva, že etnické čistky se rozhořely do několika částí země. Toto tvrzení prezident Kiir odmítl (BBC, 2018a). V konfliktu hrají roli opět ropná naleziště na severu Jižního Súdánu.

---

²⁹ Hlavní město provincie Jonglei.

³⁰ Zejména do východní provincie Jonglei.

V únoru minulého roku byl v částech Jižního Súdánu potvrzen hladomor. OSN to popsala jako katastrofu způsobenou člověkem, občanskou válkou a ekonomickým kolapsem (BBC, 2018a).

Tamní vláda spolu s OSN informovala o více než sto tisících lidí, kteří jsou jím postiženi. Tudíž se i po šesti letech namáhavé práce situace zhoršila, když se nedostatek jídla dostal pod rizikovou úroveň. Tuto krizi způsobila občanská válka, vedle ní i vysoké ceny potravin a taktéž dlouhodobé sucho. K tomu blokuje dodávky potravin do některých oblastí vláda S. Kiira. Tudíž se může hovořit o cíleném hladomoru. V nadcházející době může nedostatku potravin čelit až polovina obyvatel země. Ředitel Dětského fondu OSN (UNICEF) v Jižním Súdánu J. Hopkins oznámil, že v ohrožení života bylo v roce 2017 na 250 000 dětí (Svobodová L., ČTK, 2017). V květnu 2017 prohlásil prezident Kiir jednostranné příměří, s tím, že chce zahájit národní dialog (BBC a, 2018). V polovině téhož roku byla těžba ropy v oblasti kvůli nepokojům přerušena (ČTK, 2017b). V srpnu informovala OSN o milionech uprchlíků, kteří směřovali do Ugandy (BBC, 2018a). Více informací o této katastrofě zmíním v indikátorech Fragile States Index.

Na začátku letošního roku kritizovalo americké ministerstvo zahraničí Africkou Unii, že měla proti aktérům ohrožujícím demokratické procesy v Jižním Súdánu zavést sankce. USA zakázaly vyvážet zbraně do této země.³¹ Dále měly v plánu požádat OSN o embargo na vývoz všech zbraní do Jižního Súdánu (BBC, ČTK, 2018).

Další zprávy, které letos (23. 2. 2018) vydali vyšetřovatelé OSN o lidských právech, mluví o ničení a znehodnocování obyvatel (děti musely sledovat své matky při znásilňování), dále o válečných zločinech a zločinech proti lidskosti. Zpráva uvádí, že za zvěrstva je odpovědných 40 vyšších úředníků, z čehož je 5 plukovníků a tři státní správci. Vedoucí Komise pro lidská práva v Jižním Súdánu Y. Sook podotkla, že sexuální násilí páchané na ženách je mnohem rozsáhlejšího rázu, než je zdokumentováno. Jinými slovy jde jen o špičku ledovce. Tyto zločiny proti lidskosti by měl řešit nový soud, jež má spolu s Jižním Súdánem zřídit AU. Problémem je to, že podezřelí jsou právě vojáci z vládního vojska (BBC, 2018b).

---

³¹ Sama zbraně do Jižního Súdánu již neposílá, nové opatření zajistí, že z konfliktu nemůžou těžit americké společnosti.

V polovině března byl obviněný generál³² Jižního Súdánu M. Ch. Y. Mangok, zástupce šéfa obranných sil, za svou účast na občanské válce zbaven obvinění (ještě spolu s ministrem financí S. D. Dauemou) prezidentem Kiirem v oficiálním textu čteném na státním rozhlasu (Haithar, 2018). Jen o den později byl v Ugandě zadržen pouliční kazatel J. Opio. Byl obviněn z náboru mladých lidí do jihosúdánské povstalecké skupiny v opozici. Rebelská skupina se snaží svrhnout vládu prezidenta Kiira (Haithar, 2018).

Za týden, 21. 3. uvalily Spojené státy americké sankce na 15 jihosúdánských ropných společností, které pomáhaly financovat probíhající občanskou válku. Zkorumpovaná vláda Jižního Súdánu využívá příjmy k nákupu zbraní a financování milic, jež podkopávají stabilitu a bezpečnost státu (Haithar, 2018). Toto je jen další krok USA, kterým chce zvýšit nátlak na ukončení bojů v této zemi.

Následující den upozorňovala BBC na ohrožení dalšího milionu lidí hladomorem. Norská rada pro uprchlíky tvrdí, že na současnou úroveň pomoci pro Jižní Súdán dosahuje méně než polovina lidí, kteří jí potřebují (Haithar, 2018).

Rada ministrů IGADu³³ přijala 26. 3. 2018 rozhodnutí během 61. mimořádné schůze (Příloha 9) v Addis Abebě³⁴, že se Machar bude moci přestěhovat do jakékoli země mimo oblast, která sousedí s Jižním Súdánem. Machar je od roku 2016 v domácím vězení v Pretorii. Ministr informací Jižního Súdánu M. Makuei podpořil rozhodnutí IGADu přemístit ho mimo region (Haithar, 2018). U zahajující schůze připomněl výkonný tajemník IGADu Maalim, že k trvalému provádění dohody o ukončení nepřátelství vede dlouhá cesta (IGAD, 2018).

---

³² Figuroval na černé listině UN.

³³ IGAD vznikl v roce 1983 a jedná se o organizaci podporující rozvoj ekonomiky, bezpečnosti a infrastruktury v Africkém rohu. Sídli v Džibuti.

³⁴ Konala se pod vedením Hirut Zemene z Ministerstva zahraničních věcí Etiopie v ústředí Africké Unie v Addis Abebě.

7. INDIKÁTORY A JEJICH HODNOCENÍ

V další části práce se autor práce pokusí popsat fakta a údaje, díky kterým je podle organizace Fund for Peace a pomocí její stupnice hodnocen Jižní Súdán jako vysoce ohrožený stát. Při hodnocení jednotlivých ukazatelů naráží na problém prolínání se indikátorů a jejich vlivů navzájem. Proto některé problémy rozebere pouze v jednom ze dvou indikátorů. Na konci každého hodnocení ukazatele shrne informace a dodá příklady hodnocení z minulých let na stupnici Fragile States Index, včetně toho posledního z roku 2017.

7.1 SOCIÁLNÍ INDIKÁTORY

Sociální indikátory se sestávají ze tří hlavních ukazatelů. Prvním, který autor rozebere, jsou demografické tlaky, které se značí zkratkou S1. Druhý indikátor se zkratkou S2 se zabývá vnitřně vysídlenými osobami a uprchlíky. Poslední ukazatel má zkratku X1 a řeší se v něm vnější intervence. (FP, 2018c)

7.1.1 S1: DEMOGRAFICKÉ TLAKY

Indikátor S1 zvažuje tlaky na stav populace. Ukazatel například měří populační tlaky související s dodávkami potravin, s tím spojené problémy s hladomorem³⁵, přístupem k pitné vodě a jiným zdrojům, které udržují společnost při životě. Proto se nabízejí otázky: Existuje dlouhodobý nedostatek potravin nebo je zásobování potravinami dostatečné? Také měří zdraví a prevalence nemocí

---

³⁵ Hladomor je vyhlášen, když: 20 % domácností čelí extrémnímu nedostatku potravin s omezenou schopností se s tím vyrovnat, když 30 % a více dětí čelí akutní podvýživě a pokud hlad způsobil každý den dvě a více úmrtí na 10 000 obyvatel.

a epidemií, zejména pak HIV/AIDS. Indikátor dále zohledňuje demografické charakteristiky jako růst počtu obyvatel nebo rozložení počtu obyvatel, porodnost či úmrtnost novorozeňat. Tyto tlaky mohou mít hluboké sociální, ekonomické a politické důvody. Kromě zmíněných indikátorů také zohledňuje přírodní katastrofy: hurikány, zemětřesení, záplavy nebo sucho (FP, 2018d).

Nedostatek jídla je v Jižním Súdánu jeden z největších aktuálních problémů. Jak bylo zmíněno výše, v únoru 2017 byl v Jižním Súdánu potvrzen hladomor. Za hladomorem stojí zejména občanská válka, sucho, vysoké ceny potravin a také blokování dodávek humanitární pomoci do některých oblastí.

Konkrétně 20. 2. 2017 vyhlásila vláda Jižního Súdánu hladomor ve dvou krajích, kde postihl zhruba 100 000 lidí. Naštěstí rychlá a koordinovaná pomoc zmírnila hladovění (v červenci minulého roku). Celých 90 % Jihosúdanců je závislých na zemědělství, tudíž pokud prší málo či moc, pokaždé to kriticky ohrozí obyvatelstvo (Reid, 2018).

Program FAO pomohl v roce 2017 více než 4 milionům lidí. Obyvatelé utíkají do vzdálených oblastí a tam je přístup k jídlu velmi omezen. Jedná se o území bez infrastruktury, proto musí být humanitární pomoc dodávána letecky. FAO poskytuje sady rychlé pomoci, což jsou rychle rostoucí semena zeleniny a rybářské vybavení. Spolu s tím reaguje i Světový potravinový program a Dětský fond OSN, které poskytují jídlo, pitnou vodu, zásoby přístřešků i léky (FAO, 2018). Situační zpráva z prosince 2017 uvádí, že navzdory nedávné sklizni hlavních plodin čelí téměř 5 milionů lidí v Jižním Súdánu hladomoru. V této souvislosti obdržela FAO 35,5 milionů dolarů USD, což umožnilo pomoci více než 4 milionům lidí. Celkově pomohla FAO skoro pěti milionům lidí prostřednictvím umožnění si vyrábět vlastní potraviny (FAO, 2017).

Ohledně nedostatků s výživou byl zřízen Výživový informační systém (NLIS), který nás seznamuje s dalšími nedostatky ve výživě: nejen s chybějícími vitamíny, otázkami ohledně kojení, s využíváním nezávadné pitné vody, ale i s nízkou porodní hmotností nebo nadváhou či s anémií (GINA, 2016).

Problém s pitnou vodou je dlouhodobý (Příloha 11), například v roce 2015 za tímto účelem investovala mezinárodní společenství a vláda Jižního Súdánu ke zmírnění dopadů po poptávce po vodě (FAO, 2015).

Problém s vodou se snaží řešit organizace „*Voda pro Jižní Súdán přetváří životy*“. Ta uvádí, že denně chodí miliony žen a dětí až osm hodin denně, jen aby sbíraly vodu z bažin a ručně vykopaných studní, kde je voda často kontaminována parazity a bakteriemi. Výsledkem toho jsou nemoci i úmrtí. Tato organizace se snaží vytvářet příležitosti pro lidi ve vzdálených a venkovských oblastech v Jižním Súdánu, aby změnili svůj život (Water for South Sudan, 2018). Tato organizace přináší i příběhy těch, kteří byli zasaženi katastrofou díky nedostatku vody.

V listopadu 2017 poskytla World Health Organisation mobilní laboratoře pro kontrolu kvalitu vody a testování její bezpečnosti (WHO, 2018b). I přes to propukla epidemie cholery. A jen během tří týdnů se nakazilo v oblasti Juby 2 726 obyvatel a v oblasti Budi bylo 649 případů nakažení. V souvislosti s tím byla prováděna další kontrola vod (WHO, 2017).

Nejvíce ohrožující nemoci jsou respirační infekce a HIV/AIDS. Ucelený přehled udává WHO v dlouhodobém reportu (WHO, 2015).

Navzdory mezinárodní pomoci se nedaří problémy s nedostatkem vody vyřešit. Lépe na tom není problém s nemocemi a epidemiemi různých typů.

Negativní a zneklidňující zprávy vycházejí v poslední době skoro každý den, například na podezření o propuknutí meningitidy, horečky³⁶ a dalších nemocí (WHO, 2018b).

Palčivým problémem je nakažení se infekcí HIV a následné propuknutí nemoci AIDS. Od roku 2010 se nové infekce HIV zvýšily o 3% a úmrtí související s AIDS se zvýšily také o 3%. V roce 2016 bylo v Jižním Súdánu 16 000 nových případů HIV a 13 000 lidí na tyto souvislosti zemřelo. Z 200 000 nakažených HIV podstupuje antiretrovirovou terapii pouze desetina nakažených. Odhaduje se, že kvůli přenosu z matky na dítě bylo takto nakaženo až 2 400 dětí. Humanitární krize a vysídlení obyvatelstva mají negativní dopad na reakce vůči nakažlivosti HIV. OSN přišla s balíčkem na rozšíření vyšetření nejen na HIV, ale i na tuberkulózu a malárii a preventivní profylaxi (Monico, 2018). Celková nakaženost HIV/AIDS populace Jižního Súdánu se odhaduje kolem 2,7 % (CIA, 2018).

---

³⁶ Horečky v Rift Valley 9. března 2018 či v Jonglei.

Lékaři bez hranic upozornili na boj se spavou nemocí a v roce 2015 otestovali na 37 tisíc lidí ohledně africké trypanosomiázy. Ovšem jak sdělili, pro boj s nemocí je nutné mít efektivní léky a diagnostické nástroje. Nakaženým poskytovali desetidenní léčbu, kterou tvořilo pravidelné podávání injekcí (Lékaři bez hranic, 2017). Zatím nebyly předloženy zprávy o diskriminaci určitých osob, dá se ovšem předpokládat, že klíčová skupina diskriminována je (U. S. Department of State, 2016). Nemocní lidé jsou opovrhovanou masou společnosti.

Co se týče demografických charakteristik státu, střední věk³⁷ obyvatelstva je 17,3.³⁸ V míře růstu obyvatel je Jižní Súdán na prvním místě na světě, tudíž má největší přírůstky.³⁹ V roce 2017 to bylo 3,83 %. Co se týče porodnosti, opět platí pravidlo, že Jižní Súdán je na předních příčkách. Nachází se na 17. místě, s porodností 35,5 narozených dětí na 1000 obyvatel. V průměru připadá na ženu 5,07 narozených dětí. S úmrtností je na tom Jižní Súdán o něco lépe, pohybuje se zhruba vprostřed žebříčku, na 104. místě. Na rozdíl od tohoto jevu je úmrtnost matek i novorozeňat vysoká⁴⁰ (Příloha 12). Ovšem v oblasti migrace je hodnocen osmou příčkou⁴¹, s hodnotou 10,6 migrantů na tisíc obyvatel. V příloze je doložena věková struktura z roku 2017 (Příloha 13). Do 14 let žije v zemi 44,37 % obyvatel, od 15 do 24 let 20,56 %, mezi 25 a 54 lety je to necelých 30 %, následuje skupina v rozmezí let 55 – 64, kterých je jen 3,39 %. Demografickou skupinu uzavírají lidé od 65 let a starší, těch je pouze 2,1 % (CIA, 2018).

Ohledně přírodních katastrof může eventuelně ovlivnit Jižní Súdán zemětřesení, větší riziko však představuje období dešťů od července do listopadu. Jedná se o bleskové záplavy v blízkosti vodních toků. Některé trvají dny, jiné až měsíce. Další příčinou je katastrofální sucho, které je také důvodem hladomoru v Jižním Súdánu.

Zmíněné informace jasně dokazují, proč Jižní Súdán získal už od prvního měření v roce 2012 Fragile States Index v oblasti demografických tlaků 8,4 bodů.

---

³⁷ Pod Jižním Súdánem figuruje například Malawi, Niger, Zambie, Malawi či Uganda a Angola.

³⁸ Muži 17,2 a ženy 17,5 let.

³⁹ Obecně zaujímá Africký kontinent v tomto ohledu demografie první místa, následuje Angola, Malawi, Burundi či Uganda.

⁴⁰ Celkem umírá 63 dětí na 1000 narozených.

⁴¹ Prvních 7 míst zastupují rozvinuté státy jako Lucembursko, Katar, Bahrajn, Singapur či Britské Panenské ostrovy.

Horší hodnocení následovalo každý rok, až v roce 2016 dosáhlo 9,9 bodů z možných deseti. V roce 2017 získal Jižní Súdán shodný počet 9,9 bodů (FP, 2018e).

7.1.2 S2: UPRCHLÍCI A VNITŘNĚ VYSÍDLENÉ OSOBY

Tento indikátor se zaobírá, jak už vyplývá z názvu, nuceným přesídlením velkých skupin či komunit v důsledku různých příčin (politické, sociální, environmentální atd). Dále nám dává signály o vnitřně vysídlených osobách v důsledku násilí. V tomto sektoru nás může zajímat: Kolik osob je vnitřně vysídlených? Jaký je počet uprchlických táborů, jaká je bezpečnostní stránka v táborech? Existují zdroje pro zajištění plánovaných a skutečných vnitřně vysídlených osob? Existuje přístup k dalším zdrojům mezinárodních společenství pro uprchlíky nebo pro osoby vysídlené v rámci vnitřního prostředí (FP, 2018f)?

Od prosince 2013 si konflikt v Jižním Súdánu vyžádal tisíce životů a vyhnal téměř čtyři miliony lidí z domovů. Více než dva miliony lidí uprchlo ze země, zbylé dva zůstávají jako vnitřně vysídlení. Většina uprchlíků jsou ženy a děti. Často dochází k podvýživě těchto osob. Jejich pohyb ztěžuje období dešťů.

OSN odhaduje, že k poslednímu dni v roce 2015 bylo vnitřně vysídleno nejméně 1 690 000 osob (Internal Displacement, 2017). Vysídlených mezi prvním lednem až 31. prosincem 2016 bylo 281 000 osob. Za rok 2016 se tak v součtu jednalo o více než 1,5 milionu osob braných jako uprchlíků vnitřně vysídlených (dobrovolných a nedobrovolných). 11. 1. 2018 bylo zaznamenáno již 2 435 120 uprchlíků (UNHCR, 2018). Je obzvláště náročné spočítat vysídlené a uprchlíky v Jižním Súdánu kvůli tomu, že mnoho pohybů populace je velmi krátkodobých či přechodných. Mnozí z těchto vysídlených osob jsou nejdříve započtení poté, co překročí mezinárodní hranice (Internal Displacement, 2017). Někteří mohou být započtení dvakrát, pokud překračují hranice vícekrát či na jiných místech. Nicméně i takové počty jsou alarmující.

Mnoho lidí, kteří utíkají přes hranice, míří do Ugandy (v září 2016 přijala skoro 400 000 jihosúdánských uprchlíků). I další sousední země přijaly mnoho utečenců.

Opět mezi hlavní důvody útěku patřily nedostatek jídla, letecké bombardování i pozemní útoky (Amnesty International, 2017). Krádeže skotu a spory mezi občany

o přístup k přírodním zdrojům přiměly k útěku mnoho lidí z jejich domovů. Dalším faktorem přesunu obyvatel jsou každoroční sezónní deště (Internal Displacement, 2017).

Jižního Súdánu se netýkají pouze „vlastní“ uprchlíci, v zemi jsou také uprchlíci z Jižního Kordofánu či ze státu Modrý Nil v Súdánu. V polovině července hostil tábor v okrese Maban 134 000 uprchlíků z jiných zemí (asi polovina celkového počtu), (Mayom, 2016). Tábory se nacházejí na několika místech, respektive jsou rozprostřeny skoro po celém státě a ve státech okolo Jižní Súdánu u hranic.

Jeden se nachází v kraji Maban ve Východním Nilu (Mayom, 2016) a nazývá se podle vesnice, u které leží – Doro. Jamam leží ve stejném kraji a sousedí s ním tábor Batil (zde mají lékaři bez hranic vybudovanou nemocnici). Další je Kaya, na jihu země (Genoux, 2012). Můžeme pokračovat ve výčtu, ovšem těch nejdůležitějších táborů je jen pár, například Yida⁴² (Beals, 2011). Nachází se v mokřadní oblasti, 12 km od hranice se Súdánem. (Fleming, 2012) V deštivém období je to prakticky ostrov.

Také zde autor zmíní problémy, které nastávají při soužití mnoha lidí různých etnik na jednom malém území. V polovině roku 2016 uvedla Agentura pro média OSN, že v utečeneckém táboře Dorom zemřel jeden uprchlík a dva místní Jihosúdánci. Paradoxně se událost stala během fotbalového utkání organizovaného v rámci širšího úsilí UNHCR o podporu mírového soužití⁴³ mezi komunitami (Mayom, 2016). V táboře ve městě Malakal se svěřila ovdovělá matka čtyř dětí o strastech během pobytu v táboře. Popisovala, jak se zprvu bezproblémový život začal měnit s nekončícím přílivem uprchlíků. Mladí, většinou opilí pokřikují na ženy a sexuálně je obtěžují. Problém s udržení klidu v táborech také vyvěrá z neozbrojených a neorganizovaných pořádkových služeb (Mánert, 2014).

Jelikož se počet táborů, i jejich funkce v čase mění, přikládám mapu, která lépe vystihne jejich rozmístění. (Příloha 14)

UNHCR se podílí na pomoci vnitřně vysídlených osob prostřednictvím interinstitucionálního přístupu založeného na spolupráci. UNHCR vede klastr ochrany, který je koordinován Norskou radou pro uprchlíky (UNHCR, 2014). Co se finančních prostředků týče, Světová rada pro uprchlíky, skupina odborníků a politických vůdců

---

⁴² S populací v roce 2011 20 000, o rok později už 50 000 lidí.

⁴³ Incidentu předcházelo několik krádeží koz a prasat.

zformulovala v polovině roku 2017 další požadavky a vyzvala ostatní země, aby se pomohly vyrovnat s dvěma miliony lidí, kteří uprchli od konfliktu, nejistoty a chudoby v nejmladším národě světa. UNHCR vyzývá k shromáždění 883,5 milionů dolarů pro jihosúdánské uprchlíky (Rumney, 2017).

Je jasné, že hodnocení tohoto indikátoru bude dosahovat vysokých čísel. V roce 2012 dosáhl indikátor 9,9 bodů, od roku následujícího do posledního měření se drželo konstantně na hodnotě 10 – nejhorší možné hodnocení (FP, 2018e).

7.1.3 X1: VNĚJŠÍ INTERVENCE

Indikátor externí intervence zvažuje vliv a dopad vnějších aktérů na fungování státu (zejména v oblasti bezpečnosti a ekonomiky). Na jedné straně se externí intervence zaměřuje na aspekty angažovanosti vnějších hráčů ve vnitřních záležitostech hodnoceného státu. Na druhou stranu se indikátor zaměřuje také na ekonomickou angažovanost externích aktérů, včetně mezinárodních organizací, které podporují stát prostřednictvím rozsáhlých půjček, rozvojových projektů a grantů. Otázky, které si u tohoto indikátoru autor práce položí: Jsou v Jižním Súdánu přítomny zahraniční jednotky? Nalezneme zde hospodářskou a finanční pomoc (FP, 2018g)?

Mise UNMISS pořádaná OSN byla založena 8. 7. 2011 rezolucí Rady bezpečnosti Organizace spojených národů (UNMISS, 2018a). Od prosince 2016 ji vede zvláštní zástupce generálního tajemníka D. Shearer. Od srpna 2015 pracuje pro UNMISS 12 500 osob (United Nations Peacekeeping, 2018). Mise má za úkol podpořit mír a budování státu včetně hospodářského vývoje (UNMISS, 2018b). Podle kapitoly VII. Charty OSN se zabývá i ochranou civilistů a není tedy pověřena pouze ochranou území Jižního Súdánu (Persaud, 2012). Mise OSN však není chápána jen pozitivně, například v roce 2014 byly zabity desítky lidí a na 100 lidí bylo zraněno, když ozbrojený dav zaútočil na základu OSN v Boru. K roku 2017 opustili japonští míroví vojáci v rámci UNMISS Jižní Súdán. K březnu 2018 dosahuje počet mírotvorců z OSN skoro 17 000 osob (United Nations Peacekeeping, 2018). Rada Bezpečnosti OSN v druhé půli roku 2016 schválila zvýšení počtů vojáků o 4 000 (Gieger, 2016). Jednalo se o síly v rámci UNMISS, ovšem jejich pohyb na území Jižního Súdánu byl omezován či blokován (World Report, 2017). Zejména v roce 2016 došlo k výraznému

nárůstu útoků na majetek i zaměstnance UNMISS i jiných humanitárních organizací v souvislosti s pokračující nepřátelskou rétorikou vůči mezinárodnímu společenství a jeho pomoci (World Report, 2017). Prvního listopadu 2017 informovala OSN o potřebě pomoci lidem z města Akobo, v blízkosti hranic s Etiopií. OSN zde měla zřízenou základnu, kterou však po útoku v prosinci 2013 uzavřela.⁴⁴ V této době žije v oblasti Akobo přes 70 000 vysídlených osob poté, co uprchli od bojů mezi SPLA a opozicí na severovýchodě. Ve městě funguje dalších 10 humanitárních organizací (UN News, 2017). OSN, popř. UNMISS přichází s novými projekty, například na konci roku 2017 s kampaní „*Děti, ne vojáci*“. V kampani udělala krok vpřed SPLA, resp. její 23. brigáda, která se zavázala chránit děti proti šesti konkrétním závažným porušením. Včetně náboru a používání dětí v ozbrojených silách, zabíjení a mrzačení dětí, sexuálnímu násilí prováděné na dětech, útoky na školy a nemocnice, únosy dětí a popření humanitárního přístupu (Aduť, 2017).

Existuje další mírový plán pro Jižní Súdán, jehož cílem je ukončit roky bojů, ale selhává zejména pro závislost samotných antagonistů, kteří způsobili současnou občanskou válku. Nejdůležitější strany podepsaly mírovou smlouvu pod záštitou Mezinárodního úřadu pro rozvoj (IGAD), obchodního bloku osmi afrických národů (Gieger, 2016).

V polovině roku 2016 schválila Africká Unie misi, ve které měli vojáci z Etiopie, Keni, Rwandy, Súdánu a Ugandy pomoci se situací v Jižním Súdánu. V tu dobu už bylo v zemi 12 000 vojáků mírových sil OSN. Vláda Jižního Súdánu s rozmístěním sil nesouhlasila (BBC, 2016).

Například Uganda vyslala vojáky, když poprvé vypukly nepřátelské akce v roce 2013. Vojáci se snažili zabránit etnickému zabíjení v podobném rozsahu jako při rwandské genocidě v roce 1994. Kritika akce Ugandy, které měla mít postranní motivy, však znamenala, že Uganda nechtěla v následující době vysílat své vojenské jednotky do Jižního Súdánu. Dokonce ani pod záštitou Regionálních Obranných Sil, kterou minulý rok představila Africká Unie (Cropley, 2017).

Mezi další klíčové mezinárodní hráče, kromě zmíněného OSN a IGADu patří například Čína, Evropská Unie, Norsko, Spojené Království nebo USA, naproti tomu

---

⁴⁴Zemřeli zde dva vojáci mírových sil z Indie a na třicet civilistů.

Keňa svůj kontingent z mise stáhla. Jak bylo uvedeno výše, americká mise Spojených národů oznámila, že předloží návrh na zbrojní embargo vůči Jižnímu Súdánu, stejně jako další individuální cílené sankce (HRW, 2017).

Zapojení se Číny do konfliktu není zásadou tohoto státu, ovšem v návaznosti na své investice a obchodní vztahy se její aktivita v tomto ohledu zvýšila. Čína experimentovala s hlubší účastí v mocenské hře už před vznikem Jižního Súdánu jako samostatného státu, byla ovšem pod palbou kritiky. Čína má vliv v konečném hledisku i na jihosúdánskou vládu, jelikož je v Radě bezpečnosti OSN. Obrovské investice vedly k tomu, že státní Čínská národní petrolejová korporace (CNPC) je hospodářským i politickým činitelem v Jižním Súdánu. Současně se zájmy Číny vyrovnaly zájmům ostatních západních mocností usilujících o ukončení konfliktu. Společně s regionálním orgánem Afrického rohu – Mezivládním úřadem pro rozvoj (IGAD) pověřeným zprostředkováním mírového procesu v Jižním Súdánu a západními aktéry věřili, že by mohli konstruktivně zasáhnout při řešení konfliktu. Čína se zapojila se do mírového procesu, který se konal v Etiopii, uspořádala diskrétní rozhovory mezi válečnými frakcemi, vytvořila opatření Rady bezpečnosti OSN, vyslala mírovou misi do mírové operace OSN (UNMISS) a vstoupila do orgánu dohledu nad mírovou dohodou v srpnu 2015 (Crisis Group, 2017). Přístup tohoto formátu plyne zejména z obav o své investice v oblasti rafinérství, také si je Čína vědoma svého postavení vůči mezinárodnímu mírovému a bezpečnostnímu úsilí, a to zejména prostřednictvím mnohostranných institucí.

V některých případech se mocnosti neshodnou. Například při pokusu USA schválit sankce proti třem společnostem vlastněných nebo kontrovaných Macharem a proti některým vládním činitelům⁴⁵ Rusko a Čína se proti této myšlence postavily (spolu s dalšími členy Rady bezpečnosti, mimo jiné i z Afriky). Naproti tomu Kanada k sankcím přistoupila (World Report, 2018).

Humanitární pomoc Jižnímu Súdánu stojí řadu finančních prostředků. Údaje dostupné k 6. 3. 2018 toto tvrzení dokládají. Organizace USAID poskytla za rok 2017 887 530 000 dolarů, přitom stát Jižní Súdán přispěl „pouze“ 105 500 000 dolarů. V součtu mezi roky 2014–2017 poskytla USAID dokonce 3 miliardy dolarů

---

⁴⁵ Ministrovi informací, zástupci náčelníka armády a bývalému šéfovi personálu.

(AFP, Kurumba, 2018). V roce 2017 informovala UNHCR, že bude potřeba nejméně 600 milionů dolarů, zatím získala jen pětinu potřebné částky (UNHCR,2017).

Spojené státy americké od roku 2005 utratily více jak 11 miliard dolarů v humanitární a rekonstrukční pomoci. Spolu s tím USA zakázaly dovoz zbraní (jak bylo zmíněno výše). IGAD se dále snaží prosadit zbrojní embargo (Gieger, 2016).

Jižní Súdán si také půjčuje peněžní prostředky na mírnění své krize. V polovině dubna 2017 si Jižní Súdán zajistil prostředky (106 milionů amerických dolarů) od Světové banky a Africké rozvojové banky, spolu s tím podepsal Jižní Súdán dohodu o grantu ve výši 50 milionů dolarů na zmírnění potravinových rozdílů. Dalších osm milionů dolarů bylo poskytnuto na výstavbu silnic spojující Keňu s Jubou. Africká rozvojová banka poskytne další půjčky a granty ve výši skoro 50 milionů dolarů. Do pomoci se také vkládá Mezinárodní Měnový Fond, poskytl 40 milionů dolarů na program reakce na mimořádné zdravotní problémy v Horním Nilu a Jonglei. V současnosti se zaměřil na pomoc v rámci probíhajícího hladomoru finančním obnosem 50 milionů dolarů. Světová banka uvedla, že je ochotna znovu aktivovat podíl na financování cesty Juba – Torit – Kapoeta – Nadapal (Sudan Tribune, 2017).

Nakonec tohoto indikátoru autor zmíní alespoň spor Jižního Súdánu se Súdánem ohledně hranic v oblasti Abyei. O situaci v této oblasti referuje zpráva generálního tajemníka Rady bezpečnosti OSN (U. S. Security Council, 2017). Popsání sporu o Abeyeiu by rozsahem odpovídalo další bakalářské práci.

Situace ohledně vnějších intervencí a ohrožení se s časem z malé části mění, jako u jednoho z mála indikátorů celého systému. Od roku 2012 se držel dva roky na hodnotě 10, v roce 2014 pak klesl o desetinu bodu, ale následující rok o tu samou hodnotu opět stoupl. Poslední naměřený rok zaznamenal Jižní Súdán hodnocení 9,8 bodů (FP, 2018e). Zlepšení můžeme připisovat snaze mezinárodního společenství a různých organizací o držení konfliktu v jednom státě, současně s malou intervencí ozbrojených složek sousedních států.

7.2 EKONOMICKÉ INDIKÁTORY

Ekonomické indikátory hodnotí ekonomiku jakou takovou. První, E1 se zabývá ekonomickým poklesem a chudobu. Druhý indikátor se zabývá nerovnoměrným rozvojem (E2) a poslední ukazatel E3 popisuje odliv mozků (FP, 2018c).

7.2.1 E1: EKONOMICKÝ POKLES A CHUDOBA

Indikátor Ekonomický pokles a chudoba zohledňuje faktory sloučené s hospodářským poklesem. Ukazatel měří ekonomický úpadek. Měří zadlužení, inflaci, hrubý národní produkt, míru nezaměstnanosti, či reálný růst HDP a HDP na obyvatele. Spolu s tím indikátor hodnotí jak formální ekonomiku, tak nedovolený obchod. Otázky, které se nabízí, například jsou: Jaká je míra inflace a jaký je hrubý domácí produkt státu? Či jaká je míra nezaměstnanosti? Nebo jaký je státní dluh (FP, 2018h)?

Ihned po vzniku státu vstoupil Jižní Súdán na mezinárodní dění s dluhem nula dolarů. Poté byl zatížen značným dluhem zejména kvůli výdajům na vojenské prostředky a současně kvůli výpadkům příjmů z ropy, popř. jejich nízkým cenám a poklesům z výroby.

Postupem času se dluh vyšplhal na 35 % HDP – 35 miliard v roce 2014 (Country Economy, 2018). Veřejný dluh činil v roce 2015 65,7 % HDP, o rok později 33 % HDP (153. na světě), (CIA, 2018). Státní dluh Jižního Súdánu byl 1 milion dolarů, od roku 2015 snížil o 7 milionů dolarů. V roce 2015 připadal dluh jednoho obyvatele 607 dolarů, další rok to bylo už jen 83 dolarů na obyvatele. Tento úspěch řadí Jižní Súdán na třetí místo ze 184. v seznamu dluhu k HDP na jednoho obyvatele (Country Economy, 2018).

Míra inflace Jižní Súdánu dosahovala v době vzniku státu 54,1 %, ovšem roku 2012 byla jen šestiprocentní. Další rok vzrostla na 13 %. V roce 2014 byla míra inflace dokonce -3 % a poslední naměřený rok (2015) byla 0,5 %⁴⁶ (World Bank, 2018).

---

⁴⁶ Stejně jako Velká Británie, a jen o 0,1 % méně než Španělsko či Thajsko.

V roce 2016 se inflace opět zvětšila, když centrální banka v prosinci 2015 upustila od pevného směnného kurzu a roční inflace dosáhla vrcholu v říjnu 2016 (CIA, 2018). Činila přes 370 %, další rok sice klesla, ale míra inflace spotřebitelských cen je i tak na velmi znepokojující úrovni – 182,2 % (Index Mundi, 2018).

V září 2017 dosáhla měsíční inflace trojnásobných cifer a boj o potraviny přivádí mnoho lidí k tomu, že páchají zločiny, tvrdí přednášející na univerzitě v Jubě J. Okuk (Dumo, 2017).

Reálný růst HDP, respektive pokles byl nejhorší v roce 2012, kdy dosahoval mínus 46,1%. Podle Světové banky činilo HDP 20 miliard dolarů (World Bank, 2018). Jelikož Jižní Súdán pozastavil těžbu ropy kvůli sporu se Súdánem⁴⁷ na 15 měsíců, mělo toto rozhodnutí drtivý dopad také na HDP. Obnovení dodávek ropy v polovině roku 2013 znamenalo vzrůst hrubého domácího produktu (CIA, 2018). V roce 2014 se opět začal růst propadat na hodnotu 3,3 % a v minulém roce klesl na mínus 6,3% (World Bank, 2018). Tyto trendy naznačují nestabilitu ekonomiky a závislost na příjmech z ropného průmyslu. V roce 2015 byla parita kupní síly 24,4⁴⁸ miliard dolarů (pokles o 0,2 %), o rok později už jen 21 miliard (pokles o 13,8 %) a v roce 2017 kleslo na 19,7 miliard dolarů (Index Mundi, 2018).

HDP na obyvatele dlouhodobě klesá (v roce 2015 to bylo 2 100 dolarů, v roce 2016 1 700 dolarů). V posledním ukončeném roce činilo pouze 1 500 dolarů (Index Mundi, 2018).

Podle údajů z roku 2008 je nezaměstnanost ve věku od 15 do 24 let 18,5 %.⁴⁹ Ve srovnání se světem byl Jižní Súdán na 71. místě (CIA, 2018). Světová Banka nedisponuje daty o nezaměstnanosti v Jižním Súdánu, proto autor využije data opět z roku 2008, kdy míra nezaměstnanosti dosahovala 12 % (Trading Economics, 2018). Míru nezaměstnanosti ovlivňují úrodné půdy i chov dobytka a skotu. Další faktory nezaměstnanosti měří následující ekonomický indikátor.

---

⁴⁷ Kvůli poplatkům za překládku.

⁴⁸ Světová banka uvádí 22,9 miliard.

⁴⁹ Mužů je 20% a žen 17%.

Jižní Súdán získal mnoho dotací a prostředků díky zahraniční pomoci, zejména jde o zdroje z Velké Británie, USA, Norska a Nizozemska. Od roku 2005 jde o více než 4 miliardy amerických dolarů (CIA, 2018).

Ve formálním sektoru⁵⁰ pracovalo pouze 12 % pracujících. Většina pracovníků byla zemědělci, z čehož více než polovina provádí neplacené rodinné zemědělství, tudíž neformální obchod (U. S. Department of State, 2016).

Pro doplnění informací o ekonomické stránce státu autor dokládá aktuální zůstatek státního účtu, který je k roku 2017 49 milionů dolarů, rok předešlý to bylo 142 milionů dolarů (CIA, 2018).

Indikátor ekonomický pokles a chudoba je dalším důkazem dlouhodobého úpadku. V roce 2012 zaznamenal Jižní Súdán 7,3 bodů z 10, každý rok se pak stav zhoršoval. Minulý rok dosáhl hodnocení 10 z 10 (FP, 2018e). Tudíž situace je nejkritičtější.

7.2.2 E2: NEROVNOMĚRNÝ HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

Druhý ekonomický ukazatel má označení E2 a nazývá se nerovnoměrný hospodářský rozvoj. Zohledňuje výkonnost ekonomiky a zabývá se nerovností například na základě vzdělání (podobnou otázku řeší také ukazatel P2) či příležitostí skupin zlepšit své ekonomické postavení. V druhém ekonomickém ukazateli nás můžou zajímat otázky ohledně okolností ekonomické spravedlnosti: Existuje rovné vzdělání a rovné získávání pracovních pozic? Jsou podmínky při zaměstnání koherentní? Existují ve státě předpisy o rovných právech, zákazech dětské práce či o bezpečnosti v zaměstnání? Nebo najdeme zde slumy a ghetta (FP, 2018ch)?

Problém nerovnosti při získávání pracovních míst najdeme v Jižním Súdánu snad ve všech myslitelných formách. Diskriminace nastala na základě rasy, barvy pleti, pohlaví, náboženství, politického názoru, národního původu nebo občanství, sociálního původu, zdravotního postižení, sexuální orientace, genderové identity nebo i věku,

---

⁵⁰ Tzn. banky, telekomunikační společnosti a další soukromé společnosti.

jazyka, pozitivního stavu HIV nebo na jakémkoli jiném základě. Jinými slovy nerovnost v Jižním Súdánu je kritická, tento problém je sledován již řadu let.

Další odpověď na otázku, zda je vzdělání rovné, nám poskytuje UNICEF. Na školách existuje omezená dívčí účast (UNICEF, 2017). Dívky často nastupují na domácí práce a zažívají sexuální násilí. Děti potřebují příležitosti k učení a psychosociální podporu, aby se zotavily z hrůzných zkušeností (Reid, 2018).

V zemi se také setkáme se zdravotní nerovností, kterou můžeme v Jižním Súdánu ilustrovat mírou úmrtnosti dětí. Zemře zde v průměru jedno z deseti dětí před svými prvními narozeninami (BBC, 2011a). Nerovnost se objevuje i při získávání medikamentů, podle zprávy OSAC jsou léky (pokud jsou vůbec k dostání) často padělané nebo neznámého původu (OSAC, 2017).

Ekonomickou nerovnost charakterizuje například diskriminace při získávání povolání. Práva etnické menšiny jsou velice problematickým tématem. V Jižním Súdánu se nachází na 60 různých hlavních etnických skupin (CIA, 2018). Etnické násilí zaplavilo většinu území státu a podkopalo pokusy o vytvoření soudržnosti na základě etnicity (Jok, 2012). Diskriminace tomto základě vedla k menším náborům určitých etnických skupin. Například Murlové, nejsou nedostatečně zastoupeni ve veřejném a soukromém sektoru. Naproti tomu Dinkové a Nuerové obsadily většinu pozic v rámci národní vlády. Ženy měly méně ekonomických příležitostí kvůli diskriminaci ze strany zaměstnavatele. Ani sankce, uložené za porušování zákonů o mzdách a pracovních podmínkách, nestačily k odvrácení porušování předpisů. Ochrana zdraví při práci se v Jižním Súdánu „neřeší“, podle roku 2008 bylo zaměstnáno 84 % pracujících i v neděli. Většina malých podniků provozovala a vydělávala v neformální ekonomice a obecně byly ignorovány pracovní zákony a předpisy. V Jižním Súdánu platí zákaz dětské práce. Minimální věk pro vykonávání namáhavé práce⁵¹ je 15 let a pro lehkou práci 12 let. Ovšem zákony o dětských právech jsou porušovány, jelikož děti ve věku od 10 do 14 let byly ze 46 % zapojeny do nějaké formy práce (U. S. Department of State, 2016). Dalším problémem je účast dětí v milicích a ozbrojených skupinách. Od roku 2018 funguje projekt Word Vision – Budování mostů pro lepší život, což je pomoc financována UNICEFem, která zaštiťuje návrat ke vzdělání sedmiset dětí

---

⁵¹ Jako těžká práce je disonována činnost jako těžba, práce v továrnách a na nočních směnách či zaměstnání ve věznicích nebo v armádě. Jako lehká práce je definována ta, která nepoškozuje a neovlivňuje zdraví a vývoj dítěte.

sloužících v milicích (Reid, 2018). Další odhady, které nastínila OSN, ukazují, že mladistvých, kteří zasáhli⁵² do konfliktu, mohlo být až 20 000. (CIA, 2018)

Co se týče předpisů o rovných právech, náboženská práva menšin jsou řešena v ústavě Jižního Súdánu. Se všemi typy náboženství má být zacházeno stejně a víra nemá být použita k rozdělování společnosti (U. S. Departement of State, 2014). I přes zakotvení v ústavě je diskriminace na základě víry doložena.

Otázku počtu slumů je k nynější době těžké zodpovědět, jediné šetření⁵³ proběhlo v roce 2014 a udávalo, že 95,6 % městské populace žije ve slumech (Knoema, 2018). Jsou pádné důvody k tomu, abychom se domnívali, že situace se nezlepšuje.

Situaci v Jižním Súdánu v oblasti vzdělávání rozebere autor v indikátoru P2.

Zmíněné informace jasně dokazují nerovnost při získávání pracovních míst a příležitostí zlepšit své ekonomické postavení v budoucnu. Ekonomickou nerovnost hodnotí stupnice od 8,8 do 9 bodů ve všech měřených letech. Poslední údaj popisuje indikátor hodnotou 8,9 bodu (FP, 2018e).

7.2.3 E3: ODLIV MOZKŮ

Ukazatel odlivu mozků se zabývá ekonomickým dopadem lidského vysídlení (z ekonomických nebo politických důvodů) a důsledky, které to může mít na rozvoj země. Na jedné straně to může zahrnovat dobrovolnou emigraci střední třídy. Zejména ekonomicky produktivní segmenty obyvatelstva, jako jsou podnikatelé nebo kvalifikovaní pracovníci (lékaři). Kvůli ekonomickému zhoršení ve své domovské zemi a naději na lepší příležitosti často opouštějí svůj stát. Na druhé straně může dojít k přesídlení odborníků nebo intelektuálů, kteří uprchli ze země kvůli skutečnému nebo obávanému pronásledování nebo represí. Otázky, které je třeba dále zvážit v tomto indikátoru, jsou: Odcházejí odborníci ze země? Odcházejí i politici (FP, 2018i)?

---

⁵² Jako ozbrojenci nebo personál.

⁵³ Díky šetření OSN.

Řada umělců a specializovaných pracovníků opustilo Jižní Súdán a hledalo útočiště jinde. K odlivu mozků vedou nízké příjmy a obavy o bezpečnost. Ve státě neexistuje žádné financování pro výstavbu či infrastrukturu škol, výzkum či pro ubytování pro studenty (Kuany, 2016).

Významné ztráty dobře vzdělaných a kvalifikovaných pracovníků střední třídy budou mít velké dopady na už tak znepokojivou sociální a ekonomickou situaci. Tyto tendence jsou projevem dlouhodobého a ničivého trendu – nedostatečné investice (Baldo, 2015).

Ohledně odchodu politiků zmíním zejména odchod Machara, který po vypuknutí nových bojů v červenci 2016 musel utéct do Demokratické republiky Kongo, odkud byl letecky dopraven do Chartúmu. Nakonec byl vězněn v Jihoafrické republice a v dnešní době je již propuštěn (Machol, 2018). Jeho odchod zčásti uklidnil situaci (Cropley, 2017).

Třetí indikátor ohledně ekonomiky se drží „relativně“ na nízkých hodnotách, resp. Jižní Súdán zde sbírá nejnižší hodnocení, ze všech ukazatelů – 6,4 v roce 2017. V předchozích letech se jednalo o hodnoty od 6,4 do 6,9 (FP, 2018e).

7.3 POLITICKÉ INDIKÁTORY

Indikátory, které řeší politiku, se sestávají ze státní legitimacy – P1, veřejných služeb, které mají označení P2 a poslední ukazatel zohledňuje lidská práva – P3.

7.3.1 P1: STÁTNÍ LEGITIMITA

Indikátor P1 řeší reprezentativnost vlády a její vztahy k občanům. Posuzuje procesy a důsledky, kdy důvěra chybí (projevuje se masovými demonstracemi, trvalou občanskou neposlušností a vzestupem ozbrojených povstalců). Ukazatel také zohledňuje otevřenost vlády, tzn. transparentnost, korupci či řeší činnost opozičních skupin. Indikátor zvažuje schopnosti státu vykonávat základní funkce. Otázky, které si autor pokládá, jsou: Má vláda důvěru lidí a je zástupcem celého obyvatelstva?

Došlo k demonstracím, jak k pokojným tak k nepokojným? Existují důkazy o korupci? Udály se politicky motivované útoky nebo probíhají spravedlivé volby (FP, 2018j)?

Nelegitimita státu se projevuje masovými demonstracemi spolu se vzestupem ozbrojených povstalců a skupin. Jak nás seznámil Clapham, stát, který není dostatečně legitimní a výkonný, je stát křehký (Waisová, 2007, s. 22).

Jelikož zprávy OSN hovoří o nebezpečí, které vzniká při zastavování humanitární pomoci vládou Kiira, dá se logicky usuzovat, že vláda nemá důvěru všech obyvatel, důvěra nefunguje ani opačně (Africa News, 2017). Toto tvrzení dokazuje i existence velkých počtů rebelujících skupin či demonstrací.

Bližší popis těchto skupin v Jižním Súdánu by vydalo na samostatnou práci. Proto zde autor zmíní jen několik příkladů. Počet povstaleckých skupin stále roste, mluví se o šesti⁵⁴ nejdůležitějších, které stojí proti vládě S. Kiira. Nejdůležitějším, mezivládním úřadem pro rozvoj oficiálně uznávaným, je Súdánská lidová osvobozenecá armáda – opozice⁵⁵ (SPLA-IO), vedené generálem T. D. Gaiem (Wěl, 2017). Další je poměrně nedávno zformovaná (v březnu 2017) National Salvation Front - Národní Fronta Spásy (NSF), vedená T. Cirillem Swakou⁵⁶. Okamžitě se spojila s Demokratickou frontou Jižního Súdánu, která vznikla v srpnu 2007. Podle agentury Bloomberg disponovalo hnutí nejméně 30-ti tisíc bojovníků, kteří se mají snažit svrhnout prezidenta. Cirillo také uvedl, že NSF zahrnuje už 4⁵⁷ povstalecké skupiny (Manek, 2017). Následuje Národní demokratické hnutí, vedené bývalým ministrem zemědělství L. Akolem⁵⁸. Další je Lidové demokratické hnutí, vede ho H. Dario, Národní hnutí za změnu Jižního Súdánu, vede ho bývalý guvernér Západní Ekvatorie J. B. Bakosoro (The Conversation, 2017). Na území Jižního Súdánu je mnoho dalších rebelujících skupin, vládních i opozičních sil. Některé podporují prezidenta Kiira (minimální počet), jiné R. Machara⁵⁹ a některé nebojují na žádné z těchto stran.

---

⁵⁴ Bez místních frakcí.

⁵⁵ Vede ji už několikrát zmiňovaný „vůdce“ opozice Riek Machar. SPLA-IO je největší a poněkud multietnická opoziční skupina. Nedávno ztratila členy, kteří přešli do jiných skupin a zároveň založili nové v regionu Centrální Ekvatorie. Zřejmě zůstává hlavní opoziční skupinou, ale její síla je nejasná.

⁵⁶ Swaka je bývalý zástupce vedoucího logistiky v armádě. Obrátil se proti prezidentovi Kiirovi a prohlásil, že přeměnil (SPLA) na exkluzivní Dinkovou "kmenovou armádu".

⁵⁷ Bojovníci zejména z komunity Murle ve státě Jonglei.

⁵⁸ L. Akol tvrdí, že hnutí vytvořil kvůli boji s totalitním, zkorumpovaným a etnocetrickým režimem.

⁵⁹ Například bývalí vojáci ze SPLA, kteří utvořili během občanské války SSLA (Hnutí za osvobození Jižního Súdánu).

Další skupiny jsou například Arrow Boys⁶⁰, milice ze Západní Ekvatorie v Jižním Súdánu. Vznikly za účelem sebeobrany (UNMIS, 2009). Skupina v čele s vůdcem A. K. Futiyou Onyangem prohlásila, že slíbila oddanost vedení SPLM-IO (Sudan Tribune, 2015). Další je Neuer White Army, označovanou za bílou armádu. Tvoří ji Neurové ze středního a východního Jižního Súdánu. Funguje už roku 1991 (Associated Press, 2013). Vznikla za účelem obrany stád dobytka proti Murlům. Po roce 2011 oznámila, že její záměr je bojovat proti SPLA a OSN (News 24, 2011). Súdánské demokratické hnutí (SSDM) je militantní skupina, která se se svým ozbrojeným křídlem SSSDA vzbouřila proti Kiirovi a SPLA (HSBS, 2016). Poslední skupinou, kterou zmíním je TFNF, zvaní tygři. Tygři se oddělili od armády SPLA koncem října 2015 a zahájili povstání proti vládě SPLM. Během roku 2016 se dostal do konfliktu i s opoziční stranou SPLM-IO (Sudan Tribune, 2016). Následek rozkolu byla smrt vůdce Okiecha a zničení skupiny v lednu 2017.

V zemi existuje roztržštěná ozbrojená opozice a příliš malých skupin, s malou nebo žádnou vazbou na některé z hlavních představitelů. Tudíž se dá předpokládat, že i kdyby Machar porazil Kiira či naopak, boj bude pokračovat. Pro zajištění trvalého příměří je vyžadováno přijetí míru všech velitelů frakcí (Conversation, 2017).

V zemi nejmarkantněji bojují dvě největší skupiny SPLA a SPLM-IO. Po konfliktu v Jubě v červenci 2016 se rozšířila nová vlna násilí do relativně klidných oblastí centrální Ekvatorie (WěI, 2017). V červenci a srpnu 2017 se frakce SPLM-IO střetávaly se SPLM ve státě Wau⁶¹, například zničily vesnici v Gogrial State (ANNO, 2017a). V prosinci 2017 byla otevřena silnice z Wau do Tubury díky lepší bezpečnostní situaci (ANNO, 2017c). Další zprávy hovoří o tom, že armáda připravuje útok proti povstaleckým silám ve státě Wau (Associated Press, 2017).

I přes podepsání příměří v prosinci 2017 boje neustaly, jelikož bylo krátce po vstoupení platnosti porušováno jak ze strany vlády, tak ze strany SPLA-IO. Další střety byly zdokumentovány už na začátku ledna v blízkosti Juby, pokračovaly i 9. 1., při kterých zemřeli nejméně čtyři lidé (Garda World, 2018).

---

⁶⁰ Dostala své jméno díky používání luků a šípů (údajně s jedem) a jinými tradičními zbraněmi.

⁶¹ Podle radia Tamazuj, které informuje o událostech v Jižním Súdánu.

I jiné informace, které autor popsal v ostatních indikátorech, napovídají, že obyvatelé Jižního Súdánu nemají podporu vlády a naopak. V zemi jsou časté demonstrace jak provládních skupin, tak i těch protivládních.

Ohledně demonstrací je možné najít aktuální zprávy: V úterý, 6. 2. 2018 proběhla demonstrace před americkým velvyslanectvím a ústředím OSN v Jubě. Lidé protestovali proti zavedení již zmíněného zbrojního embarga. Demonstranti napadli i tři novináře. Další protesty jsou plánovány nejen v Jubě, ale také v dalších městských oblastech Jižního Súdánu.

Na základě ústavy z roku 2011 byl potvrzen silný prezidentský systém s tendencemi centralizovat moc. Co se týče spravedlivých voleb, důležitým krokem bylo přijetí zákona o volbách v roce 2012. Tento zákon zavazoval k mezinárodně uznávaným volebním normám. Měl položit základy pro stabilní demokracii, která by fungovala na vůli jihosúdánského lidu. Díky zvolenému systému mají menší a slabší strany potíže se zastoupením ve vládě. Tyto tendence nadále ohrožují pokračování koncentrace moci současné vládnoucí straně SPLM (Diehl, Horst, 2013).

Volby, které se uskutečnily v červenci 2015, první od okamžiku nezávislosti, reflektovaly snahu převzít, resp. udržet si moc vedoucí stranou, za pomoci změny ústavy⁶² a v ní prodloužení prezidentského a parlamentního funkčního období. Následně se vynořily zprávy, že hrozí odložení voleb díky nedostatku finančních prostředků pro sečtení lidu. Kroky jsou spíše taktického rázu prezidenta Kiira, jak se udržet u moci. Volby plánované na rok 2017 se neuskutečnily navzdory varování OSN i AU (World Report, 2018). Mají se uskutečnit v polovině roku 2018.

Míra korupce v Jižním Súdánu reflektuje jak politické procesy, tak neodhodlanost vlády cokoli změnit. K vyjádření míry korupce v této práci autor využije index Transparency International. Index vnímání korupce (CPI) řadí země na základě toho, jak je vnímána korupce ve veřejném sektoru (Trading Economics, 2018a). Index vnímání korupce se měří v Jižním Súdánu od roku 2013. V letošním roce se umístil na druhé příčce (s ohledem, že první místo je země s nejvyšší mírou korupce), (Transparency International, 2018b). Jižní Súdán získal pouze 12 bodů sta možných. V roce 2013 zaznamenal zisk 14 bodů, o rok později 15, stejně tak v roce

---

⁶² Přičemž 264 poslanců podpořilo změnu ústavy a jen několik se proti změně postavilo.

2015. Nejnižší hodnotu získal v roce 2016 a to jen 11 bodů (Trading Economics, 2018a).

Přístup k měření korupce se mění s časem i polohou. Například poslední měření indexu CPI, ukázalo referenční bod k nalezení výsledků v boji proti korupci. AU uvedla iniciativu transformace Afriky a nabízí řešení pro lepší budoucnost. Pod neustálou kontrolou se podařilo zmírnit korupci ve státech jako Rwanda, Kapverdy či Pobřeží slonoviny a Senegal.⁶³ Na konci indexu figurují země jako Somálsko či právě Jižní Súdán a boj proti korupci se zde stává Herkulovským úkolem.

Transparency International vyzývá, aby AU zvažila investice do zemí, kde boj proti korupci v průběhu let postupoval jen nepatrně. Mezi takové země patří Malawi, Somálsko nebo Jižní Súdán. Zároveň vydává pět doporučení, výzvu globální komunitě, aby učinila následující kroky: Vlády a podniky musí více podporovat svobodu projevu, přístup k informacím⁶⁴, nezávislá média⁶⁵ a otevřenou a angažovanou občanskou společnost. Aktivisté a vlády by měly využít impulsu vytvořeného cíli OSN pro udržitelný rozvoj, aby prosazovali reformy na národní i globální úrovni (Transparency International, 2017). Pro doplnění přikládám světovou mapu míry korupce (Příloha 16).

Indikátor P1 je hodnocen v roce 2017 nejhorší možnou známkou – 10. Ostatně za historii sbírání dat v tomto ukazateli se ani jednou nedostal Jižní Súdán pod hodnotu 9,1 (FP, 2018e).

7.3.2 P2: VEŘEJNÉ SLUŽBY

Ukazatel veřejných služeb označuje přítomnost základních funkcí státu, které slouží lidem. Na jedné straně to může zahrnovat poskytování služeb, jako jsou vzdělávání, zdravotnictví, přístup k vodě, dopravní a jiné infrastruktury. Na druhou stranu to může zahrnovat schopnost státu chránit své občany, například před terorismem a násilím, prostřednictvím policie. Když jsou poskytovány základní služby, zvažuje

---

⁶³ Zejména Botswana, Seychely, Kapverdy, Rwanda a Namibie jsou v indexu vyšší než země OECD, jako je Itálie, Řecko či Maďarsko.

⁶⁴ Tento přístup pomáhá zvýšit transparentnost a odpovědnost a současně snižuje možnosti korupce.

⁶⁵ Aby novináři mohli pracovat bez strachu z represe nebo násilí.

indikátor, komu jsou služby poskytovány. Tento atribut je podobný s ukazatelem E2 – nerovnoměrným hospodářským rozvojem.(FP, 2018k).

V oblasti vzdělávání indikátor zajímá, jaká je míra gramotnosti a jestli se liší u dívek či chlapců, dále sleduje míru zapsání do škol, školní infrastrukturu či samotné pedagogy. Indikátor se také ptá: Existuje rovný přístup k veřejným službám? Jaké jsou podmínky veřejných služeb?⁶⁶ Existuje dostatečný počet zdravotnických zařízení pro obyvatelstvo? Jaký je počet lékařů? Index také sleduje přístup k pitné vodě.⁶⁷ Co se týče infrastruktury, řeší se například délka a kvalita komunikací.

O situaci v Jižním Súdánu v oblasti vzdělávání referuje například UNICEF či Global Partnership for Education. Problémem je jednak nízká míra zapsání do škol a také rozsáhlé problémy se školní infrastrukturou. Údaje o ročním vzdělávacím procesu (AEC) z roku 2016 ukázaly, že skoro 40 % studentů ZŠ nemělo přístup k latrínám a 85 % škol nemělo oplocení. Výsledky také popisovaly problém s 50 % neúčastí dětí na školním vzdělávání (CNBC Africa, 2018). Podle OSN se neúčastní vzdělávání až 70 % dětí (Reid, 2018). Další děti vzdělání na prvním stupni často nedokončí (Příloha 15).

Neúčast ve škole byla odůvodněna vzdáleností, v mnoha případech i kvůli vysídlení či přesunutí rodin nebo neschopnost platit poplatky a zcela logickým důvodem nebezpečnosti při cestě do školy. Tento důvod ovlivnil i samotné školy. Mnoho škol bylo uzavřeno⁶⁸, jelikož docházelo k útokům na funkční vzdělávací instituce.⁶⁹ Dalším problémem je odliv pedagogů, jelikož se zpožďovaly platy, které jsou nižší než průměrné mzdy. Celých 58 % pracujících učitelů nebylo na primární úrovni nikdy vyškoleny. Chronický nedostatek kvalifikovaných učitelů představuje vážnou hrozbu, která učení a vzdělávání přímo brání. V zemi je poměr studentů k učitelům 50:1, v některých oblastech⁷⁰ až 145:1.⁷¹ Problém má pomoci řešit UNHCR ve spolupráci s vládou v Jižním Súdánu za pomoci systému REMIS, což je nový nástroj na shromažďování dat a analýzu, jež má zlepšit monitorování a plánování vzdělávacích

---

⁶⁶ Více v ukazateli E2.

⁶⁷ Pitná voda je popsána v indikátoru S2.

⁶⁸ V krajích, jako jsou Kajo-Keji, Morobo a Lainya, Mayendit a Leer, Magwia a Jonglei, zůstaly školy od července 2016 uzavřeny.

⁶⁹ Mezi lety 2013-2016 byla napadena jedna ze tří škol alespoň jednou některou z ozbrojených skupin.

⁷⁰ V oblasti Jonglei.

⁷¹ K roku 2016.

problému pro děti uprchlíků. Podle posledních údajů mají děti uprchlíků pětkrát menší šanci na základní vzdělání (CNBC Africa, 2018).

V návaznosti na problémy Jižního Súdánu se od roku 2003 snížil počet studentů o 10 %. Stát se potýká s vysokou negramotností a nevzdělaností. V Jižním Súdánu je gramotných 40 % mužů a pouze 16% žen. V průměru je to jen 27 %. Další alarmující číslo ukazuje nepřístup k základnímu vzdělání, kdy 70 % dětí ve věku od 6 do 17 let nikdy nechodilo do školy. Do Jižního Súdánu plyne finanční podpora, například mezi lety 2012 a 2013 činila pomoc 1,4 miliardy, na vzdělání připadlo asi 10 % částky (Smith, Steer, 2014). Nedostatečné vzdělání a vysoká negramotnost může v dalších letech mít vysoký negativní dopad⁷². Přístup k základnímu vzdělání je spojen také s příjmy domácnosti. V nejchudších oblastech dokončí základní školu méně než 1 % dětí (BBC, 2011b). Výdaje na vzdělání jsou na velmi nízké úrovni, vláda přispěla z HDP do tohoto sektoru necelým jedním procentem v roce 2011 (CIA, 2018).

Jižní Súdán má nejhorší zdravotní statistiku na světě. Potýká se s největší úmrtností matek. 61 % obyvatelstva trpí malárií. Tyto problémy také způsobuje zneprístupněná zdravotní péče. V průměru je jeden lékař na 100 000 lidí a žádný chirurg operující mimo hlavní město (Future Doctors, 2018). V roce 2012 bylo v Jižním Súdánu pouze 120 kvalifikovaných lékařů a 100 kvalifikovaných sester, pro 9 milionů obyvatel (ICRC, 2012). WHO informovala v letech 2011-2015 o jihosúdánském zdravotním strategickém plánu. Jedná se o statistické informace, kolik doktorského a zdravotního personálu se v zemi nacházelo. Celkově se jednalo o 189 jihosúdánských doktorů⁷³, asi 1800 zdravotních sester, 76 farmaceutiků, zhruba 200 laboratorních techniků a pouze 31 dentistů.⁷⁴ Celkově se jednalo asi o 7 700 pracovníků (WHO, 2017). V Jižním Súdánu fungují pouze 4 nemocnice⁷⁵ – Občanská nemocnice v Aweil⁷⁶, civilní nemocnice v Bentiu, fakultní nemocnice v Jubě⁷⁷ a fakultní v Malakalu (Fortune of Africa, 2018). Fakultní nemocnice Malakal je spádovou pro oblasti Jonglei a Horní Nil, žije zde přibližně tři miliony obyvatel (ICRC, 2012). Také se objevují zprávy o nehodách či nedopatřeních, způsobené lidským faktorem nebo nedostatkem zdravotního vybavení.

---

⁷² 70 % obyvatel je mladších než 30 let.

⁷³ Ani jeden v kraji Jonglie a Západní Ekvatorie.

⁷⁴ Například v kraji Západní Ekvatorie ani jeden.

⁷⁵ Aweil je na severozápadě země, ve státě Bahr el Ghazal. Nemocnice v Bentiu je na severu, další je na jihu – v Juběa Malakal leží na severovýchodě státu.

⁷⁶ Jedná se o jednu z největších poradenských nemocnic v Jižním Súdánu a slouží také jako vládní nemocnice.

⁷⁷ S kapacitou 512 lůžek.

Díky rozpadu vnitrostátního systému zdravotní péče vypukla epidemie cholery. Od června 2016 do konce roku 2017 postihla 21 000 a zabila 4 000 lidí (Reid, 2018).

V polovině roku 2017 přišlo o život patnáct malých dětí mladších pěti let o život. Důvodem byla vakcinace proti spalničkám, ovšem neproškoleným personálem,⁷⁸ vakcínu zajistil Dětský fond OSN UNICEF (ČTK, 2017a).

Celkové výdaje na zdravotnictví řadí Jižní Súdán až na 185. příčku⁷⁹ (k roku 2014). Vláda uvolňuje jen 2,7 % HDP. Dalším problémem je riziko nakažení se virem HIV. Hlavní infekční nemoci jsou zejména choroby přenášené vodou: bakteriální průjmy, hepatitida A a E či tyfus. Mezi další můžeme zařadit malárii nebo horečku dengue. Do respiračních nemocí patří meningokoková meningitida či onemocnění díky kontaktu se zvířaty (CIA, 2018).

Mezi úspěchy můžeme počítat založení vysoké školy ošetrovatelství a porodní asistence v Jubě či přezkoumání kurikula ve zdravotní péči.

V rámci infrastruktury a komunikací je Jižní Súdán rozvrácenou zemí, na území je asi 7000 kilometrů silnic, přičemž pouze 200 kilometrů je jich dlážděných či jinak upravených. Teprve v roce 2012 byla na základě finanční pomoci USAID vybudována zpevněná silnice dlouhá 192 kilometrů z hlavního města Juby do Nimule (na hranici s Ugandou). Tudiž ani hlavní město není ani v současnosti napojeno na zpevněné silniční komunikace. V Jižním Súdánu se nachází jediná železniční trať dlouhá 248 kilometrů, jež byla za pomoci OSN opravena v roce 2010. Jedná se o úzkorozchodnou jednokolejnou železnici mezi Babonosou a městem Wau. Ve státě existuje 85 letišť⁸⁰, ale pouze 3 s pevnou přistávací plochou a jedno s delší přistávací plochou než 2 500 m. Najdeme zde pouze jeden heliport (CIA, 2018).

V oblasti telekomunikací má mobilní telefon každý 3 Jihosúdánec (3 miliony mobilních telefonů). Obecně má jeden z nejméně rozvinutých telekomunikačních a internetových systémů na světě. Telefonní operátoři čekají na uklidnění situace, aby mohli rozšířit své služby. Média jsou z velké části řízeny vládou. Televize je pouze státní, jinak funguje několik soukromých FM stanic. Kód země internetu je .ss (CIA, 2018).

---

⁷⁸ Některým, kteří vakcinaci prováděli, bylo pouhých 12 let.

⁷⁹ Hůře si vedou země jako Brunej, Pákistán či Barma.

⁸⁰ Z 82 letišť má 34 kratší přistávací dráhu než 914 metrů.

Elektrina je v zemi vyráběna převážně nákladnými dieselovými generátory. Počet obyvatel bez elektřiny napoví, jak se situace v Jižním Súdánu má – 11 200 000 obyvatel je bez elektřiny. Celková elektrifikace dosahuje pouze 1 % a v městských oblastech 4 %. Stát vyrobí ročně (2015) 310,3 milionů kWh⁸¹ a patří mu ve srovnání se světem 181. příčka. Soustavně s tím žádnou elektřinu nevyváží ani nedováží. Všechna elektřina se vyrábí z fosilních paliv. Potrubí v jakékoli formě je v zemi vzácné (CIA, 2018).

Ochrana obyvatel se během posledních let potýká v Jižním Súdánu se zásadním problémem. I přes snahy podporovat bezpečnostní opatření za podmínek stanovených v dohodě Rady konfliktu v Jižním Súdánu (ARCSS), podepsané v srpnu 2015, se nedaří policejní službě (SSNPS) sloužit jako hlavní agentura bezpečnosti. Uvnitř státu mají mezi sebou konflikt SPLA a Národní bezpečnostní služba (NSS). SSNPS v podstatě fungují jako polovojenské síly, které podporuje SPLA, podle nařízení prezidenta. V policejních složkách je také vysoké zastoupení občanů z milicí integrovaných do SSNPS, kteří se do ní dostávají už od získání nezávislosti. Klíčové nedostatky se dají zhodnotit takto: policie postrádá kulturu demokracie, policisté nechápou svůj mandát a nedokážou se odprostit od spojení se SPLA. Stávající konflikt v Jižním Súdánu brání snahám o transformaci policie od polovojenské jednotky do civilních policejních sil. Konflikt mezi SPLA a opozicí zakořenil v bezpečnostních složkách. Dalším problémem nedostatku bezpečnosti je, že policisté mají nízké mzdy a zpožděné platy, omezený přístup k vybavení a logistice a nedostatečné školení k výkonu zaměstnání (LeBrun, 2017).

Hluboká nedůvěra panuje i mezi bezpečnostními silami a politickou stranou SPLM-IO.⁸²

Informace o výběrových kritériích nejsou k dispozici a tak není jasné, do jaké míry je police demokratickou institucí.

Situaci v bezpečnostní sféře pomáhá řešit a podporuje i OSN, od roku 2006 podpořila mise UNMISS Jižní Súdán odborníky na vymáhání práv. Vyslaní američtí poradci poskytují odborné znalosti v oblasti poradenství úředníkům OSN. Jde o podporu mandátu, včetně poskytování spravedlnosti a bezpečnosti a v ochraně civilních táborů a v dalších oblastech. Mají sledovat a vyšetřovat porušování lidských práv, usnadnit

---

⁸¹ S instalovanou výrobní kapacitou 80 000 kW.

⁸² Podkopávají vyhlídky pro demilitarizaci Juby.

humanitární pomoc a podpořit zřízení společné integrované policejní jednotky (U.S. Department of State, 2018).

V polovině září nařídil prezident S. Kiir policii, aby spolupracovala s novou silou OSN. Ovšem vláda se zdráhá přijmout tzv. Regionální obranné síly, které měly přibýt k 12 000 stávajícím mírovým silám OSN v misi UNMISS. Rozmístění sil začalo v říjnu 2017 s příchodem Rwandských vojsk. Vláda obvinila OSN z pokusu získání kontroly nad letištěm, které je přilehlé k hlavní základně OSN, kde jsou umístěny mírové síly. Americký velvyslanec v OSN N. Hailey vyzval vládu jižního Súdánu,

aby uvítala pomoc misí OSN a spolupracovala s ní. Zhruba 600 vojáků dorazilo do Juby. Jsou specificky pověřeni poskytováním bezpečnosti a ochranou civilistů v Jubě a v okolí, práci obvykle prováděnou policií (AFP, 2017).

Agentura Reuters informovala o události, kdy zločinci-ozbrojenci v armádních uniformách napadli několik domů. Ozbrojení obyvatelé útok odrazili, nebylo ovšem objasněno, zda útočníci byli členy bezpečnostních složek. V některých obcích, či částech země, se vybírají peníze na placení policejních hlídek. Domácnosti byly požádány, aby přispěly na úhradu dodatečného personálu policie. Stát totiž neposílá výplaty policejním složkám.⁸³ Vláda požádala o finanční pomoc, ovšem nepochodila, jelikož není jasné, zda se státní aparát nepodílí na mučení, znásilňování a zabíjení civilistů. Ministr obrany K. M. Juuk řekl agentuře Reuters, že někteří členové armády a policie byli vyšetřováni v podezření z loupeží (Dumo, 2017).

I přes pomoc je spíše nepravděpodobné, že by policie omezila nekontrolovatelnou nejistotu a zločinnost, tím spíš, že je v mnoha případech do zločinů zapletena a vláda brzdí případnou pomoc mezinárodního společenství. Aby byla policie efektivní složkou, musí proběhnout transformace z těch nevyšších míst a úrovní.

UNHRC plánuje aktivity v oblasti bezpečnosti před násilím a vykořisťováním samotných policistů. Chce se ujistovat, že policisté jsou ubytovaní, pomáhat jim integrovat se a koordinovat prevenci v bezpečnostních složkách (UNHCR, 2017). Více v dokumentu South Sudan Situation 2017.

---

⁸³ Současná výplata činí zhruba 1 500 jihosúdánských liber, v přepočtu 80 amerických dolarů.

Hodnocení indikátoru P2 do roku 2015 bylo od 9,5 do 9,9 bodů, ovšem právě od roku 2015 do posledního měření se drží na hodnotě 10 (FP, 2018e).

7.3.3 P3: LIDSKÁ PRÁVA A PRÁVNÍ STÁT

Ukazatel lidských práv a právního státu zvažuje vztah mezi státem a jeho obyvatelstvem. Zda jsou chráněna základní lidská práva a je respektována svoboda. Indikátor zkoumá, zda existuje široce rozšířené zneužívání politických a sociálních práv, včetně práv jednotlivců, skupin a institucí. Například zkoumá obtěžování tisku a svobodu projevu, politizaci soudnictví a vnitřní použití vojenských sil pro dosažení politického cíle či potlačování politických oponentů. Indikátor také zvažuje vypuknutí politicky inspirovaného násilí páchaného na civilním obyvatelstvu. Rovněž se zabývá faktory, jako je odmítnutí řádného procesu (FP, 2018l).

Opět jako u jiných indikátorů, se stalo, že se navzájem překrývají, prolínají se i důvody diskriminace a utlačování či nerovnosti práv (politické a etnické, ekonomické a etnické, politické a náboženské, generové atd.).

V prosinci uvedla komise OSN pro lidská práva, že etnické čistky se rozmohly do několika částí země. (BBC, 2018b). Toto tvrzení prezident Kiir odmítl (BBC, 2018a).

K dosažení politických cílů využívá Kiir všechny dostupné zdroje, například poskytnutí amnestie obviněným politikům (Haithar, 2018). I když se zločiny páchané vojáky či jinými zástupci státu oficiálně vyšetřují, vláda zřídka zpřístupňuje zprávy a rozsudky (HRW, 2017). Ve státě funguje politizace soudnictví a jsou odsuzováni lidé, kterých se vládnoucí strana potřebuje zbavit.

Svědci a oběti zneužívání hovoří o desítkách případů svévolných zatčení a držení armádou či o vynucených zmizeních. Dalším důvodem špatného hodnocení tohoto indikátoru je etnický rozměr, kdy v bezpečnostních silách jsou zástupci zejména etnika Dinků (Patinkin, 2017).

Podle Amnesty International jsou novináři, obhájci lidských práv, členové politické opozice i další lidé, kteří hovořili o konfliktu vystaveni obtěžování, svévolnému zatýkání, zadržování, mučení a jinému špatnému zacházení. Jinými slovy zde funguje cenzura, kterou řídí stát. Dne 10. 7. 2017 zatkli A. F. Mayata, ředitele

Broadcasting Corporation v Jižním Súdánu poté, co nereagoval na projev prezidenta Kiira v den nezávislosti. Během devíti dnů byl v sídle NSS v Jubě držen bez sdělení obvinění a následně byl propuštěn z práce. Jako příklad cenzury je zablokování přístupu k čtyřem zpravodajským internetovým médiím. Ministr informací tvrdil, že byla nepřátelská vůči vládě (Amnesty International, 2018).

Například spisovatel J. Afandi byl unesen a zbit, další novinář M. Bol byl mučen dva dny a poté vyhozen na hřbitově. Veterán a novinář A. Taban byl zadržen na 13 dní za to, že vyzval k náhradě vedení Jižního Súdánu (World Report, 2017).

Vztah mezi státem a obyvatelstvem je dlouhodobě vyhrocený. Informace, které jsou v práci zmíněny, jsou jen příklady. Kus ledovce, který je vidět, jelikož jsou problémy provázány nejen historicky, ale ve všech myslitelných sférách.

Ukazatel P3 můžeme hodnotit jako zlepšující se, v roce 2015 dosáhl nejvyšší hodnoty, ovšem v roce 2016 získal o 0,3 bodů méně a v posledním měření dokonce 9,5 (FP e, 2018). Situace se ovšem nezlepšuje radikálně, jak dokládají zprávy.

7.4 INDIKÁTORY SOUDRŽNOSTI

Posledními indikátory jsou C1 – bezpečnostní aparát, následuje ukazatel C2 – roztržitost elit a poslední indikátor C3 se zabývá skupinovou nespokojeností.

7.4.1 C1: BEZPEČNOSTNÍ APARÁT

Indikátor bezpečnostního aparátu zohledňuje bezpečnostní hrozby státu, jako jsou například útoky a úmrtí související s konfliktem, povstalecká hnutí, vzpoury, převraty nebo terorismus. Ukazatel také bere v úvahu kriminální faktory, jako je organizovaný zločin, krádeže, vraždy a vnímanou důvěrou občanů v domácí bezpečnost. V některých případech může bezpečnostní zařízení přesahovat rámec tradičních vojenských nebo policejních sil tak, aby zahrnovalo soukromé milice podporované státem. Otázky, které je třeba zvážit, mohou dále zahrnovat: Jaký je stav

armády? Je vláda úspěšná při potlačování povstání? Či existuje lehká dostupnost zbraní (FP, 2018m)?

O souvislostech útoků a úmrtí spolu s konfliktem nemusíme polemizovat. Vzpoury a pokusy o převrasy nejsou také ničím neobvyklým. CTSAMM⁸⁴ pozoruje záměrné a dobře plánované útoky, které praktikují obě strany konfliktu v mnoha oblastech země (Mutambo, 2017). Problémem při tomto konfliktu je, že zmuoval do boje jednoho s více protivníky, což způsobilo těžší cestu najít mír. Ve státě probíhají vraždy a zločiny jsou na denním pořádku. Desítky tisíc lidí zemřely na důsledky kriminality nebo kvůli ní prchly z domovů (Maasho, 2017).

Pokud se podíváme do nedávné historie nejmladšího afrického státu, zjistíme, že Jižní Súdán měl problém s vysokou kriminalitou již řadu let. O přesných nynějších poměrech v trestné činnosti nejsou aktuální oficiální statistiky, jak uvádí velvyslanectví USA v Jubě. V dalších řádcích se přesto bude autor spoléhat na zprávy OSN a jiných nevládních organizací.

Tendenci zvyšování kriminality dokazují zprávy od července 2016 zejména z Juby. Situaci lze připsat trvalé politické nestabilitě, špatné infrastruktuře, rozšířené korupci či rostoucí ekonomické krizi. Občané mají lehký přístup ke zbraním. A dá se říci, že kriminalita je ve všech formách a na celém území Jižního Súdánu. V hlavním městě se nejčastěji jedná o násilné trestné činy zahrnující ozbrojené loupeže, domácí přepadení či obtěžování. Ani pracovníci nevládních organizací a zahraniční diplomaté nejsou imunní vůči trestné činnosti. V některých případech pachatelé nosí uniformy hostitelského státu a vojenské zbraně. Cílem ozbrojených loupeží jsou (zejména během nočních hodin) malé skupinky lidí nebo jednotlivci. Nenásilné drobné krádeže a podvody jsou všudypřítomné v celém Jižním Súdánu. K těmto zločinům patří kapesní krádeže či podvodné výměny měn. Krádeže skotu a únos dětí/žen jsou častými příčinami meziobčanského násilí. Na území se také vyskytují miny, zejména ve venkovských oblastech (OSAC, 2017).

---

⁸⁴ CTSAMM je orgán složený ze zástupců bojujících stran, patří sem představitelé politických skupin, bývalí zadrženi, cech žen, organizace občanské společnosti, duchovní, Africká Unie, IGAD a další.

Policie má na dopravní kontroly omezené prostředky, proto kromě Juby (kde jsou spíše ojedinělé) na zbytku území Jižního Súdánu neexistují.⁸⁵

Národní policejní služba Jižního Súdánu (SSNPS) trpí omezenými zdroji, slabou kontrolou, negramotností a nedostatečnou odbornou přípravou. Pracovníci SSNPS jsou nepravidelně vypláceni, což povzbuzuje korupci a předpojatost vůči civilním obyvatelům jako ke zdroji příjmů.

Další zprávy naznačují, že někteří důstojníci SSNPS půjčují své zbraně nebo uniformy zločincům nebo jsou členové SSNPS často sami pachateli trestné činnosti. Bezpečnostní služby běžně provádějí zatčení založené spíše na podezření než na skutečném důkazu. K dlouhodobým a svévolným zadržování bez obvinění běžně dochází (OSAC, 2017).

Národní policejní služba se skládá z přibližně 40 000 osob rozdělených do různých sektorů. SSNPS vytvořila v roce 2013 vůbec první diplomatickou policejní jednotku (DPU), která se zaměřuje na ochranu diplomatických misí, nevládních organizací a kanceláří OSN v Jubě i okolí. Tato jednotka má asi 200 důstojníků vycvičených OSN. Ačkoli je vítaným přírůstkem do SSNPS, DPU je postižena nedostatkem finančních prostředků (OSAC, 2017).

I přes posouzení nízké hrozby terorismu v Jižním Súdánu, je nutné brát hrozbu vážně. Stát sousedí se zeměmi, ve kterých sídlí teroristické organizace a neúčinné hraniční kontroly mohou dovolit těmto skupinám zakládat buňky v Jižním Súdánu. Ovšem není zatím důkaz⁸⁶ o tom, že by nějaká teroristická buňka v této zemi působila (OSAC, 2017).

Vláda údajně podporuje Súdánskou lidově osvobozenou armádu – sever, neboli SPLM-N, která je v Súdánu zakázána.

Vojenské síly SPLA se přejmenovaly při reorganizaci armády v květu 2017 na SSDF – Obranné síly Jižního Súdánu (Machol, 2017). SSDF má v současné době devět divizí. Od roku 2013 provozovaly následující těžké vojenské vybavení: 110 tanků

---

⁸⁵ Rozšiřující informace k tématu o bezpečnosti na silnicích dokládá zpráva OSAC: Bezpečnost na silnicích v Africe.

⁸⁶ Naproti tomu je známo, že opoziční Súdánské skupiny cvičily své milice v severních státech Jižního Súdánu a hledaly útočiště. Viz údajná pomoc vlády SPLM-N.

T-72 a několik tanků T-55. Dvanáct samohybných houfnic Gvozdika a stejný počet Akatsiya, také houfnic, oba typy ruské výroby. Několik vozů s raketovým systémem Grad a samozřejmě obrněné transportéry. Letecká síla Jižního Súdánu je zaměřena zejména na podporu sil pozemních. Disponuje například vrtulníky Mil Mi-17 (9kusů) a jedním Mi-24, které získalo díky ruskému dodavateli, přepravním letounem Beechcraft 1900 či tréninkovým letounem z České republiky Aero-L 39. Vojenské výdaje dosahují 11% HDP (k roku 2015). Což je v porovnání se světem 2. příčka. V minulých letech výdaje v oblasti vojenství kolísaly od 6⁸⁷ do 10 %. V Jižním Súdánu je minimální věk pro nástup do vojenské služby 18 let. Vláda se měla zbavit všech nezletilých vojáků ve svých složkách v rámci odzbrojení, jenže nábor mladistvých funguje dál (CIA, 2018). Predikce vojenského personálu jsou okolo 200 000, dalších 80 000 v záloze.

Index hodnotí ukazatel C1 nejhorší možnou známkou už od roku 2015. Tři roky před tím získával od 9,7 – 9,9 bodů (FP, 2018e).

7.4.2 C2: ROZTRŽIŠTĚNOST ELIT

Tento indikátor zvažuje roztržičnost institucí kvůli etnickým, třídním, klanovým, rasovým nebo náboženským činitelům. Ukazatel měří boj o moc. V oblasti fragmentace řeší, jaké jsou skupiny okrajové a zda existuje procesy usmíření. V návaznosti na to se ptá, zda je celé obyvatelstvo zastoupeno v armádě či zda existuje pocit národní identity nebo výzvy k separatismu. Také se zabývá rozdělením bohatství nebo se zajímá, zda některá skupina ovládá většinu zdrojů země. Také řeší o rovnost v soudním systému (FP, 2018n).

Popsat tento indikátor jen v pár bodech bude velice obtížné. Nerovnosti a rozkoly díky rase, klanu nebo náboženství se s Jižním Súdánem táhnou už roky. Víceméně vše vyeskalovalo po získání suverenity a vytvoření nového státu. Skupiny se snažily uzurpovat alespoň část moci. Etnické problémy jsou v Jižním Súdánu typickým a dlouhodobým problémem.

---

⁸⁷ 2 miliardy dolarů v roce 2011.

Na území Jižního Súdánu je na 64 různých kmenů (Faltyn, 2015), z nichž největší jsou Dinkové⁸⁸, kteří tvoří asi třetinu populace. Druhým největším je kmen Nuerů. Mezi těmito kmeny se rozhořel nelítostný boj. Konflikty nastávají i mezi kočovnými skupinami a jsou součástí širších konfliktů na rohu kontinentu.

Dinkové mají také převahu ve vládě a vůdčí pozici v armádě. SPLA/SSDF se stala z velké části milicí vojáků z etnika Dinků, zejména z oblasti Bahr el Ghazal, odkud pochází prezident Kiir (Natsios, 2017). Armáda je často označována za armádu Dinků (Leithead, 2017).

Nevraživost mezi Dinky a Nuery panuje už řadu let. Už v roce 1991 se snažil Machar nahradit J. Garanga. I přes dohodu o míru v roce 2005 do dnešní doby boje neskončily. Zmíním zde nejdůležitější neshody a střety mezi kmeny Dinků a Nuerů. Důležitým zvratem bylo sesazení R. Machara z postu viceprezidenta a nepokoje na sebe nenenachaly dlouho čekat. Zprávy uváděly existenci mučení na obou stranách.

Dinkové vedou etnickou válku také s Murly. V posledních letech se stává, že někteří Murlové jsou vzati do SPLA nebo raději přecházejí na sever do Súdánu, kde mají více možností. Zejména bojovníci etnika Murle tvoří z části Chartúmskou armádu. Na území figurovala organizace zvaná Cobra. Uskupení, které ukončilo svou činnost v roce 2017 a přidalo se k NFS vedené T. Cirillem (ANNO, 2018b).

Proti Dinkům bojuje také etnikum Shilluků, kteří tvrdí, že Dinkové zneužívají své postavení. V roce 2010 měla SPLA vypálit desítky vesnic a znásilnit stovky žen a dívek a zabít blíže nespecifikovaný počet civilistů v království Shilluků. Dalších skoro 10 tisíc lidí bylo vyhnáno nahých, bez ložního prádla a jídla do lesů. Civilisté vyčítají mučení SPLA. (Aljazeera, 2011).

Lidé z etnika Murle nebo Shilluk se koncentrují okolo SSDM – Jižosúdánského demokratického hnutí. Skupina zahrnuje a podporuje i další frakce jako součást koalice proti zanedbávání ze strany dominantní SPLA (Anyadike, 2016).

Další etnické boje probíhají mezi Tygry a Dinky, Dinky a Jury a Fertity. Proti Dinkům stojí i Arrow boys z etnika Ekvatorianů, arabové z Abyei.

Etnické boje nejsou mezi Nuery a Murly nic neobvyklého. Tyto dva kmeny charakterizují masakry, které na sobě navzájem páchají. Například v roce 2011 bylo při

---

⁸⁸ V čele s prezidentem Kiirem a vládou tvořenou zejména ze SPLM, jenž je dominantní politická strana.

jednom útoku zabito 640 lidí a spáleno na 3 400 domů, včetně nemocnice provozované Lékaři bez hranic. Při bojích bylo odcizeno 38 000 kusů skotu a uneseno přes 200 dětí (Sudan Tribune, 2011a). Další masakry následovaly během dalšího roku (například White Army se zavázala vymazat ze zemského povrchu celý kmen Murle). Odhaduje se, že mezi prosincem 2011 až únorem 2012 byl celkový počet mrtvých přes 900 (Human Rights Watch, 2018). V květnu 2012 byla mezi oběma kmeny podepsána mírová smlouva v Jonglei (Sudan Tribune, 2012). V roce 2013 se objevily opět útoky Murlů. Po třech letech přecházeli Murlové do oblastí Jamawo a Iare v Etiopii, kde pokračovali v násilnostech na kmeni Nuer (Telegraph Reporters, 2018). V březnu 2017 napadlo asi tisíc Murlů opět oblast v Etiopii a unesli 43 dětí (Aljazeera, 2017).

Boje probíhají i mezi menšími frakcemi a klany. Nomádské konflikty představují zejména kmeny Murle a Nuer (UCDP, 2018). Navzájem si kradou dobytek. Útoky a neshody zvyšuje nedostatek pitné vody i pastvin. Milice jednotlivých kmenů unášejí děti při nájezdech a často spálí celou vesnici. V minulých letech se pro boj používaly mačety a palice, v dnešní době jde o vysoce výkonné zbraně (LA Times, 2016). Odhaduje se, že za rok 2017 bylo zabito více než 5 000 lidí jen kvůli krádeži dobytka (Aljazeera, 2017).

Roztříštěnost společnosti není jen na základě etnicity, spolu s tím hraje ve státě roli i klanová či náboženská příslušnost.

Co se týče rozdělení bohatství etnickým skupinám, je jasné, že vedoucí Dinkové mají převahu. Mají největší zastoupení ve vládě, v bezpečnostních složkách, ovládají většinu rafinérií i komunikací. Respektive kmen Dinků řídí, či se snaží řídit stát Jižní Súdán.

Předposlední indikátor hodnotí FP 9,7 bodu, v roce 2017. I přes lepší hodnocení než v letech 2014–2015 jde o velice znepokující zprávy (FP, 2018e).

7.4.3 C3: SKUPINOVÁ NESPOKOJENOST

Ukazatel skupinové nespokojenosti se zaměřuje na rozdělení mezi různými skupinami společnosti, zejména rozdělení na základě sociálních či politických charakteristik. Řeší pozici skupin v přístupu k službám nebo zdrojům a jejich začlenění

do politického procesu. Skupinová nespokojenost může mít historické důvody. Seskupení se mohou cítit poškozeny, protože jim byla odepřena samostatnost a šance na sebeurčení. Dále popisuje a hodnotí zprávy o nesnášenlivosti skupin či o toleranci ohledně víry (podobně jako u předchozího indikátoru). Definuje míru masového násilí, popřípadě rasově motivovaného násilí (FP, 2018n). Tento ukazatel je dosti podobný s indikátorem C2, pouze zde nahlíží na problém ze sociálních a politických charakteristik. Ovšem ve většině případů platí, že problémy jsou navzájem provázány. Prolínají se stránky ekonomické, etnické, náboženské i politické.

V této části textu bude autor apelovat na kořeny konfliktů z pohledu ekonomického, ne etnického. Trvalá nedemokratická povaha vlády v Jubě je závislá na ropě více, než kterákoli jiná země vyvážející ropu. Už mezi lety 2005 a 2011 dosáhly vývozy 98 % celkových státních příjmů. Příjmy se využívají, resp. zneužívají na financování vojenského sektoru. Mezi lety 2011 a 2014 bylo do bezpečnostního sektoru rozděleno 38 % příjmů z ropy (pouze 7 % na vzdělání a 10 % do infrastruktury). Vláda s podporou Global Witness sice schválila klíčové předpisy pro řízení ropného sektoru, je však velmi málo důkazů, že na příjmy z ropy dosahují ti nejvíce potřební (Gibb, 2018). Ropná společnost Nile Petroleum Corporation (Nilepet) je pod přímou kontrolou prezidenta Kiira. Z dokumentů a svědectví vychází, že jedna z nejvýznamějších ekonomických institucí v Jižním Súdánu je kooptována, aby sloužila osobním cílům. Ropná pole jsou samozřejmě také klíčovým strategickým cílem pro povstalice. I tyto faktory ovlivňují nespokojenost skupin.

Poslední rozebraný indikátor se pohyboval mezi lety 2012–2015 na nejvyšší možné hodnotě. Poslední dva měřené roky se ustálil na 9,7 bodech z 10 (FP, 2018e).

8. ZÁVĚR

Je Jižní Súdán vůbec možné chápat jako suverénní stát? Rozhodně se jedná o jednotku založenou na územním základě. V zemi také najdeme obyvatele, ale poslední prvek, vykonávání veřejné moci není na celém území a rozhodně není demokratické. Myslím, že všechny prvky nejsou v tomto státě trvale udržitelné.

Vymezují některá fakta Jižní Súdán jako zhroucený stát? Z definice vychází, že stát zhroucený je území s napjatými vztahy mezi obyvateli, což jsem v práci o Jižním Súdánu potvrdil. Typické rysy jako nárůst zločinnosti či nefunkci legislativních institucí zde také najdeme. O nedostatečné distribuci všech služeb nemusíme polemizovat. Stát má také problém s kontrolou periferních oblastí (nepokoje ve státě Wau atd.). Dalším indikátorem zhrouceného státu je rozkrádání bohatství, které se v Jižním Súdánu děje dnes a denně. Mnozí obyvatelé jsou perzekuováni a většina je ohrožena ozbrojenými skupinami. Obyvatelstvo tak nevěří státu jako instituci a stát nevěří lidem. Jinými slovy, jedná se o dlouhý degenerativní úpadek země. Ekonomická situace v zemi je neúnosná, což se dotýká i pitné vody nebo elektřiny. Humanitární pomoc se stává terčem krádeží a profitují z ní zejména klanoví vůdci. Problémy zasahují i vzdělání a míru gramotnosti. Stát a vláda neplní svěřené funkce. Ani spravedlnosti se v této zemi dosáhnout nedá, pokud nemáte kontakty s vládoucí stranou či etnikem, které kontroluje soudnictví.

Podle stupnice Fragile States Index dosáhl Jižní Súdán 113,9 bodů ze 120 možných a umístil se na prvním místě v hodnocení křehkých států v roce 2017 (FP, 2018o). Africký kontinent tedy zůstal nejhůře hodnocený, což dokládá i mapa FP (Příloha 17).

Mezi dlouhodobé výzvy patří diverzifikace formální ekonomiky a udržení stability, vybírání i přerozdělování daní a zlepšení podnikatelského prostředí. Samozřejmě prioritní by mělo být zmírnění chudoby a nedostatku potravin a vody. Ovšem díky neúspěchům řešit problémy OSN se začalo diskutovat o formě pomoci a o tom, kdo by jí měl a jakým způsobem praktikovat. Někteří obyvatelé dávají za vinu mezinárodnímu společenství stav své země. Ovšem i přes to se snaží příslušníci

UNMISS usnadnit poskytování pomoci. Pomáhají sledovat a vyšetřovat zneužívání lidských práv, zejména se zaměřením na nejzranitelnější osoby. Pomoc směřuje do uprchlických táborů, ve kterých lidé žijí dlouhou dobu. Bohužel je málo signálů k tomu, aby odešli a začali se žít sami legálním způsobem. Dílčí problémy se snaží řešit řada projektů, mezi které patří například LAPSSET⁸⁹. Neúspěch pomoci vede některé organizace k ukončení působení v zemi. (Člověk v tísni, 2018). Organizace UNICEF se snaží reagovat na potřeby dětí, ale její pomoc zůstává omezená, což dokládají i data. Je potřeba vycvičit budoucí generaci zdravotníků. Posílení zdravotnické infrastruktury zlepší zdraví obyvatel Jižního Súdánu (Future Doctors, 2018). UNHCR vyzývá dárce k poskytnutí 883,5 milionů dolarů na uprchlické operace v Jižním Súdánu. (UNHCR, 2018).

Myslím, že toto téma má velký předpoklad pro další rozpracování. Zejména, pokud se zaměří na jednotlivé aspekty Jižního Súdánu. Ekonomicko-vojenskou stránku konfliktu, humanitární pomoc a katastrofu způsobenou člověkem či skupinové soužití různých etnik v jednom státě.

---

⁸⁹ Program Koridoru LAPSSET je největším a nejambicióznějším projektem v oblasti východní Afriky, který spojuje Keňu, Etiopii a Jižní Súdán. Tento obří projekt se skládá ze sedmi klíčových projektů infrastruktury.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Tištěné zdroje

BAAR, V., 2002. *Národy na prahu 21. století. Emancipace nebo nacionalismus?*. Vyd. 2. Ostrava: Ostravská univerzita, 415 s. Universum. ISBN 80-86101-66-5.

BARBOUR, K. M., 1980. *The Sudan Since Independence*, The Journal of Modern African Studies, Cambridge: Cambridge University Press, s. 84, Dostupné online z: https://books.google.cz/books?id=QtfCwAAQBAJ&pg=PA268&lpg=PA268&dq=Barbour,+K.+M.:+The+Sudan+Since+Independence&source=bl&ots=S_rIMWsaKZ&sig=mpI8hZbmNcuYUZRue_X6rSBI-HU&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwji16j6jMTTAhVCvRoKHcSIBG8Q6AEILTAB#v=onepage&q=Barbour%2C%20K.%20M.%3A%20The%20Sudan%20Since%20Independence&f=false

COLLINS, R. O., 2008. *A History of Modern Sudan*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 978-0521674959

ČEPELKA Č., ŠTURMA, P., 2008. *Mezinárodní právo veřejné*. 2.vydání. Praha: C.H.Beck. ISBN 978-80-7179-728-9.

HRABÁLEK, M., 2007. *Organizovaný zločin a jeho ohniska v současném světě*. Editor J. SMOLÍK, editor ŠMÍD T., VAŘURA V., Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 204 s. Studie, sv. č. 47. ISBN 978-80-210-4438-8.

HRBEK, I. a kol., 1966, *Dějiny Afriky I, II*. Praha: Nakl. Svoboda.

HUBEROVÁ, Lenka a Tomáš KUTIL. Křesťanství je v Jižním Súdánu znát. *Katolický týdeník*. 2014, 25(50), 4. ISSN 0862-5557.

JIHLAVEC, J., 2007. Slabé státy: selhání, ropad a obnova státnosti.: Taxonomie slabé státnosti. Plzeň: Aleš Čeněk, ISBN 978-80-7380-069-7.

- KLÍMA, J., 2012. *Dějiny Afriky: vývoj kontinentu, regionů a států*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 687 s. ISBN 978-80-7422-189-7.
- LACINA, Karel. *Nejnovější dějiny Afriky*. Praha: Nakl. Svoboda, 1987, 820 s., [44] s. obr. příl.
- MUSIL, A., 1941. *Stará Etiopie: Nový Súdán*. Praha: Melantrich.
- PANTŮČKOVÁ, J. et al., 1981. *Súdán*. Institut zahraničního obchodu/ČTK, Pressfoto 1981, 160 s.
- RIEGL, M., 2013. *Proměny politické mapy po roce 1945*. Praha: Grada, 2013, 238 s. Politologie. ISBN 978-80-247-4111-6.
- REID, R. J., 2011. *Dějiny moderní Afriky od roku 1800 až po současnost*, 1. Vydání. Praha: Grada. S. 265. ISBN 978-80-247-3079-0
- ROTBURG, R. I., 2004. *When States Fail. Causes and Consequences*. Princeton – Oxford: Princeton University Press ISBN 9781400835799.
- ROTBURG, R. I., 1965. *The rise of nationalism in Central Africa: the making of Malawi and Zambia 1873-1964*. Cambridge: Harvard University Press, xv, 362 s.
- SALMAN, S. M., 2013. South Sudan Road to Independence: Broken Promises and Lost Opportunities. In: *Pacific Mc George Global Business & Development LawJournal* [online], vol. 26, issue 2.
- SORENSEN, G., 2005. *Stát a mezinárodní vztahy*. Praha: Portál. 237 s. ISBN 80-7178-910-0
- ŠMÍD, T., VAŽURA V., 2009. *Teoretické vymezení a konceptualizace fenoménu slabých a selhávajících států* [online]. 2009 [vid. 2018-03-14]. Dostupné z: <https://mv.iir.cz/article/view/323>
- TUMIS, S., NYKL, H., 2015. *Prekolonialismus, kolonialismus a postkolonialismus: impéria a ti ostatní ve východní a jihovýchodní Evropě*. Editor. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2015
- WAISOVÁ, Š., 2005. *Řešení konfliktů v mezinárodních vztazích*. Praha: Portál, 206 s. ISBN 80-7178-390-0.

WAISOVÁ, Š., 2007. *Slabé státy: selhání, rozpad a obnova státnosti*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 295 s. ISBN 978-80-7380-069-7.

WOODWARD, P., 1996. *Horn of Africa: Politics and International Relations*. Londýn: I. B. Tauris. ISBN 9 9781850437413.

ZARTMAN, W. I., 1995. *Collapsed States. The Disintegration and Restoration of Legitimate Authority*. Boulder: Lynne Rieder Publishers. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=-t-KiA-GNIYC&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>

ZÁHOŘÍK, J., 2012. *Ohniska napětí v postkoloniální Africe*. Praha: Karolinum, 274 s. ISBN 978-80-246-1961-3. Dostupné také z: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=887157&lang=cs&site=eds-live>

ZÁHOŘÍK, J., 2010. *Subsaharská Afrika a světové mocnosti v éře globalizace*. Praha: Lidové noviny., 179 s. ISBN 978-80-7422-021-0.

Elektronické zdroje

ADUT, M. S., 2017. UNMISS „Children not soldiers“ campaign encourages South Sudan army protect children in Pibor. In: *UNMISS* [online]. 20. 12. 2017 [vid. 29. 3. 2018].

Dostupné z: <https://unmiss.unmissions.org/unmiss-%E2%80%9Cchildren-not-soldiers%E2%80%9D-campaign-encourages-south-sudan-army-protect-children-pibor>

AFP, 2017. Kiir tells South Sudan police to work with UN. In: *Daily Mail* [online]. 27. 8. 2017. [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/wires/afp/article-4925730/Kiir-tells-South-Sudan-police-work-UN.html>

AFP, KURUMBA, T., 2018. South Sudan In: *USAID* [online]. 7. 3. 2018 [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.usaid.gov/crisis/south-sudan>

AFRICA NEWS, 2017. South Sudan government accused of using food as weapon of war-U.N. In: *Africa News* [online]. 12. 11. 2018 [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.africanews.com/2017/11/12/south-sudan-government-accused-of-using-food-as-weapon-of-war-un/>

AMNESTY INTERNATIONAL, 2017. Jižní Súdán. In: *Amnesty International* [online]. 1. 6. 2017 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/news/4155/jizni-sudan>

AMNESTY INTERNATIONAL, 2018. South Sudan 2017/2018. In: *Amnesty International* [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.amnesty.org/en/countries/africa/south-sudan/report-south-sudan/>

ANNO, 2015. South Sudan: Health Workforce Statistics. In: *World Health Organisation* [online]. 29. 3. 2018 [vid. 29. 3. 2018]. Dostupné z: http://www.who.int/workforcealliance/countries/ssd_hrhdensity.pdf?ua=1

ANNO, 2017a. Houses burnt to ashes in tribal fight in Marial Bai Country, Wau State In: *Tamazuj* [online]. 27. 3. 2018 [vid. 29. 3. 2018]. Dostupné z: <https://radiotamazuj.org/en/news/article/houses-burnt-to-ashes-in-tribal-fight-in-marial-bai-county-wau-state>

ANNO, 2017b. Governors of Wau and Tambura to open road linking two states. In: *Tamazuj* [online]. 11. 12. 2017 [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <https://radiotamazuj.org/en/article/ssdm-cobra-faction-dissolved-merged-cirillos-rebels>

ANNO, 2017c. Governors of Wau and Tambura to open road linking two states. In: *Tamazuj* [online]. 11. 12. 2017 [vid. 29. 3. 2018]. Dostupné z: <https://radiotamazuj.org/en/news/article/governors-of-wau-and-tambura-to-open-road-linking-two-states-1>

ANNO, 2018. Cobra fiction dissolved merged Cirillos rebels. In: *Tamazuj* [online]. 27. 3. 2018 [vid. 29. 3. 2018]. Dostupné z: <https://radiotamazuj.org/en/article/ssdm-cobra-faction-dissolved-merged-cirillos-rebels>

ALJAZEERA, 2011. Sudan: Transcending tribe 2011. In: *Ajazeera* [online]. 16. 8. 2011 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: https://www.aljazeera.com/photo_galleries/africa/201111010324526960.html

ALJAZEERA, 2017. Ethiopia report deadly raid gunmen South Sudan. In: *Aljazeera* [online]. 15. 4. 2017 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2017/03/ethiopia-reports-deadly-raid-gunmen-south-sudan-170315130515870.html>

ANYADIKE, O., 2018. South Sudan's never ending war. In: *Iris News* [online]. 12. 10. 2016 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.irinnews.org/analysis/2016/10/12/south-sudans-never-ending-war>

ASSOCIATED PRESS, 2013. South Sudan: White army militia marches to flight. In: *USA Today* [online]. 28. 12. 2013 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.usatoday.com/story/news/world/2013/12/28/south-sudan-white-army-militia/4231213/>

ASSOCIATED PRESS, 2017. First Violations Reported of South Sudan's New Cease-Fire In: *Voa News* [online]. 24. 12. 2017 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.voanews.com/a/south-sudan-cease-fire-violations/4177186.html>

BBC, 2011a. South Sudan chosen as name for new country. In: *BBC* [online]. 16. 2. 2011 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-africa-12478957>

BBC, 2011b. South Sudan referendum: 99% votes for independence. In: *BBC* [online]. 30. 1. 2011 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-africa-12317927>

BBC, 2016. South Sudan conflict: African Union approves regional force. In: *BBC* [online]. 19. 7. 2016 [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-africa-36833875>

BBC, 2018a. South Sudan Profile-Timeline. In: *BBC* [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-africa-14019202>

BBC, 2018b. Children forced to watch rape in South Sudan. In: *BBC* [online]. 23. 2. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-africa-43168294>

BBC, 2018c. South Sudan country profile. In: *BBC* [online]. 17. 1. 2018 [vid. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-africa-14069082>

BBC, ČTK, 2018. Američané zakázali vývoz zbraní do válkou zmítaného Jižního Súdánu. In: *Týden* [online]. 28. 3. 2018 [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/afrika/americane-zakazali-vyvoz-zbrani-do-valkou-zmitaneho-jizniho-sudanu_465837.html

BALDO, S., 2015. Exodus form Sudan: The flight of human capital and the growth of a parasitic economy. In: *Sudan Tribune* [online]. 21. 11. 2015 [vid. 26. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.sudantribune.com/spip.php?article57123>

BEALS, G., 2011. Running on empty: Sudanese refugees urged to leave unsafe border site. In: *UNHCR* [online]. 30. 12. 2011 [vid. 4. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/4efdaa946.html>

CIA, 2018. South Sudan In: *The World Factbook* [online]. 2. 4. 2018 [vid. 2. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/od.html>

CFR, 2018. Civil War in South Sudan. In: *CFR* [online]. 3. 4. 2018 [vid. 3. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/interactives/global-conflict-tracker#!/conflict/civil-war-in-south-sudan>

CNBC AFRICA, 2018. In South Sudan, a new data collection tool helps improve access to education for refugee children. In: *Global Partnership for Education*. [online]. 1. 3. 2018 [vid. 31. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.globalpartnership.org/news-and-media/news/south-sudan-new-data-collection-tool-helps-improve-access-education-refugee-children>

CONVERSATION, 2017. South Sudan crisis deepens as main rebel groups fragment and realit. In: *Conversation*. [online]. 1. 5. 2017 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <https://theconversation.com/south-sudan-crisis-deepens-as-main-rebel-groups-fragment-and-realign-76240>

COUNTRY ECONOMY, 2018. National debt fell in South Sudan. In: *Country Economy* [online]. 30. 3. 2018 [vid. 30. 3. 2018]. Dostupné z: <https://countryeconomy.com/national-debt/south-sudan>

COUNTRY PROFILE, 2004. *Sudan, The Library of Congress* [online]. 2004. [vid. 22. 3. 2018]. Dostupné z: <http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/profiles/Sudan.pdf>

COUNTRY DASHBOARD, 2018. Country data. In: *Fund for Peace* [online]. 3. 4. 2018 [vid. 3. 4. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/country-data/>

CRISIS GROUP, 2017. China's Foreign Policy Experiment in South Sudan. In: *Crisis Group* [online]. 10. 7. 2017 [vid. 29. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/south-sudan/288-china-s-foreign-policy-experiment-south-sudan>

CROPLEY, E., 2017. Uganda rule out military intervention in South Sudan. In: *Reuters* [online]. 2. 2. 2017 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <https://uk.reuters.com/article/uk-uganda-southsudan/uganda-rules-out-military-intervention-in-south-sudan-idUKKBN15H1VR>

ČLOVĚK V TÍSNI, 2018. Jižní Súdán. In: *Člověk v tísní* [online]. 27. 3. 2018 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/co-delame/humanitarni-a-rozvojova-pomoc/jizni-sudan>

ČTK, 2017a. Při očkování zemřelo v Jižním Súdáně 15 malých dětí, použila se jen jedna injekce. In: *Aktuálně.cz* [online]. 2. 6. 2017 [vid. 31. 3. 2018]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/pri-nepovedenem-ockovani-prislo-v-jiznim-sudanu-o-zivot-15-d/r~f6d52bea477411e791210025900fea04/>

ČTK, 2017b. Nejméně 25 mrtvých si vyžádaly boje v Jižním Súdáně. In: *České noviny* [online]. 19. 9. 2017 [vid. 26. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/nejmene-25-mrtvych-si-vyzadaly-boje-v-jiznim-sudanu/1528870>

ČTK, ČRo, 2016. Jižní Súdán sužuje hlad, negramotnost i občanská válka. Ministerstvo tam nedoporučuje cestovat. In: *iRozhlas* [online]. 9. 7. 2016 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/jizni-sudan-suzuje-hlad-negramotnost-i-obcanska-valka-ministerstvo-tam-nedoporučuje-cestovat_201607091517_vkourimsky

DIEHL, K., HORST, J., 2013. The New Electoral Law in South Sudan. In: *Jstor* [online]. 27. 3. 2018 [vid. 4. 4. 2018]. Dostupné z: http://www.jstor.org/stable/43239688?seq=1#page_scan_tab_contents

DIXON, R., 2016. Why hundreds of people are dying over cattle in East Africa. In: *LA Times* [online]. 21. 4. 2016 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.latimes.com/world/africa/la-fg-ethiopia-massacre-20160420-story.html>

DRMOLA, J., 2014. Analýza konfliktu v Jižním Súdánu. In: *Global politics* [online]. 25. 3. 2014 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.globalpolitics.cz/clanky/analyza-konfliktu-v-jiznim-sudanu>.

DUMO, D., 2017. Facing crime wave, residents in South Sudan capital pay police for protection. In: *Reuters* [online]. 22. 9. 2017 [vid. 17. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-southsudan-crime/facing-crime-wave-residents-in-south-sudan-capital-pay-police-for-protection-idUSKCN1BW283>

FAO, 2015. Water Harvesting for Peacebuilding in South Sudan. In: *FAO* [online]. 31. 5. 2015 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.fao.org/resilience/resources/resources-detail/en/c/317318/>

FAO, 2017. South Sudan – Situation report. In: *FAO* [online]. 4. 12. 2017 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.fao.org/emergencies/resources/documents/resources-detail/en/c/1070989/>

FAO, 2018. South Sudanese trapped or displaced by fighting received livelihoods support. In: *FAO* [online]. 27. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.fao.org/emergencies/fao-in-action/stories/stories-detail/en/c/1111279/>

FOLTYN, S., 2015. South Sudan Horrific attacks prompt communities take arms In: *The Guardian* [online]. 7. 12. 2015 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/global-development/2015/dec/07/south-sudan-horrific-attacks-prompt-communities-take-arms>

FP, 2018a. Fragile State Index. In: *Fund for Peace* [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/>

FP, 2018b. Fragile State Index Heat Map. In: *Fund for Peace* [online]. 2. 4. 2018 [vid. 2. 4. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/analytics/fsi-heat-map/>

FP, 2018c. Indicators. In: *Fund for Peace* [online]. 3. 4. 2018 [vid. 3. 4. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/indicators/>

FP, 2018d. S1: Demographic Pressures. In: *Fund for Peace* [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/indicators/s1/>

FP, 2018e. Global data. In: *Fund for Peace* [online]. 30. 3. 2018 [vid. 30. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/data/>

FP, 2018f. S2: Refugees and IDPs. In: *Fund for Peace* [online]. 27. 3. 2018 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/indicators/s2/>

FP, 2018g. X1: External Intervention. In: *Fund for Peace* [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/indicators/x1/>

FP, 2018h. E1: Economic decline and poverty. In: *Fund for Peace* [online]. 17. 3. 2018 [vid. 17. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/indicators/e1/>

FP, 2018ch. E2: Uneven economic development In: *Fund for Peace* [online]. 17. 3. 2018 [vid. 17. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/indicators/e2/>

FP, 2018i. E3: Human fight and Brain Brain. In: *Fund for Peace* [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/indicators/e3/>

FP, 2018j. P1: State legitimacy. In: *Fund for Peace* [online]. 26. 3. 2018 [vid. 26. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/indicators/p1/>

FP, 2018k. P2: Public services. In: *Fund for Peace* [online]. 26. 3. 2018 [vid. 26. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/indicators/p2/>

FP, 2018l. P3: Human Rights and Rule of Law. In: *Fund for Peace* [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/indicators/p23/>

FP, 2018m. C1: Security Appartus. In: *Fund for Peace* [online]. 29. 3. 2018 [vid. 29. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/indicators/c1/>

FP, 2018n. C2: Factionalized elites. In: *Fund for Peace* [online]. 27. 3. 2018 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/indicators/c2/>

FP, 2018o. C3: Group Grievance. In: *Fund for Peace* [online]. 3. 4. 2018 [vid. 3. 4. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/indicators/c3/>

FP, 2018p. Fragile State Index 2017. In: *Fund for Peace* [online]. 3. 4. 2018 [vid. 3. 4. 2018]. Dostupné z: <http://fundforpeace.org/fsi/2017/05/14/fsi-2017-factionalization-and-group-grievance-fuel-rise-in-instability/>

FORTUNE OF AFRICA, 2018. Referral hospitals in South Sudan. In: *Fortune of Africa* [online]. 31. 3. 2018 [vid. 31. 3. 2018]. Dostupné z: <http://fortuneofafrica.com/southsudan/referral-hospitals-in-south-sudan/>

FLEMING, M., 2012. South Sudan: UNHCR Chief's Visit Places Spotlight on Forgotten Refugee Crisis. In: *All Africa*. [online]. 23. 11. 2012 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://allafrica.com/stories/201211240331.html>

FUTURE DOCTORS FOR SOUTH SUDAN, 2018. We are building the future generation of healthcare leaders in South Sudan. In: *Future Doctor* [online]. 3. 4. 2018 [vid. 3. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.futuredoctors.org/>

GARDA WORLD, 2018. South Sudan: Largest protests in Juba In: *Gardaworld* [online]. 6. 2. 2018 [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.garda.com/crisis24/news-alerts/89451/south-sudan-large-protests-in-juba-february-6>

GENOUX, F., 2012. Soudan du Sud: Nos équipes ont vu des gens mourir sur le bas de la route. In: *Le Monde* [online]. 1. 4. 2018 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: http://www.lemonde.fr/afrique/article/2012/06/29/soudan-du-sud-nos-equipes-ont-vu-des-gens-mourir-sur-le-bas-de-la-route_1727093_3212.html

GIBB, M., 2018. South Sudan's leadership uses state-owned oil company nipelet to funnel millions into brutal security services and ethnic militias. In: *Global Witness* [online]. 6. 3. 2018 [cit/vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.globalwitness.org/en/press-releases/south-sudans-leadership-uses-state-owned-oil-company-nilepet-funnel-millions-brutal-security-services-and-ethnic-militias/>

GINA, 2016. NLis Country Profile: South Sudan. In: *WHO* [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://apps.who.int/nutrition/landscape/report.aspx?iso=ssd>

GRIEGER, V., 2016. South Sudan war calls firm intervention. In: *Unated States Institute of Peace*. [online]. 7. 9. 2016 [vid. 29. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.usip.org/publications/2016/09/south-sudan-war-calls-firm-intervention-lyman-says>

HAITHAR, I., 2018. South Sudan happy to lift rebel leader's hose arrest. In: *BBC* [online]. 27. 3. 2018 [vid. 4. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/topics/c302m85q54lt/south-sudan>

CHARTA OSN, 1945. čl. 1 odst. 2). In: *OSN* [online]. 26. 6. 1945 [vid. 4. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/charta-organizace-spojonych-narodu-a-statut-mezinarodniho-soudniho-dvora.pdf>

HRW, 2013. South Sudan. In: *Human Rights Watch* [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.hrw.org/world-report/2013/country-chapters/south-sudan>

HRW, 2017. South Sudan. In: *Human Rights Watch* [online]. 4. 4. 2018 [vid. 4. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.hrw.org/world-report/2017/country-chapters/south-sudan>

HSBS, 2016. HSBS: Facts & Figures. In: *HSBS* [online]. 11. 8. 2016 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.smallarmssurveysudan.org/facts-figures/overview.html>

ICRC, 2012. South Sudan: desperate struggle for health care in world's newest nation. In: *ICRC* [online]. 6. 2. 2012 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.icrc.org/eng/resources/documents/news-release/2012/south-sudan-news-2012-07-06.htm>

IGAD, 2018. *IGAD council of ministers meet oved South Sudan once more*. In: *IGAD* [online]. 2. 3. 2018 [vid. 26. 3. 2018]. Dostupné z: <https://igad.int/programs/115-south-sudan-office/1787-igad-council-of-ministers-meet-over-south-sudan-once-more>

INDEX MUNDI, 2018. South Sudan Economic profile 2018. In: *Index Mundi* [online]. 20. 1. 2018 [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: https://www.indexmundi.com/south_sudan/economy_profile.html

INTERNAL DISPLACEMENT, 2017, South Sudan. In: *Internal Displacement Monitoring Centre* [online]. 30. 6. 2017 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.internal-displacement.org/countries/south-sudan>

ILSA, 2018. *Úmluva o právech a povinnostech států, Montevideo 1933*. In: *ILSA* [online]. 26. 12. 1933 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.ilsa.org/jessup/jessup15/Montevideo%20Convention.pdf>

JOK, M. J., 2012. Insecurity and Ethnic Violence in South Sudan: Existential Threats to the State?. In: *The Sudd Institute* [online]. 8. 8. 2012 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20160405045121/http://www.suddinstitute.org/assets/Publication/s/insecurity-and-ethnic-violence.pdf>

KNOEMA, 2018. World Development Indicators In: *Knoema* [online]. 1. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://knoema.com/WBWDI2018/world-development-indicators-wdi?tsId=9144650>

KUANY, D. M. W., 2016. Give up or carry on? Being an academic in South Sudan. In: *The World University Rankings* [online]. 21. 3. 2016 [vid. 4. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.timeshighereducation.com/blog/give-or-carry-being-academic-south-sudan>

LEBRUN, E., 2017. Policing in South Sudan. In: *Small Arms survey Sudan* [online]. 26. 4. 2017 [vid. 37.3.2018]. Dostupné z: <http://www.smallarmssurveysudan.org/fileadmin/docs/issue-briefs/HSBA-IB26-Policing-in-South-Sudan.pdf>

LEITHEAD, A., 2017. South Sudan conflict: „Soldiers will kill you for no reason Yei“ In: *BBC* [online]. 9. 3. 2017 [vid. 2. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-africa-39209280>

LÉKAŘI BEZ HRANIC, 2017. Video: Boj se spavou nemocí v Jižním Súdánu. In: *Lékaři bez hranic* [online]. 15. 9. 2017. [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.lekari-bez-hranic.cz/article/video-boj-se-spavou-nemoci-v-jiznim-sudanu>

LIBRARY OF CONGRESS, 2018a. Image 4 of South Sudan, a country study In: *LOC* [online]. 1. 4. 2018 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.loc.gov/resource/frdcastdy.sudancountrystud00berry/?sp=4>

LIBRARY OF CONGRESS, 2018b. Collection country profile In: *LOC* [online]. 1. 4. 2018 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.loc.gov/collections/country-studies/?fa=segmentof%3Afrdcastdy.sudancountrystud00berry%2F&st=gallery&sb=shelf-id>

MAASHO, A., 2017. South Sudan government, rebel groups sign ceasefire In: *Reuters* [online]. 5. 5. 2017 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-southsudan-talks/south-sudan-government-rebel-groups-sign-ceasefire-idUSKBN1EF2GD>

MANEK, N., 2017. New rebel group threatens to intensify South Sudan's civil war. In: *Bloomberg* [online]. 9. 5. 2017 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-05-08/new-rebel-group-threatens-to-intensify-south-sudan-s-civil-war>

MÁNERT, O., 2014. Ženy v táborech OSN v Jižním Súdánu se bojí znásilnění. In: *Zprávy Idnes* [online]. 5. 10. 2014 [vid. 29. 3. 2018]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/zeny-v-taborech-osn-v-jiznim-sudanu-se-boji-znasilneni-ppl-zahranicni.aspx?c=A141003_132019_zahranicni_ert

MACHOL, D., 2017. South Sudan President restructures army changes its name to SSDF. In: *Africa News* [online]. 16. 5. 2017 [vid. 2. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.africanews.com/2017/05/16/south-sudan-president-restructures-army-changes-its-name-to-ssdf/>

MACHOL, D., 2018. IGAD to end house arrest of South Sudan's Riek Machar. In: *African News* [online]. 27. 3. 2017 [vid. 29. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.africanews.com/2018/03/27/igad-to-end-house-arrest-of-south-sudan-s-riek-machar-house-arrest/>

MAYOM, J. P., 2016. UNHCR Saddened By Deadly Incident In Doro Refugee Camp In Maban. In: *Gurtong*. [online]. 5. 6. 2016 [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.gurtong.net/ECM/Editorial/tabid/124/ctl/ArticleView/mid/519/articleId/19368/UNHCR-Saddened-By-Deadly-Incident-In-Doro-Refugee-Camp-In-Maban.aspx>

MONICO, S. M., 2018. South Sudan. In: *UNAIDS*. [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.unaids.org/en/regionscountries/countries/southsudan>

MORGAN, H., 2017. Thousands killed in cattle raids since 2011. In: *Ajazeera* [online]. 5. 2. 2017 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2017/02/south-sudan-cattle-raids-170205090102703.html>

MUTAMBO, A., 2017. Ceasefire monitors worry South Sudan's new rebel movements threaten peace In: *Daily Nation* [online]. 5. 5. 2017 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.nation.co.ke/news/South-Sudan-new-rebel-movements-worrying/1056-3848586-bgdqb/index.html>

MZV, 2015. Jižní Súdán: Doporučení k cestám. In: *MZV* [online]. 7. 12. 2015 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/cestujeme/aktualni_doporuceni_a_varovani/jizni_sudan_varovani_pred_cestami.html

NATSIOS, A. S., 2017. South Sudan cannot be allowed to collapse. In: *NY Times* [online]. 20. 1. 2017 [vid. 3. 4. 2018]. Dostupné z: https://www.nytimes.com/2017/01/20/opinion/south-sudan-cannot-be-allowed-to-collapse.html?_r=1

NEWS 24, 2011 South Sudan youth planning to attack tribe. In: *News 24* [online]. 27. 12. 2011 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.news24.com/Africa/News/S-Sudan-youth-planning-to-attack-tribe-20111226>

OSAC, 2017. South Sudan 2017 Crime & Safety Report In: *OSAC* [online]. 5. 5. 2017 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.osac.gov/pages/ContentReportDetails.aspx?cid=21796>

OSN, 2015. Charta organizace spojených národů. In: *OSN* [online]. 19. 3. 2018 [vid. 19. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/charta-organizace-spojnych-narodu-a-statut-mezinarodniho-soudniho-dvora.pdf>

PATINKIN, J., 2017. Soldiers assume we are rebels In: *Human Rights Watch* [online]. 4. 4. 2018 [vid. 4. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.hrw.org/report/2017/08/01/soldiers-assume-we-are-rebels/escalating-violence-and-abuses-south-sudans>

PEACE ACCORD MATRIX, 2018.: Sudan comprehensive peace agreement In: *Kroc Institute for International Peace Studies, Univesity of Notre Dame* [online]. 4. 3. 2018 [cit: 1. 4. 2018] Dostupné z: <https://peaceaccords.nd.edu/accord/sudan-comprehensive-peace-agreement>

PERSAUD, S., 2012. Press Conference UNMISS. In: *UN* [online]. 6. 7. 2012 [vid. 30. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/peacekeeping/missions/unmiss/documents/UNMISS%20SRSG%20Juba%20Presser%20060712.pdf>

PODANÝ, P., 2015. Pobjíjte je! Jižní Súdán se potácí mezi nadějí a peklem. In: *Týden* [online]. 3. 3. 2015 [vid. 24. 3. 2018]. Dostupné z:

https://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/afrika/pobijte-je-jizni-sudan-se-potaci-mezi-nadeji-a-peklem_337747.html

REID, K., 2018. South Sudan conflict, hunger: facts, FAQs, and how to help. In: *Word Vision* [online]. 13. 2. 2018 [vid. 31. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.worldvision.org/refugees-news-stories/south-sudan-refugee-crisis-facts#problems>

RELIEF WEB, 2018. World Report 2018 - South Sudan: Events of 2017. In: *Relief Web* [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://reliefweb.int/report/south-sudan/world-report-2018-south-sudan-events-2017>

RICE, S. E. 2002. U.S. Foreign Assistance and Failed States In: *Brookings* [online]. 25. 11. 2002 [vid. 7. 2. 2018.] Dostupné z: <http://www.brookings.edu/research/papers/2002/11/25poverty-rice>

RUMNEY, E., 2017. Help demanded African nations hosting South Sudan refugees. In: *Public Finance International* [online]. 15. 6. 2017 [vid. 26. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.publicfinanceinternational.org/news/2017/06/help-demanded-african-nations-hosting-south-sudan-refugees>

SMITH, K., STEER L., 2014. South Sudan's Road to Peace: High Stakes for Its Child. In: *Brookings* [online]. 3. 2. 2014 [vid. 4. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.brookings.edu/blog/education-plus-development/2014/02/03/south-sudans-road-to-peace-high-stakes-for-its-children/>

SOUTH SUDAN EMERGENCY, 2018. Emergencies. In: *UNHCR* [online]. 11. 1. 2018 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/south-sudan-emergency.html>

SOUTHERN SUDAN REFERENDUM 2011, 2018. Results for the Referendum of South Sudan. In: *Southern Sudan 2011* [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://southernsudan2011.com>

STOHL, R., STOHL M., 2001. The Failed and Failing State and Bush Administration: Paradoxes and Perils. In: *Paper prepared for the workshop on Failed and Failing States. Center for Defense Information and Purdue University* [online]. [vid. 2. 3. 2018]. Dostupné z: http://www.comm.ucsb.edu/faculty/mstohl/failed_states/2001/papers/Stohl.pdf

SUDAN TRIBUNE, 2011a. Hundreds killed in South Sudan's Jonglei state. In: *Sudan Tribune* [online]. 19. 8. 2011 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20110829155651/http://www.sudantribune.com/Hundreds-killed-in-South-Sudan-s,39887>

SUDAN TRIBUNE, 2011b. Murle and Lou Nuer hold peace meeting in Jonglei. In: *Sudan Tribune* [online]. 7. 10. 2011 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.sudantribune.com/Murle-and-Lou-Nuer-hold-peace,40360>

SUDAN TRIBUNE, 2012. President Kiir witnesses signing of Jonglei peace deal. In: *Sudan Tribune* [online]. 5. 5. 2012 [vid. 3. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.sudantribune.com/spip.php?article42504>

SUDAN TRIBUNE, 2015. SPLA-IO welcome Arrow Boys to its fighting force. In: *Sudan Tribune* [online]. 14. 11. 2015 [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.sudantribune.com/spip.php?article57042>

SUDAN TRIBUNE, 2016. Tiger faction of ethnic Shilluk kingdom dismisses integration into SPLM-IO. In: *Sudan Tribune* [online]. 19. 8. 2011 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: http://www.sudantribune.com/spip.php?iframe&page=imprimable&id_article=58273

SUDAN TRIBUNE, 2017. South Sudan secures \$ 106 million loan to buy food items. In: *Sudan Tribune* [online]. 25. 4. 2017 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.sudantribune.com/spip.php?article62291>

SVOBODOVÁ L., ČTK, 2017. Po šesti letech se vrátil hladomor, hrozí až milionu lidí. In: *Seznam zprávy* [online]. 21. 2. 2017 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/po-seti-letech-se-vratil-hladomor-hrozi-az-milionu-lidi-28211>

TELEGRAPH REPORTERS, 2018. Armed men massacre 140 civilians in Ethiopia cross-border raid. In: *Telegraph* [online]. 17. 4. 2016 [vid. 29. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/news/2016/04/17/armed-men-massacre-140-civilians-in-ethiopia-cross-border-raid/>

TRANSPARENCY INTERNATIONAL., 2018a. Corruption perceptions index 2017. In: *Transparency International* [online]. 21. 2. 2018 [vid. 30. 3. 2018]. Dostupné z: https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2017

TRANSPARENCY INTERNATIONAL, 2018b. South Sudan: Corruption Perceptions index 2017. In: *Transparency International* [online]. 31. 3. 2018 [vid. 30. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.transparency.org/country/SSD>

THE WORLD BANK, 2018. GDP growth (%). In: *The World Bank*. [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2015&locations=SS&start=2009&year_high_desc=true

TRADING ECONOMICS, 2018a. South Sudan Unemployment Rate. In: *Trading Economics* [online]. 28. 3. 2018 [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/south-sudan/unemployment-rate>

TRADING ECONOMICS, 2018b. Sout Sudan Corruption Index. In: *Trading Economics* [online]. 1. 4. 2018 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/south-sudan/corruption-index>

UPPSALA CONFLICT DATA PROGRAM, 2018. Murle-Nuer. In: *UCDP* [online]. 1. 4. 2018 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <http://ucdp.uu.se/>

UNHCR, 2014. Emergency Response for The South Sudan Situation In: *UNHCR* [online]. 31. 8. 2014 [vid. 30. 3. 2018]. Dostupné z: [:http://www.unhcr.org/53e47b029.pdf](http://www.unhcr.org/53e47b029.pdf)

UNHCR, 2017a. South Sudan Situation In: *UNHCR*. [online]. 27. 2. 2017 [vid. 4. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/593e9e9b7.pdf>

UNHCR, 2017b. South Sudan refugees in Uganda pass 1 milion mark, UNHCR renet call for help. In: *UNHCR* [online]. 17. 8. 2017 [vid. 4. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/afr/news/press/2017/8/599457a34/south-sudan-refugees-uganda-pass-1-million-mark-unhcr-renews-call-help.html>

UNHCR, 2018. South Sudan Emergency. In: *UNHCR* [online]. 11. 1. 2018 [vid. 2. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.unhcr.org/south-sudan-emergency.html>

UN NEWS, 2017. South Sudan UN mission weighs re-establishing presence north-eastern Down. In: *United Nations*. [online]. 1. 11. 2017 [vid. 24. 3. 2018]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2017/11/569822-south-sudan-un-mission-weighs-re-establishing-presence-north-eastern-town>

UNICEF, 2017. The Challenge. In: *UNICEF* [online]. 30. 9. 2017 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.unicef.org/southsudan/education.html>

UNMIS, 2009. Closure of UNMIS. In: *UNMIS* [online]. 27. 7. 2009 [vid. 4. 4. 2018]. Dostupné z: <https://unmis.unmissions.org/fighting-back>

UNMISS, 2018a. Unmissions. In: *UNMISS* [online]. 1. 4. 2018 [vid. 1. 4. 2018]. Dostupné z: <https://unmiss.unmissions.org/>

UNMIS, 2018b. Closure of UNMIS In: *UNMIS* [online]. 31. 3. 2018 [vid. 31. 3. 2018]. Dostupné z: <https://unmis.unmissions.org/search/node/referendum>

UNMISS, 2018c. Mandate. In: *UNMISS*. [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://unmiss.unmissions.org/mandate>

U.S. DEPARTMENT OF STATE, 2014. South Sudan 2014 international religious freedom report. In: *United States Department of State* [online]. 12. 11. 2018 [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.state.gov/documents/organization/238476.pdf>

U. S. DEPARTMENT OF STATE, 2016. South Sudan 2016 Human Rights Report. In: *United States Department of State* [online]. 28. 3. 2018 [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.state.gov/documents/organization/265516.pdf>

U.S. SECURITY COUNCIL, 2017. Report of the secretary-general on the situation in Abyei In: *Relief Web* [online]. 26. 9. 2017 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <https://reliefweb.int/report/sudan/report-secretary-general-situation-abyei-s2017870-enar>

U.S. DEPARTMENT OF STATE, 2018. South Sudan. In: *United States Department of State* [online]. 31. 3. 2018 [vid. 31. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.state.gov/j/inl/regions/africamiddleeast/219000.htm>

UNITED NATIONS PEACEKEEPING, 2018. UNMISS Fact Sheet. In: *UN Peacekeeping* [online]. 5. 4. 2018 [vid. 5. 4. 2018]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/unmiss>

WATER FOR SOUTH SUDAN, 2018. Water for South Sudan transforms lives. In: *Water for Sudan* [online]. 21. 11. 2015 [vid. 26. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.waterforsouthsudan.org/>

WËL, P., 2017. Press Statement: The peoples democratic movement (PDM) In: *PaanLuei Wël, P l:South Sudanese Bloggers* [online]. 26. 2. 2017 [vid. 30. 3. 2018]. Dostupné z: <https://paanluelwel.com/2017/02/26/press-statement-the-peoples-democratic-movement-pdm/>

WHO, 2015. South Sudan: WHO statistical profile. In: *WHO* [online]. 30. 1. 2015 [vid. 29. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.who.int/gho/countries/ssd.pdf?ua=1>

WHO, 2017. Cholera Situation and Response Updates. In: *WHO* [online]. 13. 10. 2017 [vid. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.who.int/hac/crises/ssd/sitreps/south-sudan-cholera-update-13october2017.pdf?ua=1>

WHO, 2018a. South Sudan Health Situation report. In: *WHO* [online]. 27. 3. 2018 [vid. 27. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.who.int/hac/crises/ssd/sitreps/en/>

WHO, 2018b. NLI Country profile: South Sudan. In: *WHO* [online]. 10. 4. 2018 [vid. 10. 4. 2018]. Dostupné z: <http://apps.who.int/nutrition/landscape/report.aspx?iso=ssd>

WORLD BANK, 2018. GDP growth (annual %) In: *WHO* [online]. 26. 3. 2018 [vid. 26. 3. 2018]. Dostupné z: https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2015&locations=SS&start=2009&year_high_desc=true

WYLER, L. S., Weak and Failing States: Evolving Security Threats and U.S. Policy In: *FAS* [online]. 28. 8. 2008 [vid. 7. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.fas.org/sgp/crs/row/RL34253.pdf>

YOUNG, J., 2007. Sudan IGAD Peace Process: An Evaluation. In: *Sudan Tribune* [online]. 25. 3. 2018 [vid. 25. 3. 2018]. Dostupné z: http://www.sudantribune.com/IMG/pdf/Igad_in_Sudan_Peace_Process.pdf

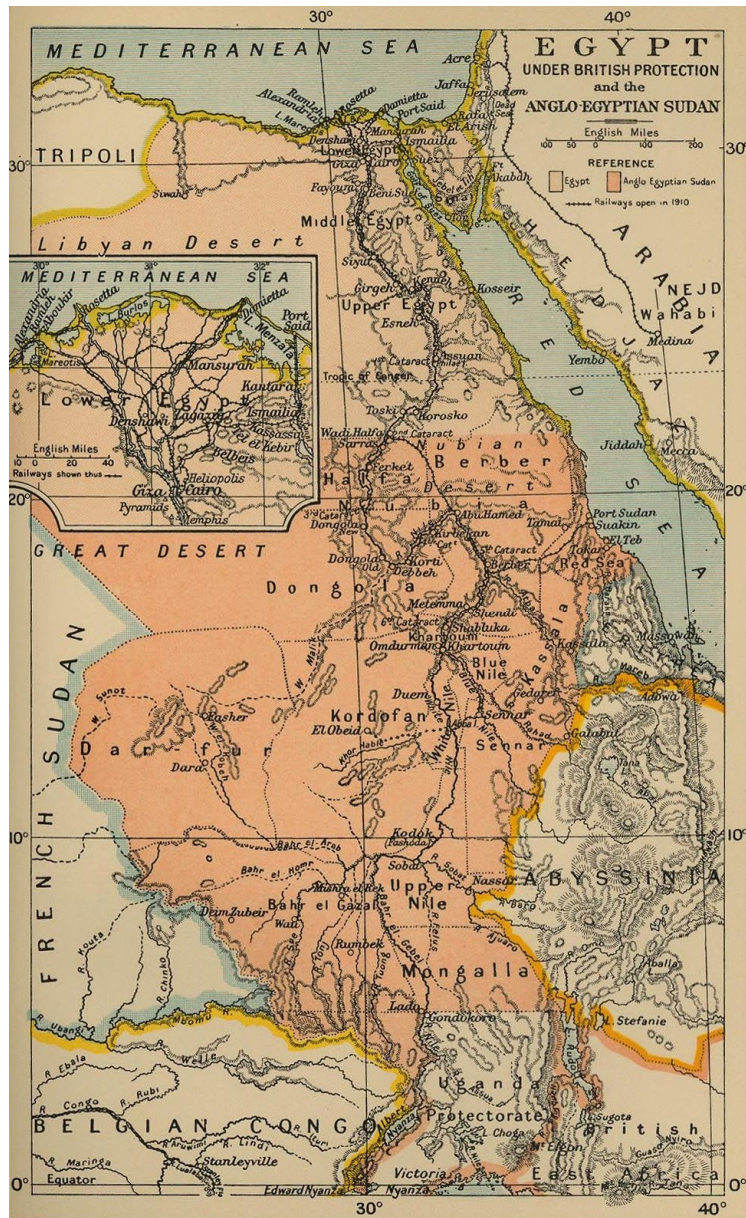
PŘÍLOHY

Příloha 1: Vlajka guvernéra kondominia Anglo-egyptského Súdánu (1899-1956)

Zdroj: http://www.wikiwand.com/cs/S%C3%BAd%C3%A1nsk%C3%A1_vlajka

(27. 3. 2018)

Příloha 2: Anglo-egyptský Súdán

Zdroj:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/48/Egypt_sudan_under_british_control.jp

g

(27. 3. 2018)

Příloha 3: Súdánská vlajka (1956-1970)

Zdroj: <https://vexilolognet.hyperlink.cz/Sudan.htm>

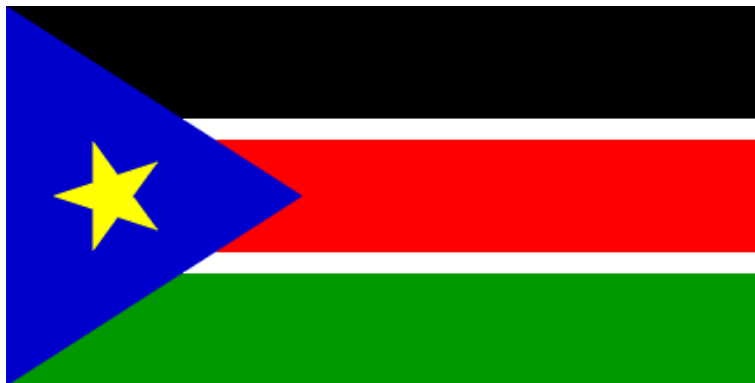
(28. 3. 2018)

Příloha 4: Vlajka Súdánu (od roku 1970)

Zdroj: <http://www.statnivlajky.cz/sudan>

(28. 3. 2018)

Příloha 5: Vlajka Jižního Súdánu

<https://www.crwflags.com/fotw/flags/sd%7D.html#spla>

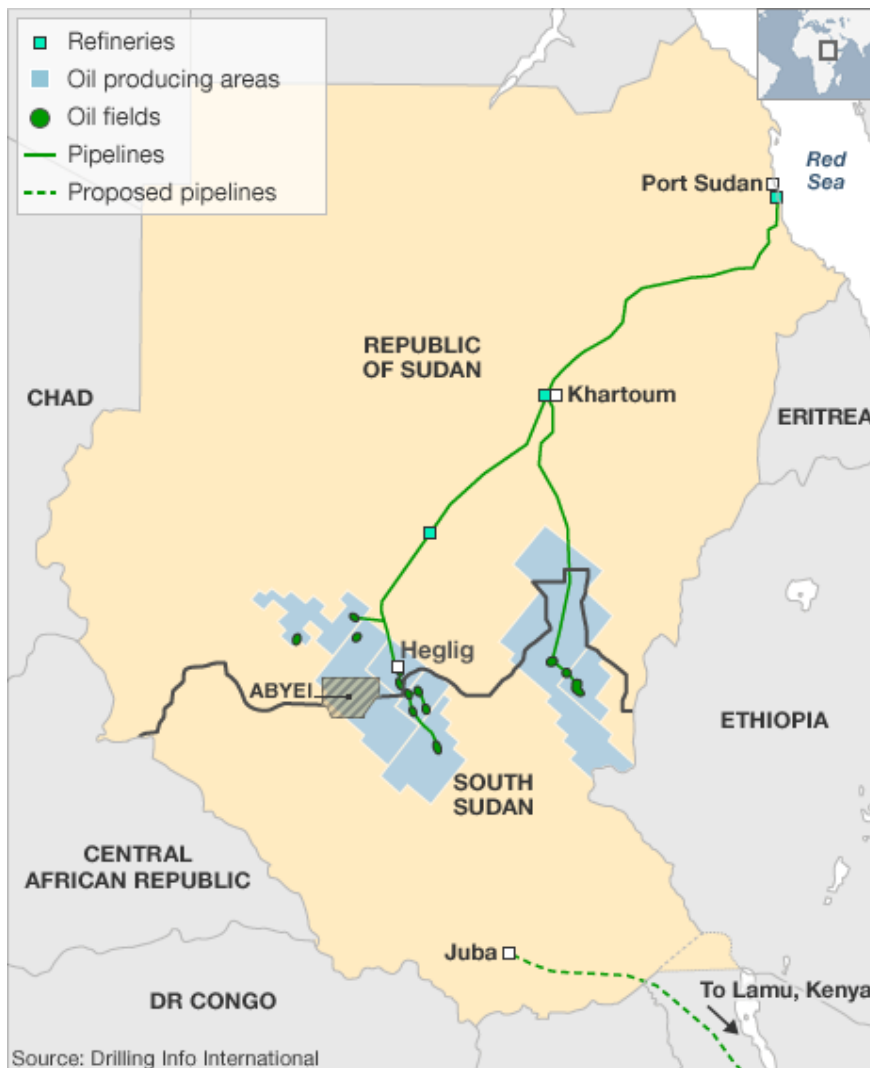
(5.2.2018)

Příloha 6: Prezident Salva Kiir Mayardiit

Zdroj: <http://www.bbc.com/news/world-africa-14069082>

(11. 2. 2018)

Příloha 7: Ropná potrubí směřující na sever

Zdroj: <http://www.bbc.com/news/world-africa-12478957>

(11. 2. 2018)

Příloha 8: Riek Machar, bývalý viceprezident

Zdroj: <http://www.bbc.com/news/world-africa-14069082>

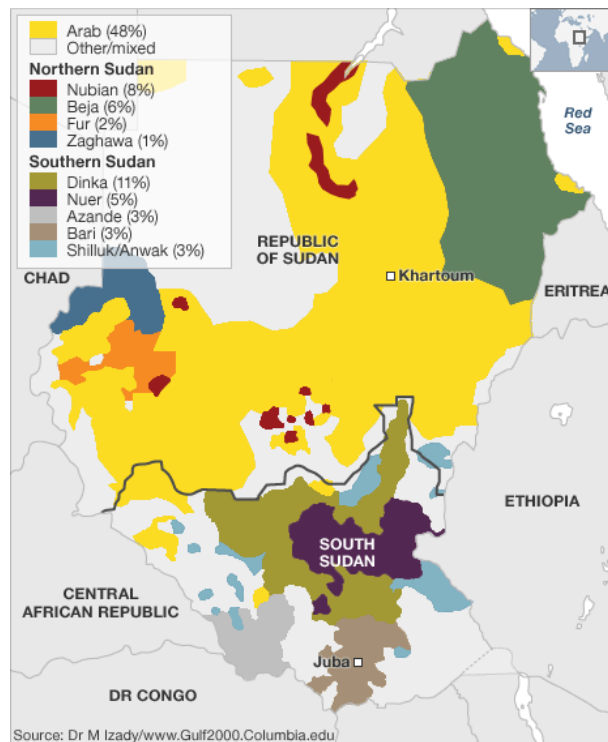
(11. 2. 2018)

Příloha 9: 61. mimořádná schůze IGADu

Zdroj: <https://igad.int/programs/115-south-sudan-office/1787-igad-council-of-ministers-meet-over-south-sudan-once-more>

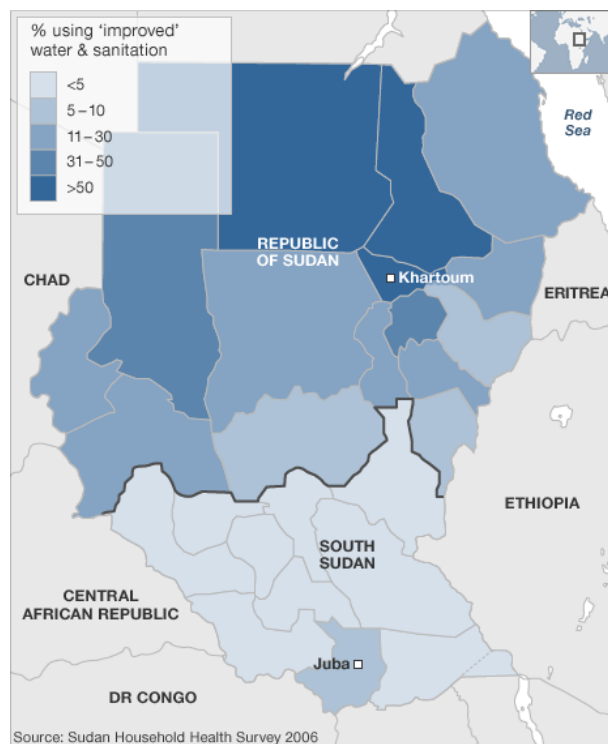
(27. 3. 2018)

Příloha 10: Etnické složení Súdánu a Jižního Súdánu, mapa z roku 2006

Zdroj: http://news.bbc.co.uk/1/Sharp/spl/hi/Word/10/sudan/img/sud_img.gif

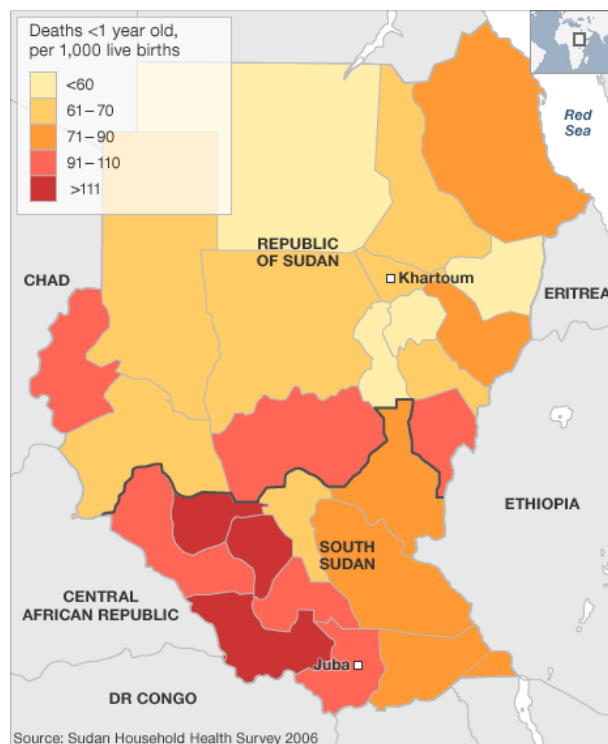
(20. 4. 2018)

Příloha 11: Mapa porovnání obyvatel v Súdánu a Jižním Súdánu využívajících upravenou vodu v roce 2009

Zdroj: http://legacy.lib.utexas.edu/maps/south_sudan.html

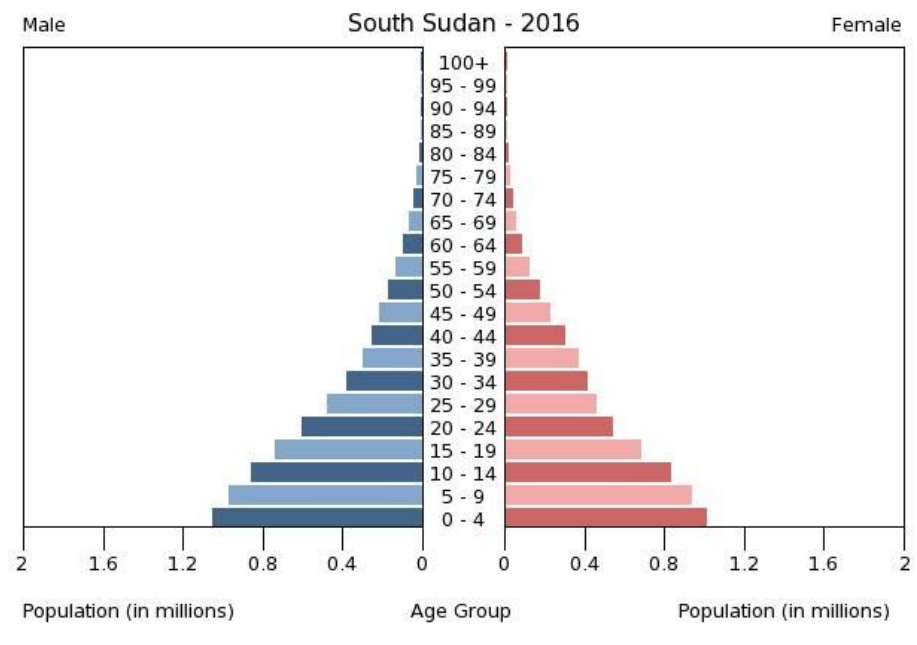
(20. 4. 2018)

Příloha 12: Porovnání počtů úmrtí do jednoho roku na 1000 obyvatel k roku 2006
v Súdánu a Jižním Súdánu

Zdroj: http://legacy.lib.utexas.edu/maps/south_sudan.html

(20. 4. 2018)

Příloha 13: Věková pyramida Jižního Súdánu za rok 2016

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/od.html>

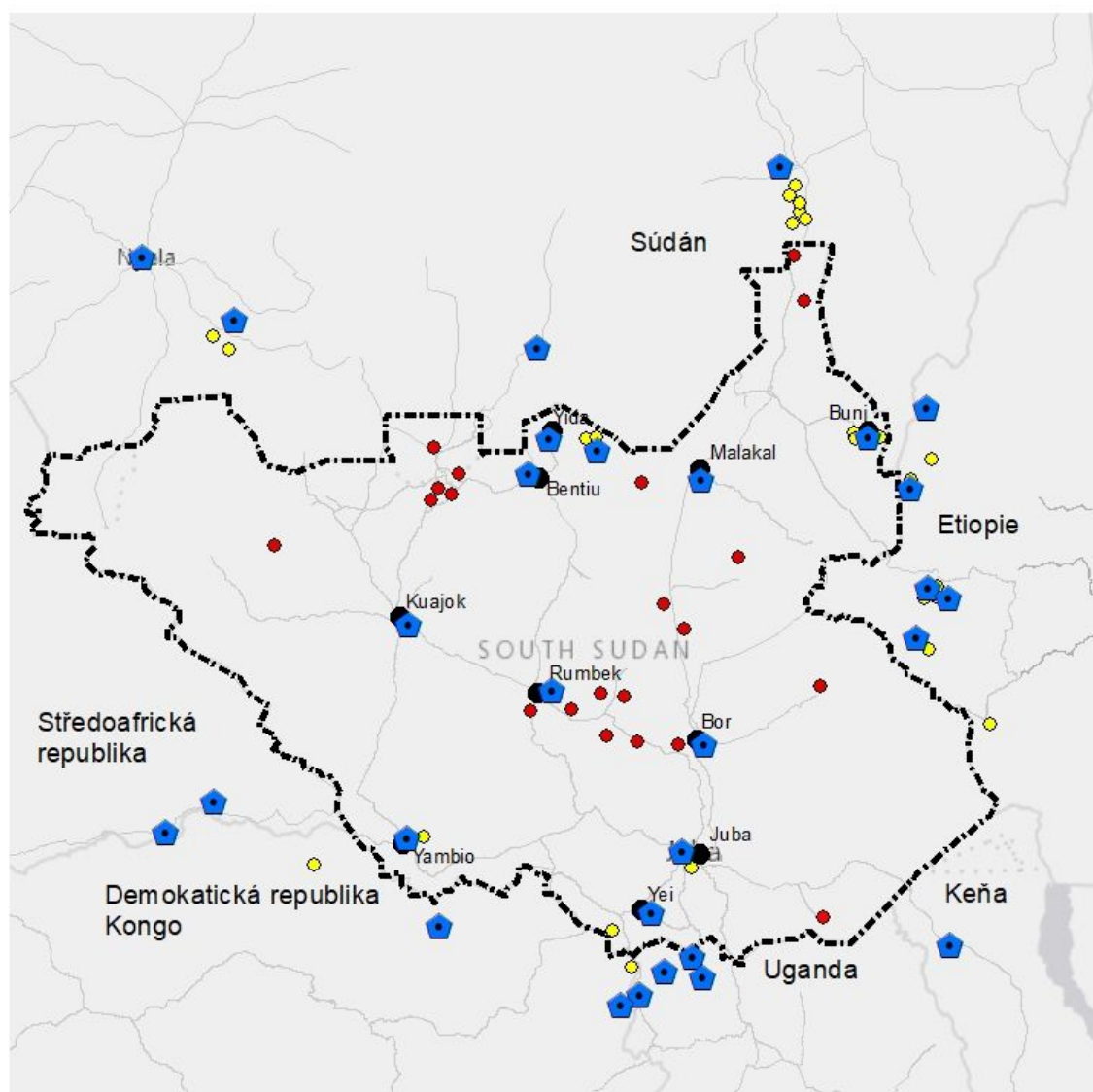
(27. 3. 2018)

UPRCHLICKÉ TÁBORY A TÁBORY VNITŘNĚ VYSÍDLENÝCH OSOB V OBLASTI JIŽNÍHO SÚDÁNU V ROCE 2017

- pracoviště UNHCR
- uprchlický tábor
- tábor vnitřně vysídlených osob
- sídlo
- hranice státu Jižní Súdán
- komunikace
- hranice ostatních států

Obr. č. 1: Přehledová mapa
Zdroj: <https://bit.ly/2H1l0qz>

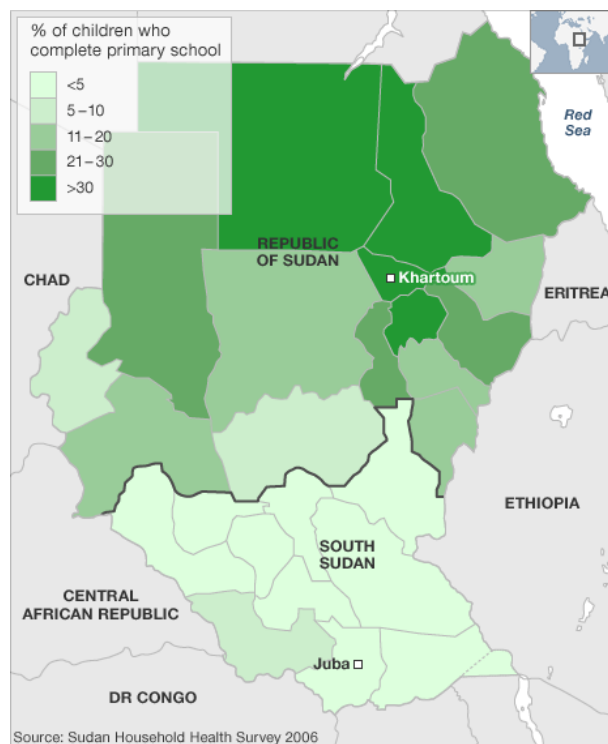

Tomáš KYSELA, Liberec 2018

Zdroje:

World Light Gray Reference - Esri, HERE, Garmin, © OpenStreetMap contributors, and the GIS user community
World Light Gray Canvas Base - Esri, HERE, Garmin, © OpenStreetMap contributors, and the GIS user community
<https://bit.ly/2vqh2QM>
<https://bit.ly/2Hc3eyP>

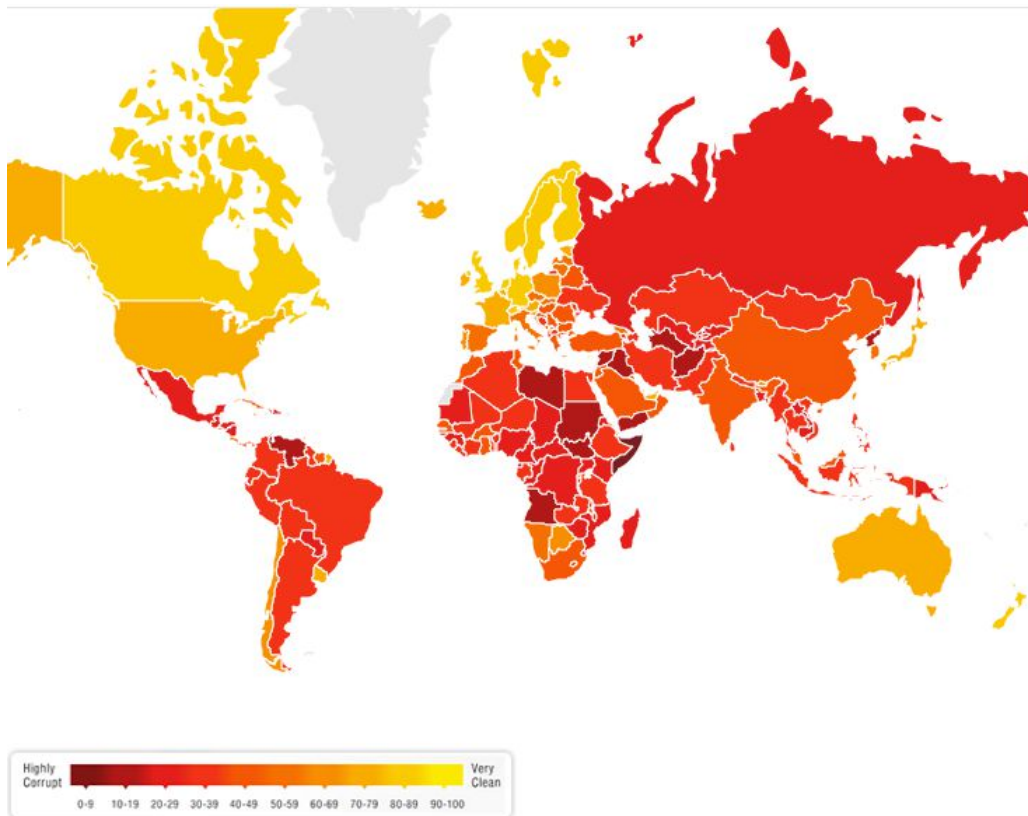
Příloha 14: Vlastní mapa utečeneckých táborů a kanceláří UNHCR v Jižním Súdáně a okolí
v roce 2018

Příloha 15: Udává, kolik procent dětí v daném území dokončilo základní vzdělání v roce 2006 v Jižním Súdánu v porovnání se Súdánem

http://news.bbc.co.uk/nol/shared/spl/hi/world/10/sudan/img/sud_edu.gif

(20. 4. 2018)

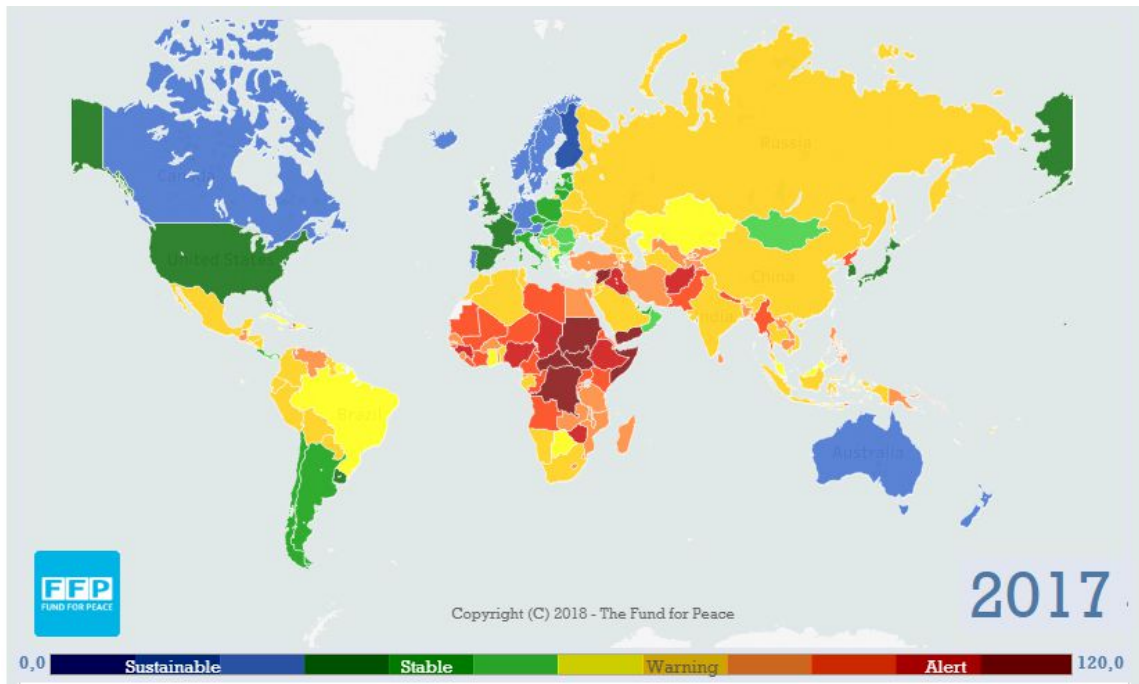

Příloha 16: Mapa míry korupce ve světě za rok 2017

https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2017

(6. 4. 2018)

Příloha 17: Fragile States Index 2017

<http://fundforpeace.org/fsi/2017/05/14/fsi-2017-factionalization-and-group-grievance-fuel-rise-in-instability/>

(15. 4. 2018)